

- Anoniem. 1923. Toneelopvoeringe in Oos-Afrika. *Die Huisgenoot*, VII(81):364, Januarie.
- Antonissen, Rob. 1952. Die styl is alles. Bekroonde Afrikaanse dramatiese werk uit die jare 1948-1952. *Standpunte*, 7(1):75-84, Oktober.
- Antonissen, Rob. 1953 a. Beskouinge. Die wit muur en ander eenbedrywe. *Ons eie boek*, XIX(3):154-155, September.
- Antonissen, Rob. 1953 b. Dissertasies, Gedigte en Digters. *Standpunte*, 7(4):63-76, Junie.
- Antonissen, Rob. 1958. Kronieke: drie dramas – drie wêrelde. *Standpunte*, XII(1):64-66, Januarie/Februarie.
- Antonissen, Rob. 1960. Die Afrikaanse letterkunde in die twintigste eeu. In: Nienaber, P.J. (samest.). *Perspektief en profiel. 'n Geskiedenis van die Afrikaanse letterkunde*. Tweede uitgawe. Johannesburg: Afrikaanse Pers-Boekhandel: 32-202.
- Antonissen, Rob. 1964. *Die Afrikaanse letterkunde van aanvang tot hede*. Derde, hersiene uitgawe. Kaapstad: Nasou.
- Antonites, A.J. 1947. Ousus – Fagan se beste drama. *Die Ruiter*, 26 September 1947.
- Besselaar, G. 1914. *Zuid-Afrika in de letterkunde*. Amsterdam, Pretoria, Johannesburg: J.H. de Bussy.
- Beukes, Gerhard J. 1945. C. Louis Leipoldt: *Die heks*. *Ons eie boek*, XI(1):61-65, Maart.
- Beukes, Gerhard. 1948 a. J.F.W. Grosskopf: As die tuig skawe. *Ons eie boek*, XIV(1):62-64, Maart.
- Beukes, Gerhard. 1948 b. J.F.W. Grosskopf – mens en kunstenaar. *Ons eie boek*, XIV(3):130-132, September.
- Beukes, Gerhard. 1959. Hertzogprys vir Kritiese Prosa en Essay, 1958. Toegeken aan prof. N.P. van Wyk Louw. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, DXIX(2):184-185, Oktober.
- Binge, L.W.B. 1969. *Ontwikkeling van die Afrikaanse toneel (1832 tot 1950)*. Pretoria: Van Schaik.
- Boshoff, S.P.E. 1946. Fagan: Die ouderling en Ousus. *Ons eie boek*, XII(4):246-247, Desember.

- Bosman, F.C.L. 1936. Die Afrikaanse toneel. *Die Burger*, 20 April 1936.
- Bosman, F.C.L. 1937 a. Die Afrikaanse drama. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 16(1):1-12, Oktober.
- Bosman, F.C.L. 1937 b. Leipoldt, Louis C.: *Die heks. Ons eie boek*, III(4):350-351, Oktober-Desember
- Bosman, F.C.L. 1938 a. Die Afrikaanse drama. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns* 16(2):53-76, Januarie.
- Bosman, F.C.L. 1938 b. Fagan se Lenie. *Ons eie boek*, IV(2):112-115 en 129, April-Junie.
- Bosman, F.C.L. 1938c. Drie eenbedrywe – Grosskopf. *Ons eie boek*, IV(4):295, Desember.
- Bosman, F.C.L. 1938d. Die leeslamp. Die dieper reg. *Die Brandwag*, 24(16), 24 September.
- Bosman, F.C.L. 1941 a. Uys Krige: Die Wit Muur. Die Skaapwagters van Bethlehem, Die Arrestasie. *Ons eie boek*, VII(1):15-16, Maart.
- Bosman, F.C.L. 1941 b. Uys Krige: Magdalena Retief. *Ons eie boek*, VI(3):174-176, September.
- Bosman, F.C.L. 1944 a. Uys Krige: Die wit muur. *Ons eie boek*, X(1):41-43, Maart.
- Bosman, F.C.L. 1944 b. P.J.T. de Wet: In belang van die wetenskap, pil 413. *Ons eie boek*, X(2), Junie.
- Bosman, F.C.L. 1944 c. Uys Krige: Die wit muur. *Ons eie boek*, X(3):133-135, September.
- Bosman, F.C.L. 1946. C.L. Leipoldt: *Die heks. Ons eie boek*, XII(2):120, Junie.
- Bosman, F.C.L. 1952 c. Hertzogprys: dr. F.C.L. Bosman antwoord prof. W.E.G. Louw. *Die Huisgenoot*, XXXVII(1601):58-60, 28 November.
- Bosman, F.C.L. 1960. Hertzogprys vir Drama, 1960. Toegeken aan N.P. van Wyk Louw. Huldigingswoord. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, Nuwe Reeks XX(2):104-105, Oktober.
- Bosman, F.C.L. 1975. *Di bedriegers, Magrita Prinslo en ander Afrikaanse Dramas en Samesprake tot 1900*. Kaapstad: Human & Rousseau – vir die Patriot-

- vereniging vir Afrikaanse teksuitgawes van die S.A. Akademie vir Wetenskap en Kuns.
- Bosman, F.C.L. 1980. *Drama en toneel in Suid-Afrika. Deel II: 1856-1912*. Pretoria: Van Schaik.
- Bosman, Martjie. 1988. *Awards for South African Literature*. Pretoria: Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing.
- Botha, Elize 1984. Die Afrikaanse Letterkunde: 75 jaar. *Tydskrif vir Geesteswetenskappe* 24(2 en 3):124-136, Junie en September.
- Brink, André P. 1974. Hedda Gabler: 'n kommentaar. Vertaling van Henrik Ibsen se *Hedda Gabler*. Kaapstad en Pretoria: Human & Rousseau.
- Brink, André P. 1986. *Aspekte van die nuwe drama*. Tweede, hersiene uitgawe. Pretoria en Kaapstad: Academica.
- Buning, Tj. 1960. H.A. Fagan. In: Nienaber, P.J. (samest.). *Perspektief en profiel. 'n Geskiedenis van die Afrikaanse letterkunde*. Tweede uitgawe. Johannesburg: Afrikaanse Pers-Boekhandel: 305-310.
- Burgers, M.P.O. 1948. Temaverwerking by Leipoldt. *Standpunte*, 3(2):11-30, April.
- Burgers, M.P.O. 1951. Twee Leipoldt-studies. *Standpunte*, 6(2):47-58, Desember.
- Burgers, M.P.O. 1960. J.F.W. Grosskopf. In: Nienaber, P.J. (samest.). *Perspektief en profiel. 'n Geskiedenis van die Afrikaanse letterkunde*. Tweede uitgawe. Johannesburg: Afrikaanse Pers-Boekhandel: 313-323.
- Celliers, J.F.E. 1922. *Reg bo reg of Die doel heilig die middele*. Pretoria: Van Schaik.
- Coetser, A. 1989. Kriteria by Hertzogprystoekennings vir poësie. D.Litt. et Phil.-proefskrif, Universiteit van Suid-Afrika, Pretoria.
- Coetser, J.L. 1986. *Die goue kring* (Uys Krige): kodes en karakters. *Klasgids*, 21(3):65-73, Augustus.
- Coetser, J.L. 1990. Die geleentheidsdrama by N.P. van Wyk Louw. D.Litt. et Phil.-proefskrif, Universiteit van Suid-Afrika, Pretoria.

- Cloete, T.T. 1981. Die versamelde gedigte van N.P. van Wyk Louw. *Tydskrif vir letterkunde*, XIX(3):85, Augustus.
- Cloete, T.T. 1982. Van Wyk Louw se fundamenteel dramatiese instelling. In: Van Rensburg, F.I.J. (red.). *Oopgelate kring. N.P. van Wyk Louw gedenklesings 1-11*. Kaapstad: Tafelberg: 220-189.
- Cloete, T.T. 1966. *Vyfling. 'n Bundel eenbedrywe van Hertzogprysweners. Uitgesoek en ingelei deur T.T. Cloete*. Kaapstad: Tafelberg.
- Cloete, T.T. 1992. Versdrama. In: Cloete, T.T. (red.). *Literêre terme en teorieë*. Pretoria: HAUM-Literêr: 550-555.
- Coetser, A. 1989. *Kriteria by Hertzogprystoekennings vir poësie*. D.Litt. et Phil.-proefskrif. Universiteit van Suid-Afrika.
- Coetser, J.L. 1986. *Die goue kring* (Uys Krige): kodes en karakters. *Klasgids*, 21(3):65-73, Augustus.
- Coetzee, Abel. 1960. Die toekomstaak van die Suid-Afrikaanse Akademie met betrekking tot die bevordering van die Afrikaanse taal- en letterkunde. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, Nuwe reeks, XX(2):41-56, Oktober.
- Coetzee, Ampie. 1990. *Letterkunde & krisis. 'n Honderd jaar Afrikaanse letterkunde en Afrikanernasionalisme*. Bramley: Taurus.
- Coetzee, A.J. 1987. Die drama ná 1900. In: Lindenberg, E. (red.). *Inleiding tot die Afrikaanse letterkunde*. Sesde uitgawe. Pretoria en Kaapstad: Academica: 160-199.
- Conradie, P. 1992. Die ek-in-die-Ander: 'n ondersoek na die totstandkoming van identiteit in enkele Suid-Afrikaanse dramas. *Stilet* IV(1):81-89, Maart.
- Conradie, P.J. 1962. Die noodlot in die dramas van Leipoldt – 'n verdere poging. *Tydskrif vir letterkunde*, 12(1):20-25, Maart.
- Conradie, P.J. 1974. *Spanning en ewewig*. Pretoria en Kaapstad: Academica.
- Conradie, P.J. 1987. *Hoe om 'n drama te ontleed*. Tweede uitgawe. Pretoria en Kaapstad: Academica. (Reuse-blokboeke; no. RB9.)

- Conradie, P.J. 1991. P.C. Schoonees en die Afrikaanse drama van die twintigerjare. *Tydskrif vir letterkunde*, XXIX(1):76-83, Februarie.
- Cronjé, G. 1970. Meningsverskille binne die Akademie. *Nuusbrief*, 8(4):3-5, November.
- Dekker, G. s.j. *Afrikaanse literatuurgeskiedenis*. Kaapstad: Nasou.
- Dekker, G. 1927. Boekbespreking. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 5(3):129-133, April.
- Dekker, G. 1971. Prof. G. Dekker praat oor die Hertzog-prys. In: *Nuusbrief*, 9(1):3-6, Februarie.
- Dekker, G. 1929. J.F.W. Grosskopf: As die tuig skawe. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 8(1):44-50, Oktober.
- Dekker, G. 1938. Die dieper reg. *Die Huisgenoot*, 23(859):39, 9 September.
- Du Buson, M.S. 1957. Resensie: *Die goue kring*. *Tydskrif vir letterkunde*, 7(2):76-78, Junie.
- Du Plessis, I.D. 1922 a. Afrikaanse dramatiek. *Die Huisgenoot*, VII(76):153-154, Augustus.
- Du Plessis, I.D. 1922 b. Afrikaanse dramatiek. *Die Huisgenoot*, VII(78):250-251, Oktober.
- Du Toit, P.J. 1988. *Amateurtoneel in Suid-Afrika*. Pretoria en Kaapstad: Academica.
- Du Toit, P.J. & Kloppers, A. 1989. *Teks en tegniek. 'n Inleiding tot aspekte van die drama*. Pretoria en Kaapstad: Academica.
- Eloff, F.C. 1910. *Het toneel. Vraagstukken van algemeen belang over het zondig en ontaard toneel*. Pretoria: Hollandse Boekhandelaars.
- Engelbrecht, C.A. 1984. Natuurwetenskap, tegniek en die Akademie. In: Moll, J.C. (red.). *Akademie 75*. Goodwood: Nasionale Boekdrukkery: 128-160.
- Fensham, F.C. 1984. Die pad van die Akademie (1909-1984). In: Moll, J.C. (red.). *Akademie 75*. Goodwood: Nasionale Boekdrukkery: 3-18.
- Fletcher, Jill. 1994. *The story of theatre in South Africa. A guide to its history from 1780-1930*. Cape Town: Vlaeberg.

- Giliomee, H. & Mbenga, B. 2007. *Nuwe geskiedenis van Suid-Afrika*. Kaapstad: Tafelberg.
- Grobler, P. du P. 1960. C. Louis Leipoldt. In: Nienaber, P.J. (red.). *Perspektief en profiel*. Johannesburg: Afrikaanse Pers-boekhandel. Nuwe, hersiene uitgawe.
- Grové, A.P. s.j. Drama. In: Grové, A.P. & Botha, E. *Handleiding by die studie van die letterkunde*. Kaapstad: Nasou: 119-149.
- Grové, A.P. 1951. C.L. Leipoldt: *Die laaste aand*. *Ons eie boek*, XVII(1):48-53, Maart.
- Grové, A.P. 1960. N.P. van Wyk Louw. In: Nienaber, P.J. (samest.). *Perspektief en profiel. 'n Geskiedenis van die Afrikaanse letterkunde*. Tweede uitgawe. Johannesburg: Afrikaanse Pers-Boekhandel: 419-441.
- Grové, A.P. 1984. Die Akademie en die Afrikaanse letterkunde. In: Moll, J.C. (red.). *Akademie 75*. Goodwood: Nasionale Boekdrukkery.
- Hattingh, S.C. 1958 a. Die Bedrieërs, deur D.P. du Toit. *Tydskrif vir letterkunde*, 8(3):84, September.
- Hatting, S.C. 1958 b. “En hadde de liefde niet...” deur Eitemal – herdruk van die drama. *Tydskrif vir letterkunde*, 8(3):84-85, September.
- Hauptfleisch, D.C. (hoofred.) 1984. *Woordeboek van die Afrikaanse Taal. Sewende Deel. KOM - KOR-*. Pretoria: Die Staatsdrukker.
- Hiemstra, V.G. 1968. Die Akademie – onrus van 1964 tot 1967. In: PV 917, SAAWEK: Akademiesraad Korrespondensie. Houer 26, vouer 7. Bloemfontein: Argief vir Eietydse Aangeleenthede
- J.J.S. 1920. Jonge Du Pree: Toneelstuk in Drie Bedrywe. Deur Leon Maré. *Die Huisgenoot*, V(52):151, Augustus.
- J.V. 1905. Melt Brink. *Ons Land*, 24 Junie 1905.
- Jonker, A.H. 1941. Hoofartikel. *Die Suiderstem*, 30 Desember 1941.
- Kannemeyer, J.C. 1965. *Die goue kring: van legende tot drama*. *Kriterium*, 3(3):1-9, Oktober.

- Kannemeyer, J.C. 1968. *Die heks en Die laaste aand*. Blokboek. Pretoria: Academica.
- Kannemeyer, J.C. 1970. *Opstelle oor die Afrikaanse drama*. Kaapstad en Pretoria: Academica.
- Kannemeyer, J.C. 1983. *Die Afrikaanse bewegings (Blokboek)*. Tweede uitgawe. Pretoria en Kaapstad: Academica.
- Kannemeyer, J.C. 1983. *Geskiedenis van die Afrikaanse literatuur II*. Pretoria, Kaapstad en Johannesburg: Academica.
- Kannemeyer, J.C. 1984. *Geskiedenis van die Afrikaanse literatuur I*. Tweede, hersiene en bygewerkte uitgawe. Pretoria en Kaapstad: Academica.
- Kannemeyer, J.C. 1995. *Langenhoven. 'n Lewe*. Kaapstad: Tafelberg.
- Kannemeyer, J.C. 2002. *Die goue seun: Die lewe en werk van Uys Krige*. Kaapstad: Tafelberg.
- Kannemeyer, J.C. 2008. *Leroux: 'n Lewe*. Pretoria: Protea Boekhuis.
- Kannemeyer, J.C. e.a. (reds.) 2004. *Ek ken jou goed genoeg ... Die briefwisseling tussen N.P. van Wyk Louw en W.E.G. Louw 1936-1939*. Pretoria: Protea Boekhuis.
- Kempen, W. 1935. Eitemal: "En hadde de Liefde niet," Drama in vyfbedrywe. In: *Ons eie boek* 3(1):73-75.
- Kok, B. 1944. Grosskopf: 'n Esau. *Ons eie boek*, X(1):47-48, Maart.
- Krige, Uys. 1940. *Magdalena Retief. 'n Toneelstuk in ag tonele en epiloog*. Kaapstad: Unie-Volkspers.
- Krige, Uys. 1974. *Uys Krige. Vier eenbedrywe. Gekeur en ingelei deur J.C. Kannemeyer*. Sesde uitgawe. Pretoria: Van Schaik.
- Kritzinger, M.S.B. 1939. Eitemal: "En hadde de liefde niet...". *Ons eie boek*, V(2):209-211, Junie.
- Kritzinger, M.S.B. 1940. P.W.S. Schumann: Hantie kom huis-toe. *Ons eie boek*, VI(1):56-61, Maart.
- Kruger, Nellie. 1952. N.T.O. en die Van Riebeeck-fees. *Helikon*, 1(3):108-110, Februarie.

- Kruyskamp, C. 1976. *Van Dale. Groot woordenboek der Nederlandse taal. Deel I en II.* Tweede uitgawe, tiende druk. 's Gravenhage: Martinus Nijhoff.
- Langenhoven, C.J. 1927. Aan stille waters. *Die Burger*, 4 Januarie.
- Langenhoven, C.J. 1927. Aan stille waters. *Die Burger*, 14 Februarie.
- Le Roux, B. 1958. Enkele gedagtes oor die voorlopers van die Bybeldrama in Afrikaans. *Tydskrif vir letterkunde*, 8(3):62-67, September.
- Le Roux, B. 1960. Die fatummotief in Leipoldt se dramas. *Tydskrif vir letterkunde*, 10(2):64-68, Junie.
- Le Roux, B. 1961. Gedagtes by die herlees van Grosskopf se toneelwerke. *Tydskrif vir letterkunde*, 11(1):70-78, Maart.
- Lindenberg, E. (red.) 1987. *Inleiding tot die Afrikaanse letterkunde.* Sesde uitgawe. Pretoria en Kaapstad: Academica.
- Louw, N.P. van Wyk. 1959. Dankwoord van prof. N.P. van Wyk Louw. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, DXIX(2):186-187, Oktober.
- Louw, W.E.G. 1952 a. Wat skort met ons prosa? "Ons hoop is op die ongeborenes gevestig". *Die Huisgenoot*, XXXVII(1596):21-23, 24 Oktober.
- Louw, W.E.G. 1952 b. Prof. dr. W.E.G. Louw se antwoord aan dr. F.C.L. Bosman. *Die Huisgenoot*, XXXVII(1601):58-60, 28 November.
- Malan, Charles. 1988. Die ontluistering van kulturele mites by Uys Krige as dramaturg. In: Kannemeyer, J.C. (samest.). *Die veelsydige Krige. Vyf studies oor die skrywer en die mens.* Kaapstad en Pretoria: Human & Rousseau.
- Malherbe, D.F. (red.) 1925. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 4(2), November 1925.
- Malherbe, D.F. (red.) 1926. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 5(2), Desember 1926.
- Malherbe, D.F. (red.) 1927 a. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 5(3), April 1927.
- Malherbe, D.F. (red.) 1927 b. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 6(1), September 1927.
- Malherbe, D.F. (red.) 1927 c. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 6(2), Desember 1927.

- Malherbe, D.F. (red.) 1928 a. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 6(3), Maart 1928.
- Malherbe, D.F. (red.) 1928 b. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 6(4), Junie 1928.
- Malherbe, D.F. (red.) 1928 c. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 7(1), September 1928.
- Malherbe, D.F. (red.) 1928 d. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 7(2), Desember 1928.
- Malherbe, D.F. (red.) 1929 a. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 7(3), Maart 1929.
- Malherbe, D.F. (red.) 1929 b. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 7(4), Junie 1929.
- Malherbe, D.F. (red.) 1929 c. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 8(1), Oktober 1929.
- Malherbe, D.F. (red.) 1929 d. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 8(2), Desember 1929.
- Malherbe, D.F. (red.) 1930 a. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 8(3), Maart 1930.
- Malherbe, D.F. (red.) 1930 b. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 8(4), Junie 1930.
- Malherbe, D.F. (red.) 1930 c. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 9(1), Oktober 1930.
- Malherbe, D.F. (red.) 1930 d. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 9(2), Desember 1930.
- Malherbe, D.F. (red.) 1931 a. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 9(3), Maart 1931.
- Malherbe, D.F. (red.) 1931 b. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 9(4), Junie 1931.
- Malherbe, D.F. (red.) 1931 c. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 10(1), Oktober 1931.
- Malherbe, D.F. (red.) 1931 d. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 10(2), Desember 1931.
- Malherbe, D.F. (red.) 1932 a. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 10(3), Maart 1932.
- Malherbe, D.F. (red.) 1932 b. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 10(4), Junie 1932.
- Malherbe, D.F. (red.) 1932 c. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 11(1), Oktober 1932.
- Malherbe, D.F. (red.) 1932 d. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 11(2), Desember 1932.

Malherbe, D.F. (red.)	1933 a.	<i>Tydskrif vir Wetenskap en Kuns</i> , 11(3), Maart 1933.
Malherbe, D.F. (red.)	1933 b.	<i>Tydskrif vir Wetenskap en Kuns</i> , 11(4), Junie 1933.
Malherbe, D.F. (red.)	1933 c.	<i>Tydskrif vir Wetenskap en Kuns</i> , 12(1), Oktober 1933.
Malherbe, D.F. (red.)	1934 a.	<i>Tydskrif vir Wetenskap en Kuns</i> , 12(2), Januarie 1934.
Malherbe, D.F. (red.)	1934 b.	<i>Tydskrif vir Wetenskap en Kuns</i> , 12(3), Maart 1934.
Malherbe, D.F. (red.)	1934 c.	<i>Tydskrif vir Wetenskap en Kuns</i> , 12(4), Julie 1934.
Malherbe, D.F. (red.)	1934 d.	<i>Tydskrif vir Wetenskap en Kuns</i> , 13(1), Oktober 1934. ⁷⁹¹
Malherbe, D.F. (red.)	1935 a.	<i>Tydskrif vir Wetenskap en Kuns</i> , 13(2), Februarie 1935.
Malherbe, D.F. (red.)	1935 b.	<i>Tydskrif vir Wetenskap en Kuns</i> , 13(3), Mei 1935.
Malherbe, D.F. (red.)	1935 c.	<i>Tydskrif vir Wetenskap en Kuns</i> , 13(4), Augustus 1935.
Malherbe, D.F. & Conradie, E.J.M. (reds.)	1935.	<i>Tydskrif vir Wetenskap en Kuns</i> , 14(1), Oktober 1935.
Malherbe, D.F. & Conradie, E.J.M. (reds.)	1936 a.	<i>Tydskrif vir Wetenskap en Kuns</i> , 14(2), Januarie 1936.
Malherbe, D.F. & Conradie, E.J.M. (reds.)	1936 b.	<i>Tydskrif vir Wetenskap en Kuns</i> , 14(3), April 1936.
Malherbe, D.F. & Conradie, E.J.M. (reds.)	1936 c.	<i>Tydskrif vir Wetenskap en Kuns</i> , 14(4), Julie 1936.
Malherbe, D.F. & Conradie, E.J.M. (reds.)	1936 d.	<i>Tydskrif vir Wetenskap en Kuns</i> , 15(1), Oktober 1936.
Malherbe, D.F. & Conradie, E.J.M. (reds.)	1937 a.	<i>Tydskrif vir Wetenskap en Kuns</i> , 15(2), Januarie 1937.
Malherbe, D.F. & Conradie, E.J.M. (reds.)	1937 b.	<i>Tydskrif vir Wetenskap en Kuns</i> , 15(3), April 1937.
Malherbe, D.F. & Conradie, E.J.M. (reds.)	1937 c.	<i>Tydskrif vir Wetenskap en Kuns</i> , 15(4), Julie 1937.

---

791 Hierdie uitgawe is gedruk as die twaalfde jaargang, vyfde aflewering, maar daar het nooit meer as vier afleweringe per jaargang verskyn nie, en die uitgawe direk ná hierdie een is jaargang dertien, aflewering twee. Die korrekte nommer van hierdie uitgawe is dus jaargang dertien, aflewering een, soos wat dit per hand op sommige eksemplare reggemaak is.

- Malherbe, D.F. & Conradie, E.J.M. (reds.) 1937 d. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 16(1), Oktober 1937.
- Malherbe, D.F. & Conradie, E.J.M. (reds.) 1938 a. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 16(2), Januarie 1938.
- Malherbe, D.F. & Conradie, E.J.M. (reds.) 1938 b. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 16(3), Mei 1938.
- Malherbe, D.F. & Conradie, E.J.M. (reds.) 1938 c. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 16(4), Augustus 1938.
- Malherbe, D.F. & Conradie, E.J.M. (reds.) 1938 d. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 17(1), November 1938.
- Malherbe, D.F. & Conradie, E.J.M. (reds.) 1939 a. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 17(2), Februarie 1939.
- Malherbe, D.F. & Conradie, E.J.M. (reds.) 1939 b. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 17(3), Mei 1939.
- Malherbe, D.F. & Conradie, E.J.M. (reds.) 1939 c. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, 17(4), Augustus 1939.
- Malherbe, F.E.J. 1937. Schumann, P.W.S.: *Katrina*. 'n Toneelstuk in Drie Bedrywe. *Ons eie boek*, III(4):321-323, Oktober-Desember.
- Malherbe, F.E.J. 1938 a. Drie eenbedrywe – Grosskopf. *Ons eie boek*, IV(4):293-295, Desember.
- Malherbe, F.E.J. 1938 b. Louw, N.P. van Wyk. – Die Dieper Reg. *Ons eie boek*, IV(3):165-167, September.
- Malherbe, F.E.J. 1940. Hertzogprys 1939. *Ons eie boek*, VI(1):5, Maart.
- Malherbe, F.E.J. 1944. Die Akademie vergader. *Ons eie boek*, X(III):98-100, September.
- Malherbe, F.E.J. 1948. *Wending en inkeer*. 'n Beskouing oor die nuwere Afrikaanse letterkunde. Kaapstad: Nasionale Pers.
- Malherbe, F.E.J. 1952. Hertzogprys vir Drama toegeken. *Ons eie boek*, XVIII(III):3, September.
- Malherbe, W.M.R. 1919. De Zuid-Afrikaanse Akademie: Hertzogfonds-prijs. *Die Huisgenoot*, IV(40):97, Augustus.
- Malherbe, W.M.R. 1922. Suid-Afrikaanse Akademie. Hertzogfonds-prys 1922. *Die Huisgenoot*, VI(70):404, Februarie.
- Mocke, S. Ign. 1938. Die dieper reg. *Die Brandwag*, 1(45):24-25, 19 Augustus.

- Moll, J.C. (red.) 1984. *Akademie 75*. Goodwood: Nasionale Boekdrukkery.
- Mulder, H.A. 1939. Die digter N.P. van Wyk Louw. II. Die Dieper Reg. *Opstelle oor poësie*. Pretoria: Van Schaik
- Mulder, H.A. 1942. *Twee wêrelde. Opstelle oor Afrikaanse en Nederlandse letterkunde*. Pretoria: Van Schaik.
- Nienaber, P.J. 1950. *Op brandwag vir ons taal. Die geskiedenis en werksaamhede van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns*. Pretoria: Die S.A. Akademie vir Wetenskap en Kuns.
- Nienaber, P.J. 1952. Die Hertzog- en Akademiepryse. *Hertzog-annale*, 1(1):90-94, Junie.
- Nienaber, P.J. 1960. *Perspektief en profiel. 'n Geskiedenis van die Afrikaanse letterkunde*. Tweede uitgawe. Johannesburg: Afrikaanse Pers-Boekhandel.
- Nienaber, P.J. 1964. Die Hertzogprys: vyftig jaar. *Hertzog-annale*, 13(17):21-37, Desember.
- Nienaber, P.J. 1965 a. *Hertzogprys vyftig jaar, Die. 'n Feesbundel*. Kaapstad: Nasionale Boekhandel.
- Nienaber, P.J. (red.) 1965 b. *Rappier en knuppel. 'n Bundel letterkundige polemieke geredigeer deur P.J. Nienaber*. Kaapstad: Nasionale Boekhandel.
- Nienaber, P.J. 1970. Probleme met die Hertzog-prys. In: *Nuusbrief*, 8(3):3-7, Augustus.
- Nienaber, P.J. 1968. *Hertzogprysfonds*. Pretoria: Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns.
- Nienaber, P.J. 1984. Hertzogprys, Die. In: Nienaber, P.J. *Die Hertzogreeks – Nr. 1*. Bloemfontein: Vrystaatse Museumdiens: 19-20.
- Nienaber-Luitingh, M. 1953. Rumoer om een literaire bekroning. *Critisch Bulletin*, 20:84-90.
- Nienaber-Luitingh, M. 1960. Uys Krige. In: Nienaber, P.J. (samest.). *Perspektief en profiel. 'n Geskiedenis van die Afrikaanse letterkunde*. Tweede uitgawe. Johannesburg: Afrikaanse Pers-Boekhandel: 455-465.

- Odendal, F.F., Schoonees, P.C., Swanepoel, C.J., Du Toit, S.J. & Booysen, C.M. 1994. HAT. *Verklarende handwoordeboek van die Afrikaanse Taal*. Midrand: Perskor.
- Odendaal, L.B. 1978. *Scenaria* se spesiale bylae vir Transvaalse matrikulante. *Vyfling. Scenaria*, Junie/Julie.
- Odendaal, L.B. 1980. Skerm en masker. *Tydskrif vir letterkunde*, XVIII(4):103-115, November.
- Oost, H. 1907. *Ou' Daniel. Afrikaans toneelspelletjie*. Tweede druk. Pretoria: Volkstem-drukkerij.
- Opperman, D.J. 1973. *Digters van Dertig*. Kaapstad: Nasou.
- Opperman, D.J. 1975. *Wiggelstok*. Tweede uitgawe. Kaapstad: Tafelberg.
- Pienaar, E.C. 1921. Ou Malkop en ander Afrikaanse Sketse en Verhale. Deur Leon Maré. *Die Huisgenoot*, V(57):378, Januarie.
- Pienaar, W.J.B. 1936. In belang van die Afrikaanse Toneel. *Die Burger*, 24 April 1936.
- Pienaar, W.J.B. 1938. H.A. Fagan: Die Ouderling en ander Toneelstukke. *Ons eie boek*, IV(3):212-215, Julie-September.
- Pienaar, W.J.B. 1940. Dahlsdif: Cabo de Bonne Esperance. *Ons eie boek*, VI(1):11, Maart.
- Pienaar, W.J.B. 1950. J.F.W. Grosskopf: As die tuig skawe. *Ons eie boek*, XVI(2):123-126, Junie.
- Pretorius, Réna. 1987. *Oog en spel. Opstelle oor die drama*. Pretoria: Van Schaik.
- Reitz, J.H.B. 1914. Oorspronklike skenkingsakte. In: Reitz, J.H.B. *Protokol 30* (PRT R 13/2). Bloemfontein: Hooggeregshof van Suid-Afrika, Oranje-Vrystaatse Provinsiale Afdeling: Protokolle, 1855-.
- SAATLK⁷⁹² s.j. a *Jaarboek XII (1922)*. Bloemfontein: Nasionale Pers, Beperk.
- SAATLK s.j. b *Notules van die Raad van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Taal, Lettere en Kuns*. 1927-1934. Gebonde manuskrip bestaande uit handgeskrewe,

---

792 Tot en met *Jaarboek XI (1920)* word die naam van die Akademie aangedui as *De Zuidafrikaanse Akademie voor Taal, Letteren en Kunst*. Op die buiteblad van *Jaarboek XII (1922)* staan dat dit die jaarboek van Die Suidafrikaanse Akademie vir Taal, Lettere en Kuns is, alhoewel daar in hierdie jaarboek afwisselend en inkonsekwent gebruik gemaak word van beide name.

getikte en gedrukte gedeeltes. AREA,
PV 917 Akademie-argief: Akademiesraad
AR: Houer 1 A.

SAATLK	1930.	<i>Bulletien</i> . II(1), November.
SAATLK	1931 a.	<i>Bulletien</i> . II(2), Junie.
SAATLK	1931 b.	<i>Bulletien</i> . II(3), Julie.
SAATLK	1931 c.	<i>Bulletien</i> . II(4), September.
SAATLK	1931 d.	<i>Bulletin</i> . ⁷⁹³ II(5), Oktober.
SAATLK	1932 a.	<i>Bulletin</i> . II(6), Maart.
SAATLK	1932 b.	<i>Bulletien</i> . II(7), September.
SAATLK	1932 c.	<i>Bulletien</i> . II(8), Oktober.
SAATLK	1933 a.	<i>Bulletien</i> . III(9), Junie.
SAATLK	1933 b.	<i>Bulletin</i> . III(10), September.
SAATLK	1933 c.	<i>Bulletin</i> . III(11), Oktober.
SAATLK	1934 a.	<i>Bulletin</i> . III(12), Augustus.
SAATLK	1934 b.	<i>Bulletin</i> . III(13), September.
SAATLK	1934 c.	<i>Bulletin</i> . III(14), Oktober.
SAATLK	1934 d.	<i>Bulletin</i> . III(15), November.
SAATLK	1934 e.	<i>Bulletin</i> . III(16), November.
SAATLK	1935 a.	<i>Bulletin</i> . IV(1), April.
SAATLK	1935 b.	<i>Bulletin</i> . IV(2), Junie.
SAATLK	1935 c.	<i>Bulletin</i> . IV(3), September.
SAATLK	1935 d.	<i>Bulletin</i> . IV(4), Desember.
SAATLK	1936 a.	<i>Bulletin</i> . IV(5), Januarie.
SAATLK	1936 b.	<i>Bulletin</i> . IV(6), April.
SAATLK	1936 c.	<i>Bulletin</i> . IV(7), Augustus.
SAATLK	1936 d.	<i>Bulletin</i> . IV(8), Desember.
SAATLK	1937.	<i>Bulletin</i> . V(1), Desember.

---

793 Op die buiteblad van die uitgawe staan nié, soos by die ander uitgawes, die naam *Bulletin* of *Bulletien* nie; tog word daar in hierdie uitgawe in die jaarverslag verwys na *Bulletin*.

- SAATLK 1940. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, I(1), 22 Mei.
- SAATLK 1941 a. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, II(1), 20 Junie.
- SAATLK 1941 b. *Tydskrif vir Wetenskap en Kuns*, II(1), 12 Desember.
- SAAWEK 1959. *Feesalbum 1909-1959*. Pretoria: Van Schaik.
- SAAWEK 1962. S.A.U.K.-prys vir hoorspele (Afrikaans), 1961. *Jaarboek van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns*, Nuwe reeks (2): 38-39.
- SAAWEK 1963. Lys gekeurde Afrikaanse boeke: 1861-1961. *Nuusbrief*, 1(3):3, Mei.
- SAAWEK 1964 a. Toekennings van pryse deur die Akademie. *Nuusbrief*, 2(2):21, Maart.
- SAAWEK 1964 b. Akademie-argief 1. *Nuusbrief*, 2(4):1, September.
- SAAWEK 1965. Briefwisseling. *Nuusbrief*, 4(1):42-44, Desember.
- SAAWEK 1966 a. Die Akademie-argief en museum. *Nuusbrief*, 4(3):9 & 11, Junie.
- SAAWEK 1966 b. Die Hertzog-prys, 1966. *Nuusbrief*, 4(4):31 & 33, September.
- SAAWEK 1972 a. Hertzog-prys aan P.G. du Plessis. *Nuusbrief*, 10(2):3, Junie.
- SAAWEK 1972 b. Bekroondes se replieke. *Nuusbrief*, 10(3):8-11, September.
- SAAWEK 1981. *Die Akademiepryse 1909-1981*. Pretoria: SAAWEK.
- Schmidt, Julian F. 1985. Die Hertzogprys anders as alle ander pryse heilig. *Stet*, 3(2):26-28, Junie.
- Scholtz, H. v.d. M. 1978. Hertzogprys vir drama 1978 aan Bartho Smit. Huldigingswoord. *Die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns Jaarboek 1978*. Nuwe reeks (2): 38-39.
- Scholtz, Merwe. 1990. Boeiende toekoms vir kunste voorspel. *Nuwe SA-bylae*, 29 Augustus.
- Schoonees, P.C. 1924. Die drama. *Die Huisgenoot*, VIII(100):17-19, Augustus.

- Schoonees, P.C. 1924. 'n Esau – J.F.W. Grosskopf. *Die Huisgenoot*, IX(139):22-23, 31 Oktober.
- Schoonees, P.C. 1925. 'n Paar gedagtes oor toneelkuns. *Die Huisgenoot*, X(193):17 en 51, 20 November.
- Schoonees, P.C. 1939. J.J. Müller: Die dooper of Die Herodustreurspel. *Ons eie boek*, V(2):205-208, Junie.
- Schoonees, P.C. 1942. Kootjie van den Heever: Wie 'n ander jaag. *Ons eie boek*, VIII(2):69, Junie.
- Schoonees, P.C en Van Bruggen, J.F.L. 1942. *Inleiding tot die studie van letterkunde*. Kaapstad en Pretoria: H.A.U.M. v/h Jacques Dusseau & Co.
- Schutte, H.J. 1980. Drie dramas uit *Vyfling*. *Tydskrif vir Letterkunde*, 18(1):134-150, Februarie.
- Senekal, H. & Van Aswegen, K. 1980. *Bronne by die studie van Afrikaanse dramas 1900-1978*. Johannesburg: Perskor.
- Senekal, J.H. (samest.) 1978. *Beeld en bedryf. Inleidende opstelle oor fasette van die Afrikaanse drama*. Pretoria: Van Schaik.
- Serfontein, Dot. 1996. Die onbekende wenner. *Insig*, September 1996.
- Serfontein, J.H.P. 1970. *Die verkrampte aanslag*. Kaapstad en Pretoria: Human & Rousseau.
- Smith, J.J. 1925. Melt Jacobus Brink. *Die Huisgenoot*, X(183):4-5 en 51, 11 September.
- Smuts, J.P. 1990. *Triptiek*. Tweede hersiene uitgawe. Kaapstad: Tafelberg.
- Smuts, J.P. 2005. Die Akademie se letterkundepryse. *Tydskrif vir Geesteswetenskappe* 45(1):1-14, Maart.
- Spies, Johan J. (red.) 1952. Hertzogprys vir Drama. *Die Huisgenoot*, XXXVI(1573):3, 16 Mei.
- Stead, R. 1979. Die verhoogkuns in Suid-Afrika. In: Nel, P.G. (red.). *Die kultuurontplooiing van die Afrikaner*. Pretoria en Kaapstad: HAUM: 358-372.
- Steyn, J.C. 1991. 'n Politieke storm oor die Akademie. *Tydskrif vir Geesteswetenskappe*, 31(4):294-313, Desember.
- Steyn, J.C. 1998. *Van Wyk Louw. 'n Lewensverhaal. Deel II*. Kaapstad: Tafelberg.

- Theunissen, H.C. 1954. Hertzogprystoekenings: 1914 tot 1953. *Hertzog-annale*, I(3):65-84, Desember.
- Truter, H.W. 1961. Geregtigheid en “Die dieper reg”. *Standpunte*, XIV(3):35-44, Februarie.
- Van der Merwe, C.N. 1980 a. Die vrye liefde van Leipoldt se *Heks*. *Standpunte* 145, 33(1):35-39, Februarie.
- Van der Merwe, C.N. 1980 b. In en om *Die laaste aand*. *Tydskrif vir letterkunde*, Nuwe reeks XVIII(4):11-17, November.
- Van der Merwe, Jaco. 1952. C.L. Leipoldt: *Die heks*. *Ons eie boek*, XVIII(1):55-56, Maart.
- Van der Hoven, Eghard. 1984. Die toneel en die rolprentkuns. In: Moll, J.C. (red.). *Akademie 75*. Goodwood: Nasionale Boekdrukkery: 128-160.
- Van der Watt, P.B. 1987. *Die Nederduitse Gereformeerde Kerk (4). 1905-1975*. Pretoria: NGK Boekhandel.
- Van der Walt, J.C. 1985. *N.P. van Wyk Louw: Enkele konsekwensies vir die regsdenke*. (N.P. van Wyk Louw-gedenklesing nr. 15.) Johannesburg: Randse Afrikaanse Universiteit.
- Van Gorp, H. e.a. s.j. *Lexicon van literaire termen*. Groningen: Wolters-Noordhoff.
- Van Heerden, Ernst. 1982. Die digter as chromatometer: Aspekte van kleurgebruik in die poësie van N.P. van Wyk Louw. In: Van Rensburg, F.I.J. (red.). *Oopgelate kring. N.P. van Wyk Louw gedenklesings 1-11*. Kaapstad: Tafelberg: 154-189.
- Van Heerden, Etienne. 1988. Die goue seun: Krige se vroeë vormingsjare. In: Kannemeyer, J.C. (samest.). *Die veelsydige Krige. Vyf studies oor die skrywer en die mens*. Kaapstad en Pretoria: Human & Rousseau.
- Van Rensburg, F.I.J. 1964. Eikeskors en kaneel? *Standpunte*, XVII:26-29, April.
- Van Rensburg, F.I.J. 1975 a. *Sublieme ambag. Beskouings oor die werk van N.P. van Wyk Louw, I*. Kaapstad: Tafelberg.
- Van Rensburg, F.I.J. 1975 b. *Swewende ewewig. Beskouings oor die werk van N.P. van Wyk Louw, II*. Kaapstad: Tafelberg.

- Van Schoor, A.M. 1938. Die Afrikaanse toneel in 1938. In: *Jaarboek van die Afrikaanse Skrywerskring*. Johannesburg: Die Afrikaanse Skrywerskring: 111-113.
- Verhagen, Balthazar. 1941. Oor dramatiese kuns. *Ons eie boek*, VII(1):6-8, Maart.
- Viljoen, J.M.H. (red.) 1926. Hertzog-prys. *Die Huisgenoot*, X(215):11, 30 April.
- Viljoen, J.M.H. (red.) 1932. Die Jaarvergadering van die Akademie. *Die Huisgenoot*, XVII(552):11, 21 Oktober.
- Viljoen, J.M.H. (red.) 1934. Die Hertzogprys. *Die Huisgenoot*, XIX(662):13, 30 November.
- Viljoen, J.M.H. (red.) 1936. Winners van die Hertzogprys. *Die Huisgenoot*, XX(742):13, 12 Junie.
- Viljoen, J.M.H. (red.) 1937. Die Hertzogprys. *Die Huisgenoot*, XXII(821):13, 17 Desember.
- Viljoen, J.M.H. (red.) 1939 a. Die Hertzogprys. *Die Huisgenoot*, XXIV(923):11, 1 Desember.
- Viljoen, J.M.H. (red.) 1939 b. Die Akademiesvergadering. *Die Huisgenoot*, XXIV(925):11, 15 Desember.
- Viljoen, J.M.H. (red.) 1942 a. Die Akademie vals beskuldig. *Die Huisgenoot*, XXVI(1039):5, 20 Februarie.
- Viljoen, J.M.H. (red.) 1942 b. Die Akademieswetsontwerp. *Die Huisgenoot*, XXVI(1041):5, 6 Maart.
- Viljoen, J.M.H. (red.) 1945. Hertzogprys aan Leipoldt oorhandig. *Die Huisgenoot*, XXIX(1212):3, 15 Junie.
- Viljoen, J.M.H. (red.) 1947. Akademie se werksaamhede. *Die Huisgenoot*, XXXI(1324):15, 8 Augustus.
- Viljoen, J.M.H. (red.) 1948 a. Akademie-jaarvergadering. *Die Huisgenoot*, XXXIII(1373):11, 16 Julie.
- Viljoen, J.M.H. (red.) 1948 b. 'n Nuwe Akademie-prys. *Die Huisgenoot*, XXXIII(1387):5, 22 Oktober.
- Viljoen, G. van N. 1982. "Wat is 'n volk?": Die aktualiteit van Van Wyk Louw se riglyne vir die nasionalisme. In: Van Rensburg, F.I.J. (red.). *Oopgelate kring. N.P. van Wyk Louw gedenklesings 1-11*. Kaapstad: Tafelberg: 120-153.

- Visser, C.F. 1916. Iets oor toneel. *Die Huisgenoot*, I(2):41-42, Junie.
- Visser, Rud. P. 1953. Die letterkundige stryd: wat is op die spel? *Die Brandwag*, XVII(36):5, 25 September.
- Von Wielligh, G.R. 1920. Die S.A. Akademie vir Taal, Lettere en Kuns, en sijn invloed. *Die Huisgenoot*, IV(46):318, Februarie.
- Watson, G.J. 1983. *Drama: an introduction*. London: The Macmillan Press.
- ZAATLK s.j. a *Notulen van de Raad van de Zuid Afrikaanse Akademie voor Taal, Letteren en Kunst. 1911-1922*. Holograaf. Hierdie bron kan ongelukkig nie tans in die Akademieargief opgespoor word nie.
- ZAATLK s.j. b *Hertzog-Taalfonds, Die. Aantekeninge wat loop oor die jare 1914-1930 en daarna*. Gebonde manuskrip bestaande uit handgeskrewe gedeeltes en ingeplakte gedrukte gedeeltes. AREA, PV 917 Akademie-argief: Akademieraad AR: Houer 1 B.
- ZAATLK 1911. *Jaarboek I (1910)*. Pretoria: Volkstem-Drukkerij.
- ZAATLK 1912. *Jaarboek II (1911)*. Pretoria: Volkstem-Drukkerij.
- ZAATLK 1913 a. *Jaarboek III (1912)*. Pretoria: Volkstem-Drukkerij.
- ZAATLK 1913 b. *Jaarboek IV (1913)*. Potchefstroom: "Het Westen"-Drukkerij.
- ZAATLK 1914. *Jaarboek V (1914)*. Potchefstroom: "Het Westen"-Drukkerij.
- ZAATLK 1915. *Jaarboek VI (1915)*. Bloemfontein en Potchefstroom: "Het Volksblad"-Drukkerij.
- ZAATLK 1917. *Jaarboek VII (1916)*. Kaapstad: De Nationale Pers, Beperkt.
- ZAATLK 1918. *Jaarboek VIII (1917)*. Bloemfontein: De Nationale Pers, Beperkt.
- ZAATLK 1919. *Jaarboek IX (1918)*. Bloemfontein: De Nationale Pers, Beperkt.
- ZAATLK 1920. *Jaarboek X (1919)*. Bloemfontein: De Nationale Pers, Beperkt.

ZAATLK	1922.	<i>Jaarboek XI (1920)</i> . Bloemfontein: Nasionale Pers, Beperk.
ZAATLK	1923 a.	<i>Bulletin</i> . I(1), April.
ZAATLK	1923 b.	<i>Bulletin</i> . I(2), Mei.
ZAATLK	1923 c.	<i>Bulletin</i> . I(3), Junie.
ZAATLK	1923 d.	<i>Bulletin</i> . I(4), Julie.
ZAATLK	1923 e.	<i>Bulletin</i> . I(5), Augustus.
ZAATLK	1923 f.	<i>Bulletin</i> . I(6), September.
ZAATLK	1924 a.	<i>Bulletin</i> . I(7), Januarie.
ZAATLK	1924 b.	<i>Bulletin</i> . I(8), Maart.
ZAATLK	1924 c.	<i>Bulletin</i> . I(9), Maart.
ZAATLK	1924 d.	<i>Bulletin</i> . I(10), April.
ZAATLK	1924 e.	<i>Bulletin</i> . I(11), Mei.
ZAATLK	1924 f.	<i>Bulletin</i> . I(12), Augustus.
ZAATLK	1924 g.	<i>Bulletin</i> . I(13), September.
ZAATLK	1924 h.	<i>Bulletin</i> . I(14), November.
ZAATLK	1925 a.	<i>Bulletin</i> . I(15), Februarie.
ZAATLK	1925 b.	<i>Bulletin</i> . I(16), Junie.
ZAATLK	1925 c.	<i>Bulletin</i> . I(17), Julie.
ZAATLK	1925 d.	<i>Bulletin</i> . I(18), September.

oooOOOooo

BYLAAG A   UITGEWERS EN PLEK VAN UITGAWE

Die uitgewer wat telkens ná die titel van die drama gegee word, is dié uitgewer wat die drama die eerste keer uitgegee het.

Uitgewer

Plek van uitgawe

A.A. Balkema	Kaapstad
Academica	Pretoria
Ad. Donker	Johannesburg
Afrikaanse Pers-Boekhandel (APB)	Johannesburg
De Afrikaner Drukkerij	Pietermaritzburg
Buren-uitgewers	Kaapstad
Butterworth	Durban, Pretoria
Christen-Studentevereniging van Suid-Afrika	Stellenbosch
Constantia	Kaapstad
CUM	Roodepoort
Dagbreek-Boekhandel	Johannesburg
DALRO	Johannesburg
De Jager-HAUM	Pretoria
Educum	Johannesburg
FAK	Johannesburg
Genugtig!	Kaapstad
HAUM	Kaapstad, Pretoria
HAUM v/h J. Dusseau & Co. ⁷⁹⁴	Kaapstad
HAUM-Literêr	Pretoria
Herald	Potchefstroom
Hermes-Publikasies	Grabouw
Het Westen	Potchefstroom
Holloway Boekhandel	Pretoria
Human & Rousseau	Kaapstad
J. & H. Pocock	Oudtshoorn
J.H. de Bussy	Pretoria, Amsterdam
John Malherbe	Kaapstad
Jonathan Ball	Johannesburg
Jutalit	Kenwyn
Klipbok-uitgewery	Durbanville
Maatschappij voor goede en goedkoope lectuur	Amsterdam
Mello House	Kaapstad
Middelburg Observer	Middelburg
N.G. Kerk-Uitgewers	Kaapstad
Nasionale Boekhandel	Bloemfontein, Johannesburg, Kaapstad
Nasionale Pers	Bloemfontein, Kaapstad, Pietermaritzburg, Port Elizabeth, Stellenbosch
Nasionale Toneelorganisasie	Pretoria
N.V. Swets & Zeitlinger	Amsterdam
Paarl Drukkers Maatskappy	Paarl
Pat Lubbe	Pretoria
Penguin	Harmondsworth, Middlesex (Engeland)
Peninsula	Kaapstad
Perskor	Johannesburg, Kaapstad
Potchefstroom Herald	Potchefstroom
Promedia Publikasies	Pretoria
Praag	Dainfern
Protea Boekhuis	Pretoria
Sacum	Bloemfontein
Simondium-Uitgewers	Johannesburg, Kaapstad

---

794 Die boekhandelaar J. Dusseau & Co. (Amsterdam en Kaapstad) affilieer in 1899 met J.H. de Bussy (Amsterdam) en vorm die Hollandsch-Afrikaansche Uitgeversmaatskappij (Antonissen 1960:33).

Smal-boekhandel	Pretoria
Sondagskool-depot	Bloemfontein
Tafelberg	Kaapstad
Taurus	Emmarentia (Johannesburg)
Tomlinson	Carletonville
Transvaalse Uitgewersmaatskappy	Pretoria
Unie-Boekhandel	Pretoria
Unie-Volkspers	Kaapstad, Port Elizabeth
Van Schaik (J.L. van Schaik)	Pretoria
Volkstem, Die	Bloemfontein
Vooraand	Kaapstad
Voortrekkerpers	Johannesburg
Vreugde deur Vlyt	Pretoria
White & Boughton	Cradock
Z.A. Nieuwsblad Maatschappij, Beperkt, Drukkers	Kaapstad

Donkerder blokkie = skriba/sameroeper (indien daar by 'n bepaalde periode geen donkerder blokkie verskyn nie, is die sameroeper onbekend)

* = *ex officio*-voorsitter (1922/1923; 1923/1924)

= lid het gedurende hierdie periode op sowel die Hertzogpryskeurkommissie as die Kommissie vir Taal en Lettere gedien

( ) = indien die persoon wel die benoeming aanvaar het (1914/1915)

Lede	1910/ 1911	1911/ 1912	1912/ 1913	1913/ 1914	1914/ 1915	1915/ 1916	1916/ 1917	1917/ 1918	1918/ 1919	1919/ 1920	1920/ 1921	1921/ 1922	1922/ 1923	1923/ 1924	1924/ 1925
W.J. Viljoen	dr.														
G.S. Preller	mnr.	mnr.													
J.F.E. Celliers	mnr.	mnr.	mnr.												
N.J. Brümmer	ds.	prof.	prof.	prof.											
A. Moorrees	prof.	prof.	prof.	prof.	prof.	prof.									
J.D. Kestell		ds.													
G.G. Cillié				prof. dr.											
W.J. van Zijl				adv.											
J. Kamp					prof.	prof.	prof. #	prof. #	prof.	prof.	prof. #	prof.			
T.H. le Roux					prof.dr.	prof.dr.	prof.dr. #	prof.dr. #	prof.dr.	prof.dr.	prof.dr.	prof.dr.	prof.dr. #	prof.dr.	prof.dr. #
D.F. Malherbe					prof.dr.	prof.dr #	prof.dr.	prof.dr.	prof.dr.	prof.dr.	prof.dr. #	prof.dr.	prof.dr.	prof.dr.	prof.dr.
A. Francken					(prof.)		prof.	prof.	prof.	prof. #	prof.	prof.			prof.
J.J. Smith									prof.	prof. #	prof.	prof.	prof.	prof.	prof.
G. Besselaar											dr. #	dr.	dr.	dr.	prof.dr.
F.V. Engelenburg													dr.* #	dr.* #	
Th. Haarhoff															prof.dr.
S.P.E. Boshoff															prof.dr. #
E.C. Pienaar															dr. #

Donker blokkie = sameroeper (indien daar by 'n bepaalde periode geen donkerder blokkie verskyn nie, is die sameroeper onbekend)

* = *ex officio*-voorsitter (1923/1924)

= lid het gedurende hierdie periode op die Hertzogpryskeurkommissie sowel as die Kommissie vir Taal en Lettere gedien

() = dui daarop dat geen bevestiging gevind kon word vir die name genoem deur Nienaber (1965a:162) nie

--- = by die tydperk 1922/1923: Le Roux is later vervang deur Kamp

Lede	1915/ 1916	1916/ 1917	1917/ 1918	1918/ 1919	1919/ 1920	1920/ 1921	1921/ 1922	1922/ 1923	1923/ 1924	1924/ 1925	1925/ 1926	1926/ 1927
J.D. Kestell	ds.											
G. Knothe	prof. dr.											
D.F. Malherbe	prof. dr. #					(prof. dr. #)						
G.S. Preller		mnr.	mnr.					mnr.	mnr.			
J. Kamp		prof. #	prof. #			(prof. #)		prof.	prof.			
T.H. le Roux		prof. dr. #	prof. dr. #					prof. dr. #		prof. dr. #		
N.J. Brümmer				prof.								
G.G. Cillié				prof. dr.								
J. du Plessis				prof.								
Jan F.E. Celliers					prof.							
A. Francken					prof. #							
J.J. Smith					prof. #							
G. Besselaar						(dr. #)					prof. dr.	prof. dr.
S.F.N. Gie							dr.					
W.M.R. Malherbe							dr.					
F.V. Engelenburg								dr.* #	dr.* #			
E.C. Pienaar										dr. #	dr.	
S.P.E. Boshoff										prof. dr. #		
P.C. Schoonees											dr.	dr.

Donkerder blokkie = sameroeper

* = vir die 1931-toekenning: M.L. du Toit is vervang deur F.E.J. Malherbe

Lede	Poësie	Drama	Prosa	Poësie	Drama	Prosa	Poësie	Drama	Prosa	Poësie	Drama	Prosa	Poësie	Drama
	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	1940	1941
G. Besselaar	prof.													
S.P.E. Boshoff	prof.													
P.C. Schoonees	dr.		dr.		dr.	dr.					dr.	dr.	dr.	
A.C. Bouman		prof.												
C.G.S. de Villiers		prof.												
E.C. Pienaar		prof.		prof.					prof.	prof.			prof.	
G. Dekker			dr.	dr.	dr.	prof.	prof.	prof.						
M.L. du Toit			dr.	dr. *			dr.	prof.	prof.					
F.E.J. Malherbe				prof. *	prof.	prof.	prof.	prof.	prof.	prof.	prof.		prof.	
M.S.B. Kritzinger					dr.	prof.				prof.		prof.		
H. v.d.M. Scholtz											prof.			prof.
T.J. Haarhoff												prof.		
F.C.L. Bosman														dr.

Donkerder blokkie = sameroeper/voorsitter

Lede	Prosa	Poësie	Drama	Prosa	Kuns-prosa	Poësie	Drama	Prosa	Kritiese prosa en essay	Poësie	Drama	Verhandelende prosa	Kritiese prosa en essay	Poësie
	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955
P.C. Schoonees	dr.	dr.		dr.								dr.		
M.S.B. Kritzinger	prof.			prof.				prof.			prof.			
W.J. du P. Erlank	dr.					dr.			prof.			prof.		
F.E.J. Malherbe		prof.		prof.		prof.		prof.						
E.C. Pienaar		prof.			prof.									
F.C.L. Bosman			dr.				dr.					dr.		
H. v.d.M. Scholtz			prof.				prof.					prof.		
J.J. Dekker			dr.											
I.D. du Plessis					dr.									
J.J. le Roux					prof.									
D.F. Malherbe						prof.			prof.					
G. Dekker							prof.			prof.			prof.	prof.
G.S. Nienaber								prof.						
B. Kok									prof.	prof.			prof.	
C.M. v.d. Heever										prof.				prof.
A.P. Grové												dr.		dr.
F.V. Lategan ⁷⁹⁵													mnr.	

Donkerder blokkie = Sameroeper/Voorsitter

VP = Verhalende Prosa

KPE = Kritiese Prosa en Essay

Lede	Drama	VP	KPE	Poësie	Drama	Prosa	Poësie	Drama	Prosa	Poësie	Drama	Prosa	Poësie
	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968
G. Dekker	prof.		prof.									prof.	
Tj. Buning	prof.												
H. v.d.M. Scholtz	dr.												
A.P. Grové		dr.	dr.	dr.			prof.		prof.	prof.			prof.
C.J.M. Nienaber		dr.		dr.					dr.		prof.		
Beukes, G.J.		dr.	prof.										
Ernst van Heerden			dr.					dr.		dr.			
H. Venter				dr.	dr.								
F.C.L. Bosman					dr.			dr.					
Audrey Blignault					mev.								
F.E.J. Malherbe						prof.			prof.				
F.V. Lategan						prof.							
C.P. v.d. Merwe						mnr.							
E. Lindenberg							dr.						
F.I.J. v. Rensburg							dr.						
Elize Botha								dr.	dr.	dr.		dr.	dr.
P.C. Schoonees									dr.				
W.J. du P. Erlank											prof.		
T.T. Cloete											prof.	prof.	prof.

Donkerder blokkie = Voorsitter (of waarnemend)

Asterisk = Verkenner

By elke beoordelingsjaar word aangedui wie op die Letterkundige Kommissie gedien het, asook wie teenwoordig was toe die besluit oor die toekenning geneem is.

Lede	1969 Beoordelingsperiode: 1966, 1967, 1968 Datum van vergadering: 14 Maart 1969 Voorskrifte: Bylaag CC		1972 Beoordelingsperiode: 1969, 1970, 1971 Datum van vergadering: 10 Maart 1972 Voorskrifte: Bylaag FF		1975 Beoordelingsperiode: 1972, 1973, 1974 Datum van vergadering: 21 Maart 1975 Voorskrifte: Bylaag GG		1978 Beoordelingsperiode: 1975, 1976, 1977 Datum van vergadering: 27 April 1978 Voorskrifte: Bylaag GG		1981 Beoordelingsperiode: 1978, 1979, 1980 Datum van vergadering: 23 April 1981 Voorskrifte: Bylaag GG	
	Aan-gestel	Teenwoordig	Aan-gestel	Teenwoordig	Aan-gestel	Teenwoordig	Aan-gestel	Teenwoordig	Aan-gestel	Teenwoordig
A.P. Grové	prof.	✓	prof.	✓	prof. *	✓ waarnemend	prof.	✓	prof.	✓
T.T. Cloete	prof.	✓	prof.	✓	prof.	afwesig	prof.	afwesig	prof.	✓
W.E.G. Louw	prof.	✓	prof.	✓						
P.D. van der Walt	prof. *	Sekundus: J.L. Steyn ✓								
C.A. van Rooy	prof.									
F.X. Lategan	prof.	✓								
Du Plessis, P.G.	dr.	✓								
Elize Botha	dr.	✓			dr.	✓	dr.	✓	prof.*	✓
Rob Antonissen			prof.	afwesig						
Ernst Lindenberg			prof.	✓						
C.J.M. Nienaber			prof. *	✓	prof.	✓	prof.	✓	prof.	✓
Audrey de Villiers (Blignault)			mev.	✓	mev.	✓	mev.	✓	mev.	Sekundus: dr. F.R. de K. Gilfillan ✓
H. van der Merwe Scholtz					prof.	✓	prof. *	✓	prof.	✓
Roy Pheiffer					mnr.	✓	dr.	✓	prof.	✓

Donkerder blokkie = Voorsitter   Asterisk = Verkenner

By elke beoordelingsjaar word aangedui wie op die Letterkundige Kommissie gedien het, asook wie teenwoordig was toe die besluit oor die toekenning geneem is.

Lede	1984 Beoordelingsperiode: 1981, 1982, 1983 Datum van vergadering: 26 April 1984 Voorskrifte: Bylaag GG		1985 Beoordelingsperiode: 1982, 1983, 1984 Datum van vergadering: 25 April 1985 Voorskrifte: Bylaag GG		1988 Beoordelingsperiode: 1985, 1986, 1987 Datum van vergadering: 21 April 1988 Voorskrifte: Bylaag HH		1991 Beoordelingsperiode: 1988, 1989, 1990 Datum van vergadering: 18 April 1991 Voorskrifte: Bylaag HH		1994 Beoordelingsperiode: 1991, 1992, 1993 Datum van vergadering: 20 April 1994 Voorskrifte: Bylaag HH	
	Aan-gestel	Teenwoordig	Aan-gestel	Teenwoordig	Aan-gestel	Teenwoordig	Aan-gestel	Teenwoordig	Aan-gestel	Teenwoordig
T.T. Cloete	prof.	✓								
H. v.d.M. Schotz	prof. *	✓	prof.	✓	prof.	✓				
Lydia Snyman	dr.	✓	dr.	✓	dr.	✓				
Elize Botha	prof.	✓	prof.	✓	prof.	✓	prof.	✓	prof.	✓
A.P. Grové	prof.	✓	prof.	✓	prof.	✓	prof.	✓	prof.	✓
F.R. de K. Gilfillan	dr.	Sekundus: J.P. Smuts ✓	dr.	✓	prof.	✓	prof.	✓	prof.	✓
Réna Pretorius	prof.	✓	prof. *	✓	prof.	✓	prof.	✓	prof.	✓
J.P. Smuts							prof.	✓	prof. *	✓
D.H. Steenberg			prof.	✓			prof.	✓	prof.	✓
M.G. Scholtz					prof. *	✓	prof. *	✓	prof.	✓
H.P. van Coller									prof.	✓

Donkerder blokkie = Voorsitter

Asterisk = Verkenner

Sek. = Sekundus

Lede	1997 Beoordelingsperiode: 1994, 1995, 1996 Datum van vergadering: 16 April 1997 Voorskrifte: Bylaag HH		2000 Beoordelingsperiode: 1997, 1998, 1999 Datum van vergadering: 12 April 2000 Voorskrifte: Bylaag II		2003 Beoordelingsperiode: 2000, 2001, 2002 Datum van vergadering: 26 Maart 2003 Voorskrifte: Bylaag JJ		2006 Beoordelingsperiode: 2003, 2004, 2005 Datum van vergadering: 30 Maart 2006 Voorskrifte: Bylaag KK		2009 Beoordelingsperiode: 2006, 2007, 2008 Datum van vergadering: 25 Maart 2009 Voorskrifte: Bylaag KK	
	Aan-gestel	Teenwoordig	Aan-gestel	Teenwoordig	Aan-gestel	Teenwoordig	Aan-gestel	Teenwoordig	Aan-gestel	Teenwoordig
A.P. Grové	prof.	✓								
F.R. de K. Gilfillan	prof.	✓								
Réna Pretorius	prof.	✓	prof.	✓						
D.H. Steenberg	prof.	✓	prof.	✓						
M.G. Scholtz	prof.	geen sek.								
Elize Botha	prof.	✓	prof.	✓	prof.	✓	prof.	sek.: prof. Willie Burger ✓		
J.P. Smuts	prof.	✓	prof. *	sek.: prof. Helize van Vuuren ✓	prof. *	✓	prof. *	✓		
Louise Viljoen	dr.	✓	prof.	✓	prof.	sek.: prof. H. Ohlhoff ✓	prof.	✓	prof.	✓
H.P. van Coller	prof.	✓	prof.	✓	prof.	sek.: dr. Daniel Hugo ✓	prof.	✓	prof.	✓
Ena Jansen	dr. *	✓	prof.	sek.: prof. Heilna du Plooy ✓						
Chris van der Merwe					prof.	✓				
Helize van Vuuren					prof.	✓	prof.	✓	prof.	✓
Heilna du Plooy					prof.	sek.: dr. Annemarié van Niekerk; bedank	prof.	✓	prof.	✓
Daniel Hugo							dr.	✓	dr.	✓
Heinrich Ohlhoff									prof. *	✓
Steward van Wyk									prof.	✓

Die persone is tot die onderskeie kommissies benoem, maar het nie noodwendig gestem nie. In 1948, 1952 en 1960 is geen Breë Kommissie aangewys nie aangesien die Letterkundige Kommissie telkens eenparige aanbevelings gemaak het (kyk onderskeidelik op bladsy 248, 267 en 314, asook voetnota 787 op bladsy 527).

Lede	1935 – 15 lede	1938 – 15 lede	1941 – 15 lede	1944 – 10 lede	1956 – 10 lede
M.C. Botha	prof.				
A.C. Bouman	prof.				
E. Conradie	dr.				
F. Postma	prof.				
H. v.d.M. Scholtz (sr.)	prof.				
P.C. Schoonees	dr.				
H.G. Viljoen	prof.				
C.F. Visser	dr.				
J.J. le Roux	prof.	prof.	prof.		
C.M. van den Heever	prof.	prof.	prof.		
T.H. le Roux	prof.			prof.	
S.P.E. Boshoff	dr.	dr.	dr.	dr.	
D.B. Bosman	prof.	prof.	prof.	prof.	
E.C. Pienaar	prof.	prof.	prof.	prof.	
M.S.B. Kritzinger	dr.	dr.	dr.	dr.	prof.
F.C.L. Bosman		dr.			
H.C. de Kock		mnr.			
J.J. Dekker		prof.			
L.W. Hiemstra		mnr.			

M. Jansen		mev.			
J.M.H. Viljoen		mnr.	mnr.		
C.M. Booysen		mnr.	mnr.	mnr.	
T.J. Haarhoff		prof.	prof.	prof.	
T. Wassenaar		dr.	dr.	dr.	
G. Dekker			dr.		
T.J. Hugo			dr.		
F.E.J. Malherbe			dr.	dr.	
Jochem van Bruggen			mnr.	mnr.	
E.J. du P. Erlank			dr.		prof.
Meyer de Villiers					prof.
I.D. du Plessis					dr.
P. du P. Grobler					mnr.
A.P. Grové					dr.
F.V. Lategan					dr.
C.J.M. Nienaber					dr.
Ernst van Heerden					dr.
H. Venter					dr.

Wet nr. 23 van 1921 is soos volg in die Buitengewone Staatskoerant van “de Unie van Zuid-Afrika”, vol. XLV, no. 1165 op 1 Julie 1921 in Kaapstad gepubliseer:

PRIVATE WET

Tot het verlenen van rechtspersoonlikheid aan de Zuidafrikaanse Akademie voor Taal, Letteren en Kunst, als een Akademie tot handhaving en bevordering van de Hollandse taal en letterkunde en Zuidafrikaanse geschiedenis, oudheidkunde en Kuns en om voorziening te maken voor de instelling, rechten, bevoegdhede en verplichtingen daarvan, en voor andere verbandhoudende zaken.

(Goedgekeurd 27 Junie 1921. Door de Goeverneur-generaal in het Hollands getekend).

Nademaal er onder de naam van de Zuidafrikaanse Akademie voor Taal, Letteren en Kunst, tans te Pretoria in de Unie van Zuidafrika, een instelling voor de handhaving en bevordering van de Hollandse taal en letterkunde en de Zuidafrikaanse geschiedenis, oudheidkunde en kunst bestaat:

En nademaal het wenselik is om genoemde instelling, onder die naam, te verheffen tot rechtspersoon als een Akademie voor de handhaving en bevordering van de Hollandse taal en letterkunde en de Zuidafrikaanse geschiedenis, oudheidkunde en kuns om aan deselve, als zodanige rechtspersoon, zekere bevoegdhede te verlenen en zekere verplichtingen op te leggen; om de kwalifikasie tot lid en de verkiezing van de leden en de beperking van het lidmaatschap van de Akademie te regelen; om het bestuur en het beheer van de zaken en de bezittingen van de Akademie op te dragen aan een Raad; om voorziening te maken voor het instellen van zulk een Raad; om te bepalen in wiens naam de instelling of verdediging van rechtsvorderingen voor of tegen de Akademie geschieden zal; om het kworum voor de Algemene Vergaderingen van de Akademie vast te stellen; om voorziening te maken voor het uitvaardigen, wijzigen en herroepen van statuten en regulasies ter bereiking van het doel van de Akademie en om een hoofdzetel voor de Akademie te vestigen;

Zij het bepaald door Zijn Majesteit de Koning, de Senaat en de Volksraad van de Unie van Zuidafrika, als volgt: —

1. In deze Wet, zo het verband geen andere zin aanwijst, betekent —

“Akademie” De Zuidafrikaanse Akademie voor Taal, Letteren en Kunst, bij deze Wet tot rechtspersoon verheven;

“Algemene Vergadering” een algemene vergadering van de leden van de Akademie, wettig gekonstitueerd en handelende overeenkomstig de statuten en regulasies krachtens deze Wet gemaakt;

“de bestaande vereniging” de voor de inwerkingtreding van deze Wet bestaande Zuidafrikaanse Akademie voor Taal, Letteren en Kunst;

“Raad” de Raad van de Akademie, gekozen volgens de bepalingen van deze Wet en de statuten en regulasies uit kracht daarvan gemaakt.

2. De instelling welke, onder de naam van De Zuidafrikaanse Akademie voor Taal, Letteren en Kunst tans te Pretoria bestaat wordt onder die naam tot rechtspersoon verheven teneinde voor altijd te bestaan als een Akademie voor de handhaving en bevordering van de Hollandse taal en letterkunde en de Zuidafrikaanse geschiedenis, oudheidkunde en kunst.

3. Totdat anders bepaal word door statuten en regulasies, opgesteld ingevolge deze Wet bestaat de Akademie uit ten hoogste vijftig leden, die gekozen worden op de wijze bij de statuten en regulasies bepaald, uit personen die belang stellen in het doel van de Akademie zoals omschreven in artikel twee van deze Wet.

De personen, die bij de inwerkingtreding van deze Wet leden zijn van de bestaande vereniging, minder dan vijftig in getal zijnde, worden geacht te zijn leden gekozen ingevolge deze Wet.

4. Teneinde gevolg te geven aan het doel van deze Wet wordt de Akademie hierbij gemachtigd om —

(a) alle rechten en voorrechten welke de Akademie ter bereiking van zijn doel nodig of nuttig achten mocht, te verwerven;

(b) donasies te doen tot bevordering van de oogmerken van de Akademie;

(c) losse en vaste goederen te kopen, in pacht of in ruil te nemen, te huren of op andere wijze te verkrijgen, en de gebouwen, welke de Akademie ter bereiking van zijn doel nodig achten mocht, op te richten;

(d) alle fondsen van de Akademie tegen van tijd tot tijd vast te stellen zekerheid te beleggen;

- (e) geld op te nemen of te lenen op zodanige wijze als de Akademie goed vindt en in het bijzonder door middel van hypothek of de uitgifte van schuldbrieven verzekerd door verbanden op een deel van of op al de tegenwoordige en toekomstige bezittingen van de Akademie, doch immer op zulk een wijze dat enkel de fondsen en baten van de Akademie verbonden zijn;
  - (f) de bezittingen van de Akademie, geheel of gedeeltelijk, te verkopen, te verbeteren, te verhuren, met verband te bezwaren, te vervreemden of op andere wijze daarover te beschikken;
  - (g) beampten aan te stellen en te ontslaan en hun salaris vast te stellen;
  - (h) alles te doen dat bevorderlijk is tot het bereiken van het doel van de Akademie.
5. De Akademie kan, met inachtneming van de bepalingen van deze Wet statuten of regulasies maken en ze van tijd tot tijd wijzigen, aanvullen of herroepen, waarbij —
- (a) het getal leden wordt vastgesteld;
  - (b) de verkiezing van nieuwe leden wordt geregeld;
  - (c) het kworum en de werkwijze van de algemene vergaderingen worden vastgesteld;
  - (d) de samenstelling van de Raad wordt bepaald;
  - (e) de verkiezing van de leden van de Raad wordt geregeld;
  - (f) de ambtsduur van de leden van de Raad wordt vastgesteld;
  - (g) in het algemeen de bereiking van het doel van de Akademie wordt bevorderd.
6. Geen statuut of regulasie, krachtens artikel vijf van deze Wet gemaakt en geen wijziging of herroeping van zulk een statuut of regulasie is van kracht, tenzij en alvorens het door de Goeverneur-generaal goedgekeurd en in de Staatskoerant bekend gemaakt is.
7. De Raad wordt belast met het algemene bestuur en beheer van de zaken van de Akademie en val alle losse en vaste goederen van welke aard ook, welke aan de Akademie behoren of mochten toevallen: Met dien verstande echter dat geen overeenkomst voor het verkopen of met verband beswaren van vaste goederen of voor de aankoop of ruil van vaste goederen of het oprichten van gebouwen of voor het van de hand zetten of vervreemden van de bibliotheek van de Akademie bindend zal zijn, tenzij het bekrachtigd wordt door tweederden van de leden van de Akademie, die op een Algemene Vergadering aanwezig zijn.
8. De Akademie kan zowel eisende als verwerende in rechten optreden onder de naam van “De Zuidafrikaanse Akademie voor Taal, Letteren en Kunst” en kan in alle rechtsgedingen met die naam worden aangeduid, zullende iedere order, kennisgeving of ander stuk, die of dat door de Raad moet worden verleden, geacht worden behoorlijk verleden te zijn, indien het ondertekend is door de voorzitter of de vice-voorzitter of door een lid van de Raad, bij een speciaal besluit van de Raad daartoe gemachtigd.
9. Totdat anders bepaald is bij de statuten en regulasies, krachtens deze Wet gemaakt, bestaat het kworum van een Algemene Vergadering uit niet minder dan vijftien leden.
10. Bij de inwerkingtreding van deze Wet gaan alle baten, bezittingen en goederen van welke aard ook, welke onmiddellijk voor die inwerkingtreding aan de bestaande vereniging behoren en alle alsdan op dezelve rustende verplichtingen op de Akademie over: Met dien verstande echter dat alle fondsen, waarvan het beheer onmiddellijk voor de inwerkingtreding van deze wet uit hoofde van een schenking bij de bestaande vereniging of de Raad ervan berust, onderworpen blijven aan en aangewend moeten worden overeenkomstig de voorwaarden van de schenking.
11. De leden van de Raad van de bestaande vereniging blijven in funksie en vormen de Raad van de Akademie totdat de Akademie een nieuwe Raad gekozen heeft op de wijze bij de statuten en regulasies bepaald.
12. De hoofdzetel van de Akademie is gevestigd te Pretoria of op zodanige andere plaats binnen de Unie van Zuidafrika als de Akademie op een Algemene Vergadering van tijd tot tijd bepalen mocht.
13. Deze Wet kan voor alle doeleinden worden aangehaald als de Zuidafrikaanse Akademie voor Taal, Letteren en Kunst (Private) Wet, 1921.

Wet nr. 8 van 1942 is soos volg in die Staatskoerant van die Unie van Suid-Afrika, vol. CXXVII, no. 3019 op 17 Maart 1942 in Kaapstad gepubliseer:

PRIVATE WET

Om die naam van die instelling wat deur die “Zuid-afrikaanse Akademie voor Taal, Lettere en en Kunst (Private) Wet, 1921,” tot regs persoon verhef is, te verander en om die doel van gemelde instelling uit te brei.

(Deur die Goewerneur-generaal in Afrikaans geteken.)
Goedgekeur op 13 Maart, 1942.)

NADEMAAL dit wenslik is om die naam van die instelling bekend as “De Zuidafrikaanse Akademie voor Taal, Letteren en Kunst” te verander tot “Die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns”;

Aanhef

EN NADEMAAL dit wenslik is om die doel van die gemelde instelling uit te brei om die handhawing en bevordering van die Afrikaanse taal en letterkunde en van die wetenskap in te sluit;

EN NADEMAAL dit wenslik is om te bepaal dat die “Zuid-afrikaanse Akademie voor Taal, Letteren en Kunst (Private) Wet, 1921”, as ’n geheel met hierdie Wet gelees word;

WORD DERHALWE BEPAAL deur Sy Majesteit die Koning, die Senaat en die Volksraad van die Unie van Suid-Afrika, as volg: –

1. Die naam van die instelling wat deur die “Zuidafrikaanse Akademie voor Taal, Letteren en Kunst (Private) Wet, 1921”, onder die naam “De Zuidafrikaanse Akademie voor Taal, Letteren en Kunst” tot regs persoon verhef is, word hierby verander tot “Die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns”.

Verandering van naam.

2. Die doel van die gemelde instelling soos uiteengesit in artikel twee van die gemelde Wet word hierby uitgebrei om die handhawing en bevordering van die Afrikaanse taal en letterkunde en van die wetenskap in te sluit.

Uitbreiding van doel.

3. Die “Zuidafrikaanse Akademie voor Taal, Letteren en Kunst (Private) Wet, 1921”, word as ’n geheel met hierdie Wet gelees.

Wet No. 23 van 1921 as ’n geheel met hierdie Wet gelees te word

4. Hierdie Wet heet die Private Wet op die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns, 1942.

Kort titel.

Wet No. 54 van 1959 is gewoon in swart gedruk. Veranderinge wat in die daaropvolgende wette ingetree het, word kleurgewys soos volg aangedui:

- WET NOMMER 33 VAN 1965
- WET NOMMER 22 VAN 1968
- WET NOMMER 97 VAN 1986
- WET NOMMER 40 VAN 1991

Deur telkens die in-swart-gedrukte gedeeltes te lees (vir die stand van sake volgens die 1959-wet), of saam met die teks in die korresponderende kleur raampies (vir veranderinge), kan gesien word hoe die wette en statute van die Akademie op verskillende stadia vanaf 1959 daar uitgesien het.

WET

Tot samevatting van die wetsbepalings met betrekking tot Die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns. Tot wysiging van die Wet op die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns, 1959

Tot wysiging van die Wet op die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns, 1959, om voorsiening te maak vir die samestelling van onderkomitees van die raad van die Akademie, vir die indeling van die Akademie in fakulteite, en vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan; om sekere rade van die Akademie wettig te verklaar; en om die statute van die Akademie geldig te verklaar.

Tot wysiging van sekere wette ten einde sekere werksaamhede wat tans aan die Staatspresident opgedra is, te vestig in die onderskeie Staatsministers wat met die uitvoering van daardie wette belas is; en om voorsiening te maak vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

Tot wysiging van die Wet op die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns, 1959, ten einde die oogmerke, bevoegdhede en werksaamhede van die Akademie uit te brei; en te bepaal dat sekere orders, kennisgewings of ander stukke ook deur die hoofsekretaris onderteken kan word; en om voorsiening te maak vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

(Afrikaanse teks deur die Goewerneur-generaal geteken.)

(Goedgekeur op 26 Junie 1959)

(Afrikaanse teks deur die Staatspresident geteken.)

(Goedgekeur op 1 April 1965.)

(Afrikaanse teks deur die Waarnemende Staatspresident geteken.)

(Goedgekeur op 15 Maart 1968.)

(Afrikaanse teks deur die Staatspresident geteken.)

(Goedgekeur op 9 September 1986.)

(Afrikaanse teks deur die Staatspresident geteken.)

(Goedgekeur op 8 April 1991.)

Dit word bepaal deur Haar Majesteit die Koningin, die Senaat en die Volksraad van die Unie van Suid-Afrika, soos volg:-

Dit word bepaal deur die Staatspresident, die Senaat en die Volksraad van die Republiek van Suid-Afrika, soos volg:

Dit word bepaal deur die Staatspresident en die Volksraad van die Republiek van Suid-Afrika, soos volg:

1. In hierdie Wet, tensy uit die samehang anders blyk, beteken -
  - (i) "Akademie", Die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns in artikel twee vermeld;
  - (ii) "algemene vergadering", 'n algemene vergadering van die lede van die Akademie wat wettiglik saamgestel is en ooreenkomstig die statute optree;
  - (iii) "raad", die volgens die statute verkose raad van die Akademie;
  - (iv) "statuut", 'n kragtens hierdie Wet uitgevaardigde statuut.

1. In hierdie Wet, tensy uit die samehang anders blyk, het 'n woord of uitdrukking waaraan in die Wet op die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns, 1959 (Wet No. 54 van 1959) (hieronder die Hoofwet genoem), 'n betekenis toegeskryf is, die betekenis aldus daaraan toegeskryf.

2. Die instelling wat by die "Zuidafrikaanse Akademie voor Taal, Letteren en Kunst (Private) Wet, 1921" (Wet No. 23 van 1921), met regs persoonlikheid bekleed is, en wat bekend staan as Die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns, hou aan om, onder daardie naam, voort te bestaan as 'n regspersoon met ewigdurende regsopvolging en met bevoegdheid om in sy naam as regspersoon as eiser en verweerder in regte op te tree.

3. (1) Die lede van die Akademie word, behoudens die statute, gekies uit persone wat belangstel in die oogmerke van die Akademie.
- (2) Al die persone wat onmiddellik voor die inwerkingtreding van hierdie Wet lede van die Akademie was, word geag behoorlik ooreenkomstig die statute verkies te gewees het.
4. Die oogmerk van die Akademie is: die handhawing en bevordering van die Afrikaanse en die Hollandse taal en letterkunde, en van die wetenskap en die Suid-Afrikaanse geskiedenis, oudheidkunde en kuns.

- (1) Artikel vier van die Wet op die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en kuns, 1959 (hieronder die Hoofwet genoem), word hierby deur die volgende artikel vervang:

“Oogmerke van die Akademie”

4. Die oogmerke van die Akademie is: die handhawing en bevordering van die Afrikaanse taal, letterkunde en kultuur en van die Hollandse taal en letterkunde, en die bevordering van die Suid-Afrikaanse geskiedenis, die kuns, die wetenskap en die tegniek.

Vervanging van artikel 4 van Wet 54 van 1959, soos vervang deur artikel 1 van Wet 33 van 1965

1. Artikel 4 van die Wet op die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns, 1959 (hieronder die Hoofwet genoem), word hierby deur die volgende artikel vervang:

“Oogmerke van die Akademie

4. Die oogmerke van die Akademie is die bevordering van die wetenskap, die tegniek en die kunste en die bevordering van die gebruik en gehalte van die Afrikaanse taal.”

5. (1) Die Akademie kan, ten einde aan die doel van hierdie Wet gevolg te gee:
  - (a) enige regte en voorregte verkry wat hy vir die bereiking van sy oogmerke nodig of nuttig ag;
  - (b) skenkings maak met die doel om sy oogmerke te bevorder;
  - (c) enige roerende of onroerende goed koop, in pag of in ruil neem, huur of op ander wyse verkry, en enige gebou wat vir die bereiking van sy oogmerke nodig is, oprig;
  - (d) sy fondse belê teen die sekuriteit waarop hy van tyd tot tyd mag besluit;
  - (e) geld opneem of leen op sodanige wyse as wat hy goed dink, insluitend deur middel van verbande of die uitgifte van obligasies wat versekureer is deur verbande oor al sy eiendom, sowel bestaande as toekomstige, of enige deel daarvan, maar teen geen ander sekuriteit as die bates van die Akademie nie;
  - (f) die eiendom van die Akademie of enige deel daarvan, verkoop, verbeter, verhuur, met verband beswaar, van die hand sit of vervreem of op ander wyse daarvoor beskik;
  - (g) beamptes van die Akademie aanstel, hulle besoldiging vasstel en hulle ontslaan; en
  - (h) alles doen wat vir die bereiking van sy oogmerke bevorderlik is.

Algemene verduidelikende nota:

[ ]   Woorde in vet druk tussen vierkantige hake dui skrapings uit bestaande verordenings aan.
_____   Woorde met 'n volstreep daaronder, dui invoegings in bestaande verordenings aan.

Vervanging van artikel 5 van Wet 54 van 1959, soos gewysig deur artikel 2 van Wet 33 van 1965, artikel 2 van Wet 22 van 1968 en artikel 46 van Wet 97 van 1986.

2. Artikel 5 van die Hoofwet word hierby deur die volgende artikel vervang:

“Werksaamhede en bevoegdheids van die Akademie

5. (1) Ten einde sy oogmerke te bereik, kan die Akademie –
- (a) aangeleenthede van openbare belang ondersoek en op grond van die bevindinge meningvormend en adviserend optree;
  - (b) norme bepaal ten bate van die gebruik en ontwikkeling van die Afrikaanse taal in al sy funksies;
  - (c) wetenskaplike tydskrifte, handboeke, vakwoordeboeke en ander publikasies uitgee en ander aksies onderneem;
  - (d) hoogstaande prestasies op die verskillende terreine van die Suid-Afrikaanse kultuurlewe bevorder en uitnemendheid met pryse en toekennings bekroon;
  - [(a)] (e) enige regte en voorregte verkry wat hy **[vir die bereiking van sy oogmerke]** nodig of nuttig ag;
  - [(b)] (f) skenkings ontvang of maak [met die doel om sy oogmerke te bevorder];
  - [(c)] (g) enige roerende of onroerende goed koop, in pag of in ruil neem, huur of op ander wyse verkry, en enige gebou **[wat vir die bereiking van sy oogmerke nodig is]** oprig;
  - [(d)] (h) sy fondse belê teen die sekuriteit waarop hy van tyd tot tyd mag besluit; geld opneem of leen op sodanige wyse as wat hy goed dink, insluitende deur middel van verbande of die uitgifte van obligasies wat versekureer is deur verbande oor al sy eiendom, sowel bestaande as toekomstige, of enige deel daarvan, maar teen geen ander sekuriteit as die bates van die Akademie nie;
  - [(f)] (i) die eiendom van die Akademie of enige deel daarvan verkoop, verbeter, verhuur, met verband beswaar, van die hand sit of vervreem of op ander wyse daarvoor beskik;
  - [(g)] (k) beamptes van die Akademie aanstel, hulle besoldiging vasstel en hulle ontslaan; en
  - [(h)] (l) alles doen wat vir die bereiking van sy oogmerke bevorderlik is, en moet hy van tyd tot tyd oor sy struktuur, organisasie en werksaamhede besin.

- (2) Die Akademie kan, behoudens die bepalings van hierdie Wet, statute uitvaardig betreffende-
- (a) die getal lede van die Akademie;
  - (b) die verkiesing van nuwe lede van die Akademie;
  - (c) die kworum en prosedure by ’n algemene vergadering;
  - (d) die samestelling van die raad;
  - (e) die verkiesing van lede van die raad;
  - (f) die ampsduur van lede van die raad,

en in die algemeen om beter gevolg te kan gee aan die oogmerke van die Akademie.

2. Artikel 5 van die Hoofwet word hierby met ingang van die eerste dag van November 1967 gewysig deur na paragraaf (f) van subartikel (2) die volgende paragrawe in te voeg:
- “(g) die samestelling van die onderkomitees van die raad, en die delegering van magte aan hulle;
  - (h) die indeling van die Akademie in fakulteite, en die vasstelling van reglemente vir hulle”.

- (3) Geen statuut is van krag tensy en totdat dit deur die goewerneur-generaal goedgekeur en in die *Staatskoerant* afgekondig is nie.

2. Artikel vyf van die Hoofwet word hierby gewysig deur in sub-artikel (3) die woord “Goewerneur-Generaal” deur die woord “Staatspresident” te vervang.

46. Die wette vermeld in die eerste en tweede kolomme van die Eerste Bylae word hierby gewysig deur die uitdrukking “Goeverneur-generaal”, “Goewerneur-generaal” of “Staatspresident”, oral waar dit voorkom in ’n bepaling vermeld in die derde kolom van daardie Bylae, deur die uitdrukking vermeld in die vierde kolom van daardie Bylae te vervang.

Sodoende is die woord “Staatspresident” deur die woorde “Minister” vervang, en het artikel 5, subartikel 3 soos volg verander:

Geen statuut is van krag tensy en totdat dit deur die Minister goedgekeur en in die *Staatskoerant* afgekondig is nie.

2 (vervolg)

Geen statuut is van krag tensy en totdat dit deur die Minister van Onderwys en Kultuur: Volksraad goedgekeur en in die *Staatskoerant* afgekondig is nie.”

6. Die hoofkantoor van die Akademie is op Pretoria of op sodanig ander plek in die Unie as wat die Akademie by algemene vergadering van tyd tot tyd mag bepaal.

3. Artikel ses van die Hoofwet word hierby gewysig deur die woord “Unie” deur die woord “Republiek” te vervang.

7. (1) Die bestuur van en die beheer oor die sake van die Akademie en die roerende en onroerende goed wat aan die Akademie behoort of toeval, berus by die raad: Met dien verstande dat geen ooreenkoms vir die koop, verkoop, ruil of met verband beswaar van onroerende goed of vir die oprigting van ’n gebou of vir die van die hand sit of vervreemding van die biblioteek van die Akademie bindend sal wees nie tensy en totdat dit deur die stemme van twee-derdes van die lede van die Akademie wat by ’n algemene vergadering aanwesig is, bekragtig word.

2 (vervolg)

Die Akademie kan, behoudens die bepalings van hierdie Wet, statute uitvaardig betreffende-

- (a) die getal lede van die Akademie;
  - (b) die verkiesing van nuwe lede van die Akademie;
  - (c) die kworum vir en prosedure by ’n algemene vergadering;
  - (d) die samestelling van die raad;
  - (e) die verkiesing van lede van die raad;
  - (f) die ampsduur van lede van die raad;
  - (g) die samestelling van die onderkomitees van die raad, en die delegering van magte aan hulle;
  - (h) die indeling van die Akademie in fakulteite, en die vasstelling van reglemente vir hulle”.
- en in die algemeen om beter gevolg te kan gee aan die oogmerke van die Akademie.

- (2) Enige order, kennisgewing of ander stuk wat deur die raad verly moet word, word geag behoorlik verly te gewees het as dit deur die voorsitter of die ondervoorsitter of ’n lid van die raad wat deur ’n spesiale besluit van die raad daartoe gemagtig is, onderteken is.

Wysiging van artikel 7 van Wet 54 van 1959

3. Artikel 7 van die Hoofwet word hierby gewysig deur subartikel (2) deur die volgende subartikel te vervang:

(2) Enige order, kennisgewing of ander stuk wat deur die raad verly moet word, word geag behoorlik verly te gewees het as dit deur die voorsitter [of], die ondervoorsitter, die hoofsekretaris of 'n lid van die raad wat deur 'n spesiale besluit van die raad daartoe gemagtig is, onderteken is.

8. (1) Behoudens die bepalings van sub-artikels (2) en (3), word die “Zuidafrikaanse Akademie voor Taal, Letteren en Kunst (Private) Wet, 1921”, en die Private Wet op die Suid Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns, 1942, hierby herroep.
- (2) Enigiets gedoen kragtens of uit hoofde van 'n bepaling van 'n wet by sub-artikel (1) herroep, word geag kragtens of uit hoofde van die ooreenstemmende bepaling van hierdie Wet gedoen te gewees het.
- (3) Die bepalings van die voorbehoudsbepaling by artikel *tien* van die “Zuidafrikaanse Akademie voor Taal, Letteren en Kunst (Private) Wet, 1921”, hou aan om van toepassing te wees met betrekking tot die in daardie voorbehoudsbepaling bedoelde fondse asof daardie Wet nie herroep was nie.

3. Elke raad wat in die jare 1961, 1963, 1965 en 1967 op 'n vergadering wat 'n algemene vergadering van die lede van die Akademie heet te gewees het, verkies is om as die raad van die Akademie te dien, word vir die tydperk waarvoor elk sodanige raad aldus verkies is, geag die volgens die statute verkose raad van die Akademie te gewees het of, na gelang van die geval, te wees.

4. Al die persone wat voor die inwerkingtreding van hierdie artikel tot lede van die Akademie verkies is by 'n verkiesing wat 'n verkiesing van die lede van die Akademie heet te gewees het en wat by daardie inwerkingtreding nog lede van die Akademie is, word geag behoorlik ooreenkomstig die statute verkies te gewees het.

5. Die statute van die Akademie wat by Goewermentskennisgewing No. 2099 van die nege-en-twintigste dag van Desember 1967 in die *Staatskoerant* afgekondig is, word hierby geldig verklaar.

9. Hierdie Wet heet die Wet op die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns, 1959.

4. Hierdie Wet heet die Wysigingswet op die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns, 1965.

6. Hierdie Wet heet die Wysigingswet op die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns, 1968.

49. Hierdie Wet heet die Wet op die Oordrag van Bevoegdhede en Pligte van die Staatspresident, 1986.

4. Hierdie Wet heet die Wysigingswet op die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns (Volksraad), 1991

STATUTE VAN DIE SUIDAFRIKAANSE AKADEMIE VIR TAAL, LETTERE EN KUNS
soos dit verskyn het in die Akademie se *Jaarboek XII* (1922) (SAATLK s.j. a:12-17):

HOOFSUK I.

Doel

1. Die doel van die Akademie is die handhawing en bevordering van die Hollandse taal en letterkunde, die Suidafrikaanse geskiedenis, oudheidkunde en kuns.
2. Die Akademie trag om sy doel te bereik deur
  - (a) die publiek omtrent taalbelange voor te lig en tot taalstudie en taalbeoefening aan te spoor, indien moontlik in 'n maandskrif;
  - (b) openbare eksamens oor die Hollandse taal en letterkunde, Suidafrikaanse geskiedenis en kuns te hou en te laat hou;
  - (c) prysvrae uit te skryf;
  - (d) oorspronklike en vertaalde werke, geskrifte en liedere self uit te gee, en die uitgawe van dergelike werke, geskrifte en liedere deur ander aan te moedig en geldelik te steun;
  - (e) deur in die algemeen kuns te bevorder;
  - (f) behulpsaam te wees by die oprigting, instandhouding en uitbreiding van dorps- en skoolbiblioteke;
  - (g) in oorleg met ander verenigings te sorg vir bekendmaking, beoordeling en verspreiding van geskikte lektuur en skooluitgawes;
  - (h) leesgeselskappe te organiseer;
  - (i) openbare voordragte en populêre voorlesings oor aktuele vrae te organiseer;
  - (j) te ywer vir onderwys van Hollands op die skole in Suidafrika;
  - (k) toe te sien dat aan Hollands dieselfde regte en voorregte verleen word as aan Engels en dat dit by alle universitêre en ander openbare eksamens daarmee op gelyke voet geplaas word;
  - (l) alle liggame wat 'n dergelike doel het tot samewerking op te wek.

HOOFSUK II.

Lede.

3. Lede van die Akademie is persone wat
  - (a) kragtens Artikel 3 van die Akademiewet lede geword het;
  - (b) kragtens hierdie statute wettig tot lede gekies is uit persone wat belang stel in die doel van die Akademie;
  - (c) as erelid voorgestel en gekies is.
4. Die getal lede van die Akademie mag nie meer as vyftig bedra nie.
5. Wie lid is van die Akademie, bly dit vir sy lewe, tensy hy bedank, wanbetalend word of kragtens 'n besluit van die Raad geskrap word.
Die besluit moet uitsluitend gebaseer word op die handhawing van die prestige van die Akademie.
'n Geskrapte lid kan hom op 'n algemene vergadering beroep.
6. Die verkiesing van lede geskied as volg: –
  - (a) Elke lid het die reg om minstens vier weke voor 'n algemene vergadering aan die Sekretaris, met opgaaf van redes van sy aanbeveling, te stuur die naam of name van die persoon of persone wat hy vir die lidmaatskap van die Akademie wens aan te beveel.
  - (b) Die Raad maak dan 'n keuse uit die aldus aanbevole persone en dra die aldus uitgekose persone as lid van die Akademie aan die algemene vergadering voor.
  - (c) Die naam van die aanbevole persone, wat nie op die lys van voordrag geplaas word nie word geheim gehou.
  - (d) Elke algemene vergadering besluit hoeveel nuwe lede gekies sal word.
  - (e) As die getal te kies lede, waartoe die vergadering besluit het, gelyk is aan die getal persone wat as lid van die Akademie voorgedra word, word die op die lys geplaaste persone beskou as gekies.

- (f) As die getal te kiesende lede, waartoe die vergadering besluit het, kleiner is as die getal persone wat as lid van die Akademie voorgedra word, word 'n stemming per briefie en oor die pos gehou, waardeur aan al die lede geleentheid gegee word om aan die verkiesing deel te neem. Gekies is die persone wat die meeste, mits nie minder as die helfte, van die uitgebragte stemme op hulle verenig.
- (g) Die algemene vergadering reël die stembureau, ingeval 'n stemming oor die pos nodig is.

HOOFSTUK III.

Die Raad.

- 7. Die Raad van die Akademie bestaan uit 'n Voorsitter, 'n Ondervoorsitter, drie ander lede, en 'n Sekretaris.
- 8. Die lede van die Raad, behalwe die Sekretaris, word op 'n algemene vergadering uit lede van die Akademie gekies vir die tyd van twee jaar. Na verstryking van hulle ampstyd is hulle herkiesbaar.
- 9. Die Sekretaris word uit lede van die Akademie, ook vir twee jaar, benoem deur die Raad, wat tewens sy toelaag vasstel.
- 10. Die Raad bepaal en reël sy eie vergaderings. Drie lede vorm 'n kworum.
- 11. Die Raad stel uit sy lede 'n dagelike bestuur aan met die bevoegdheid, deur die Raad nader te bepaal, om in spoedeisende gevalle te handel, en met die verpligting om op die eersvolgende vergadering van die Raad verslag van die verrigte werksaamhede te doen.
- 12. Die Raad gee uitvoering aan die bepalinge van Artikel 2 van die statute deur die volgende Vakkommissies vir een jaar te benoem: –
  - (a) Die Eksamenkommissie wat die eksameneise vasstel, eksamens afneem, erepenninge, geld en boekpryse toeken en getuigskrifte uitreik.
  - (b) Die Kommissie vir Taal en Lettere wat letterkundige werk bevorder, letterkundige talent opspoor, aanmoedig en voorlig, prysvrae en selfstandige letterkundige arbeid beoordeel, en so nodig advies verleen oor taalkundige kwessies.
  - (c) Die Kommissie van Waaksaamheid wat waak teen allerlei gevaar wat die Hollandse taal en letterkunde sou kan bedreig op die gebied van die skool, kerk, wetgewing, staatsdiens, samelewing of waar ook, en wat die vereiste stappe doen om die bedreigde belange te beskerm.
  - (d) Die Historiese Kommissie wat geskiedkundige dokumente opspoor en vir publikasie gereed maak, en trag om belangstelling vir die Suidafrikaanse geskiedenis op te wek en kennis daaromtrent onder die publiek te versprei.
- 13.
  - (a) Die Raad word belas met die bevordering van die Akademiebelange.
  - (b) Die Raad word belas met die algemene bestuur en beheer van die sake van die Akademie, en van alle losse en vaste goedere van watter aard ook wat aan die Akademie behoort [sic] of deur die Akademie verkry mag word.
  - (c) Geen ooreenkoms vir die verkoping of beswaring van vaste goed of vir die aankoop of ruil van vaste goed of die oprigting van geboue of vervreemding van die boekery van die Akademie sal geldig wees tensy dit bekragtig word deur twee-derde van die lede van die Akademie wat op 'n algemene vergadering teenwoordig is.
  - (d) Die notule van die Raadsvergaderings sal op die algemene vergaderings ter insage van die lede lê.

HOOFSTUK IV.

Die Sekretariaat.

- 14. Die Sekretaris is belas met die sekretariaat van die Akademie. Hy is verplig om:
  - (a) Bystand te verleen aan die Raad, tot die in Artikel 2 van die statute vermelde bedrywigheid;

- (b) uitvoering te gee aan die besluite van die algemene vergaderings en van die Raad;
- (c) die argief van die Akademie te bewaar;
- (d) kopie te hou van uitgaande briewe;
- (e) subskripsiegelde van die lede te in;
- (f) behoorlik boek te hou van die inkomste en uitgawes van die Akademie;
- (g) minstens elke drie maande onder die lede te versprei 'n bulletin wat mededeling en berigte omtrent die Akademie en verrigte werksaamhede bevat.

HOOFSUK V.

Algemene Vergaderings.

- 15. In elke kalender-jaar word 'n algemene vergadering van die Akademie gehou. Tien lede vorm 'n kworum.
- 16. Wanneer die Raad dit nodig ag, kan die Raad, en as tenminste tien lede van die Akademie skriftelik hulle verlange daartoe aan die Sekretaris te kenne gee, moet die Raad nog 'n algemene vergadering of algemene vergaderings byeenroep.
- 17. Geen voorstel word op 'n algemene vergadering in behandeling geneem nie tensy vier weke van te vore aan die Sekretaris skriftelik daarvan kennis gegee is, of tensy twee-derde van die aanwesige lede daarin toestem.
- 18. Op elke vergadering word bepaal waar die volgende samekoms gehou sal word. Die Raad kan onder buitengewone omstandighede van die besluit afwyk mits aan die lede tenminste ses weke voor die vergadering kennis daarvan gegee word.
- 19. Tensy anders bepaal by die Akademiewet of hierdie statute, beslis by 'n stemming die meerderheid van stemme.
- 20. Oor sake word hoofdelik en oor persone skriftelik gestem, tensy die vergadering anders besluit.
- 21. By 'n staking van stemme oor 'n saak word die voorstel beskou as verwerp; by 'n staking van stemme oor 'n persoon beslis die lot.

HOOFSUK VI

Die Gelde.

- 22. Die subskripsiegelde bedra twee pond per jaar vir elke lid, tensy 'n algemene vergadering anders bepaal. 'n Lid word geag wanbetalend te wees as hy, nadat hy twee jaar met sy subskripsiegelde agterstallig was, deur die Sekretaris skriftelik aangemaan is om aan te suiwer en hy daaraan geen gehoor gegee het binne ses maande na afloop van genoemde twee jaar nie.
- 23. Alle ontvangte gelde moet deur die Sekretaris gedeponeer word by 'n bank wat die Raad aanwys. Die tjeks van die Akademie moet onderteken word deur 'n lid van die Raad en die Sekretaris.
- 24. Die boekjaar van die Akademie eindig op 31 Julie van elke jaar. Na die einde van die boekjaar benoem die Raad ouditeurs om die boeke van die Akademie te ouditeer. Die Raad stel tewens die beloning van die ouditeurs vas.

HOOFSUK VII

Gemengde Bepalinge.

- 25. Die hoofsetel van die Akademie is gevestig op Pretoria of op sodanige ander plek binne die Unie van Suidafrika as die Akademie op 'n algemene vergadering van tyd tot tyd mag bepaal.
- 26. Die statute kan, met inagneming van die bepalinge van die Akademiewet en die statute en na voorafgaande skriftelike kennisgewing van vier weke aan die Sekretaris, op 'n algemene vergadering gewysig, aangevul of herroep word deur twee-derde van die lede wat op die algemene vergadering teenwoordig is.
- 27. In gevalle, waarin die statute nie voorsien nie, beslis, met inagneming van die Akademiewet:
  - (a) wanneer die Akademie vergader, die vergadering;
  - (b) wanneer die Akademie nie vergader nie, die Raad.

28. In hierdie statute beteken: –

“Die Akademieswet” Wet No. 23 van 1921;

“Akademie” die Suidafrikaanse Akademie vir Taal, Lettere en Kuns, wat by die Akademieswet tot regs persoon verhef is;

“Algemene Vergadering” ’n algemene vergadering wettig byeengeroep volgens die bepalings van die Akademieswet en hierdie statute;

“Raad” die raad van die Akademie volgens die Akademieswet en hierdie statute wettig as sodanig gekies.

STATUTE VAN DIE SUID-AFRIKAANSE AKADEMIE VIR TAAL, LETTERE EN KUNS soos dit verskyn het in die Buitengewone Staatskoerant van 22 November 1963 (kennisgewing no. R1802) toe alle statute van die Akademie, tot in daardie stadium, herafgekondig is. Die Statute waarop in 1961 besluit is (kyk bladsy 342-342) het nie deel gevorm van hierdie herafgekondigde statute nie.

Onderstaande Goewermentskennisgewings is herpubliseer:

No. 648 van 28 April 1944

Vir algemene inligting word hierby bekendgemaak dat dit Sy Eksellensie die Amptenaar Belas met die Uitoefening van die Uitvoerende Gesag behaag het om sy goedkeuring te heg aan die Statute van die S.A. Akademie vir Wetenskap en Kuns, soos vervat in die Aanhangsel hieronder.

No. 1010 van 17 Mei 1946

Hierby word vir algemene inligting bekendgemaak dat dit sy Eksellensie die Goewerneur-generaal behaag het om, ooreenkomstig die bepalinge van artikel *ses* van Wet no. 23 van 1921, sy goedkeuring te heg aan die volgende wysiging van die Statute van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns soos afgekondig by Goewermentskennisgewing No. 648 van 28 April 1944.

No. 2041 van 27 September 1946

Hierby word vir algemene inligting bekendgemaak dat dit Sy Eksellensie die Goewerneur-generaal behaag het om, ooreenkomstig artikel *ses* van Wet No. 21 van 1923, sy goedkeuring te heg aan die volgende wysiging van die statute van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns: —

No. 1046 van 9 Mei 1952

Hierby word vir algemene inligting bekendgemaak dat dit Sy Eksellensie die Goewerneur-generaal behaag het om, ooreenkomstig artikel *ses* van Wet no. 23 van 1921, sy goedkeuring te heg aan die volgende wysigings van die Statute van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns soos gepubliseer in Goewermentskennisgewing No. 648 van 28 April 1944, en gewysig by Goewermentskennisgewing **No. 2041 van 27 September 1946**.

No. 655 van 2 April 1954

Hierby word vir algemene inligting bekendgemaak dat dit Sy Eksellensie die Goewerneur-generaal behaag het om, ooreenkomstig artikel *ses* van Wet no. 23 van 1921, sy goedkeuring te heg aan onderstaande wysigings van die Statute van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns soos gepubliseer in Goewermentskennisgewing No. 648 van 28 April 1944 en daarna gewysig by Goewermentskennisgewing **No. 2041 van 27 September 1946** en **No. 1046 van 9 Mei 1952**.

No. 38 van 10 Januarie 1958

Hierby word vir algemene inligting bekendgemaak dat dit Sy Eksellensie die Goewerneur-generaal behaag het om, ooreenkomstig artikel *ses* van De Zuid-Afrikaanse Akademie voor Taal, Letteren en Kunst (Private) Wet 1921 (Wet No. 23 van 1921), sy goedkeuring te heg aan onderstaande wysigings van die Statute van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns soos gepubliseer in Goewermentskennisgewing No. 648 van 28 April 1944, en daarna gewysig by Goewermentskennisgewing **No. 2041 van 27 September 1946**, **No. 1046 van 9 Mei 1952** en **No. 655 van 2 April 1954**.

AANHANGSEL

STATUTE VAN DIE SUID-AFRIKAANSE AKADEMIE VIR WETENSKAP EN KUNS.

WOORDBEPALING.

1. In hierdie Statute beteken —
  - (a) “Akademie”, die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns.
  - (b) “Raad”, die Raad van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns.
  - (c) “Sekretaris”, die Sekretaris van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns.
  - (d) “Fakulteite”, die Fakulteit vir Taal, Lettere en Kuns en die Fakulteit vir Natuurwetenskap en Tegniek.
  - (e) “Die Akademieswet”, Wet no. 23 van 1921, soos gewysig deur Wet No. 8 van 1942.

TAAL.

2. Die taal van die Akademie is Afrikaans.

HOOFDOEL.

3. Die Akademie stel as hoofdoel die bevordering van die Afrikaanse taal, lettere en kuns en van die wetenskap.

MIDDELE.⁷⁹⁶

4. Die Akademie trag om sy doel te bereik deur o.a. —
  - (a) die publiek omtrent taalbelange voor te lig en tot taalstudie en taaloefening aan te spoor;
  - (b) openbare eksamens oor die Afrikaanse en/of Nederlandse taal en letterkunde en die Suid-Afrikaanse geskiedenis en kuns af te neem of te laat afneem, asook sodanige ander eksamens soos van tyd tot tyd nodig bevind en deur die Minister van Onderwys goedgekeur mag word; [Hierdie deel is ekstra hier by die “MIDDELE” van die Akademie, en kom nie voor onder “DOEL” by die Fakulteit Taal, Lettere en Kuns se Statute nie
  - (c) prysvrae uit te skryf;
  - (d) oorspronklike en vertaalde werke, geskifte, musikale komposisies en liedere self uit te gee, of die uitgawe van dergelike werke, geskifte, musikale komposisies en liedere deur ander aan te moedig en geldelik te steun;
  - (e) in die algemeen die kuns en die wetenskap te bevorder, o.a. deur die toekenning van erepenninge en ander pryse;
  - (f) behulpsaam te wees by die oprigting, instandhouding en uitbreiding van dorps- en skoolbiblioteke;
  - (g) in oorleg met ander verenigings te sorg vir beoordeling, bekendmaking en verspreiding van geskikte lektuur en skooluitgawes;
  - (h) openbare voordragte en populêre lesings oor aktuele vraagstukke aan te moedig;
  - (i) te ywer vir die onderwys en die regte van Afrikaans in alle opsigte, met inagneming van ons Nederlandse verwantskap en taalverband;
  - (j) die spelling en die skryfwyse van die Afrikaanse taal te reël;
  - (k) daarvoor te ywer dat die onderrig van alle vakke wat aan ons inrigtinge vir hoër onderwys geleer word ook deur middel van die Afrikaanse taal sal geskied;
  - (l) te werk vir die verbreiding en toepassing van wetenskaplike en tegniese kennis; die bevordering van die belange van die wetenskaplike en tegniese afdelinge van die betrokke Fakulteit en die verbetering van die beroepstatus van lede van hierdie afdelinge;
  - (m) die wetenskaplike belange van die lede en medewerkers te behartig;
  - (n) navorsing op wetenskaplike en tegniese gebied te bevorder;
  - (o) wetenskaplike en tegniese inligting in verband met die opbou van Suid-Afrikaanse nywerhede te verstrek;
  - (p) belangstelling vir die wetenskap en die tegniek by die Afrikanernasie op te wek en aan te moedig en beroepsvoorligting te bevorder;
  - (q) vir die opbou van ’n meer doeltreffende stelsel van wetenskaplike, tegniese en praktiese opleiding te ywer;

---

796 Die Fakulteitstatute sê “DOEL” (kyk bladsy 638). Die Fakulteit Taal, Lettere en Kuns se doelstellings (a) tot (k) en (m) kom ooreen met die Akademie se “MIDDELE”, met uitsondering van die volgende dele in blou:

- die bykomende deel in artikel 4 (b) vanaf “asook sodanige ...”;
- bykomende woorde in artikel 4 (e): “en die wetenskap”.

- (r) tydskrifte uit te gee waarin wetenskaplike artikels van hoë gehalte sal verskyn;
- (s) alle onderwerpe waarin die Akademie belang stel, te bespreek op jaarvergaderinge, Fakulteitsvergaderinge of ander vergaderinge wat van die Akademie of een van sy Fakulteite uitgaan;
- (t) Afrikaanse wetenskaplikes en tegnisi saam te snoer;
- (u) byeenkomste te hou waardeur die lede bymekaar gebring word, mekaar leer ken en gesellig kan verkeer;
- (v) alle ander middele te gebruik waarmee die doel van die Akademie bevorder kan word;
- (w) ten behoeve van die Akademie fondse in te samel;
- (x) alle liggame wat 'n dergelike doel het tot samewerking op te wek.

SAMESTELLING.

5. Die Akademie omvat 'n Fakulteit vir Taal, Lettere en Kuns, 'n Fakulteit vir Natuurwetenskap en Tegniek en ander fakulteite wat van tyd tot tyd in die lewe geroep mag word.

LEDE EN MEDEWERKERS.

(1) Skrap die woord “medewerkers” en vervang dit met die woord “assessorlede”.

6. Lede van die Akademie is: —
- (a) *Gewone lede*, d.i. persone —
    - (i) wat by die inwerkingtreding van hierdie Statute lede was van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Taal, Lettere en Kuns;
    - (ii) wat deur die stigtingsraad van die Fakulteit vir Natuurwetenskap en Tegniek as lede voorgedra is volgens aangehegte lys;⁷⁹⁷
    - (iii) wat kragtens hierdie statute van tyd tot tyd deur die Raad in oorleg met en op aanbeveling van die betrokke Fakulteitsraad wettig tot lede gekies is.
  - (b) *Lewenslange lede*, d.i., gewone lede wat, na bereiking van die sestigjarige leeftyd, deur die Raad goedgekeur is as lewenslange lede.
  - (c) *Erelede*, d.i., persone wat op eenstemmige voordrag van die Raad deur 'n jaarvergadering tot erelede gekies is op grond van buitengewone dienste aan die Akademie gelewer of weens besondere dienste aan die Afrikaanse taal, geskiedenis of kuns, of wat buitengewoon uitblink op wetenskaplike of tegniese gebied.
  - (d) *Korresponderende lede*, d.i., persone wat deur die Raad benoem word om die belange van die Akademie in die buiteland te bevorder.
7. *Medewerkers van die Akademie* is nie-lede wat van tyd tot tyd deur 'n Fakulteitsraad as medewerkers goedgekeur is.

(1) Skrap die woord “medewerkers” en vervang dit met die woord “assessorlede”.

8. *Beperking van ledetal*. — Afgesien van erelede en korresponderende lede, is die ledetal van die Akademie hoogstens tweehonderd.

(1) In artikel 8, vervang die woord “ledetal” met die woorde “getal gewone lede” en die woord “tweehonderd” met die woord “driehonderd”.

9. *Tydperk van lidmaatskap*. —
- (a) Wie lid word van die Akademie bly dit vir sy lewe, tensy hy bedank, wanbetalend word of kragtens 'n besluit van die Raad, op voorstel van die betrokke Fakulteitsraad, as lid geskrap word. So 'n besluit moet uitsluitend gegrond wees op die handhawing van die aansien van die Akademie.
  - (b) 'n Geskrapte lid mag hom op die jaarvergadering beroep.

---

797 Die ledelyste van die twee Fakulteite word nie in hierdie bylae van die proefskrif verskaf nie.

10. *Verkiesing van lede.* — Die verkiesing van lede geskied deur die Raad op voordrag van die Fakulteitsrade. Aler hy tot kiesing oorgaan, laat die Raad die name van voorgestelde lede by al die lede van die Akademie sirkuleer met die oog op indiening van moontlike besware ter oorweging deur die Raad.

1. Voeg aan die end van artikel 10 (Verkiesing van Lede) die volgende sin: —
“Sodanige besware moet binne vier weke na uitsending van die naamlys skriftelik by die sekretaris ingedien word.”

- (2) In artikel 10 skrap alle woorde ná “Fakulteitsrade”.

DIE RAAD.

11. *Samestelling en konstituering.* — Die Raad bestaan uit drie lede van elk van die bestaande Fakulteite, deur die Fakulteitsrade uit hul midde gekies vir ’n tydperk van drie jaar. Ná verstryking van hul ampstyd is die lede herkiesbaar.
12. *Ampsdraers.* — Die Voorsitter en die Ondervoorsitter van die Raad word deur hom uit sy midde gekies vir ’n

2. In artikel 11, voeg in na die woord “jaar” die volgende bysin: —
“mits hulle vir die volle tydperk lid van die betrokke fakulteitsraad bly.”
3. Voeg aan die end van artikel 11 die volgende nuwe sinne: —
“Die fakulteitsrade kies uit hul midde vir hul verteenwoordigers in die Akademieraad *secundi*, wat vergaderinge van die Akademieraad bywoon in die plek van *primarii* wanneer laasgenoemde verhinder word om ’n vergadering by te woon. Die *secundi* sal in alle opsigte gelykgeregig wees met die *primarii*.”

tydperk van drie jaar. Die eerste Voorsitter sal een van die lede van die Fakulteit vir Taal, Lettere en Kuns wees en die Ondervoorsitter ’n lid van die Fakulteit vir Natuurwetenskap en Tegniek. Daarna wissel die voorsitterskap en ondervoorsitterskap op dieselfde wyse tussen die twee Fakulteite.

13. *Sekretariaat.* — Die Raad kies sy Sekretaris uit sy midde of benoem ’n ander lid in watter geval die Sekretaris geen stemreg het nie. Die Raad bepaal sy funksies, pligte en toelaag.
14. *Vakatures.* — Tussentydse vakatures in die Raad word deur die betrokke Fakulteitsraad aangevul vir die restant van die ampstermyn.
15. *Vergaderinge.* — Die Raad reël sy eie vergaderinge. ’n Lid wat by drie agtereenvolgende vergaderinge afwesig is sonder voorafgaande skriftelike kennisgewing verbeur sy lidmaatskap.
16. *Kworum.* — Vier stemgeregtigde lede vorm ’n kworum.
17. *Setel.* — Die Raad stel sy eie setel vas.
18. *Magte en Pligte.* —
- Die Raad is die hoogste uitvoerende gesag in die Akademie en verteenwoordig die Akademie in alle aangeleenthede waar na buite opgetree word.
  - Die Raad is belas met die bevordering van die Akademie se belange.
  - Die Raad besit die mag om te funksioneer en te handel afgesien van enige vakature wat mag ontstaan.
  - Die Raad is bevoeg om, ter uitvoering van artikel 4 van die statute, kommissies te benoem met byvoeging van nie-lede indien sulks raadsaam geag word.
  - Die Raad is bevoeg om vaste of tydelike amptenare aan te stel en hul werksaamhede en toelae te bepaal.

VERGADERINGE VAN DIE AKADEMIE.

19. *Jaarvergadering.* — In elke kalenderjaar word ’n algemene vergadering van die lede van die Akademie gehou, jaarvergadering genoem, onder voorsitterskap van die Voorsitter of die Ondervoorsitter van die Raad of by afwesigheid van albei, ’n ander lid van die Raad. Lede moet minstens agt weke tevore kennis ontvang van die datum van die jaarvergadering.
20. *Kworum.* — Vyf-en-twintig lede vorm ’n kworum. Indien na afloop van ’n halfuur ná die tyd waarvoor die vergadering bepaal is geen vyf-en-twintig lede aanwesig is nie, dan is die aanwesige lede, mits nie minder as vyftien nie, geregtig en gevolmagtig om die werksaamhede waarvoor die vergadering opgeroep is, voort te sit; en die besluite dan geneem, sal in alle opsigte ewe wettig en bindend wees asof ’n kworum, soos bepaal, aanwesig was.
21. *Werksaamhede.* —
  - (a) Die Raad lê ’n verslag van die werksaamhede van die Akademie gedurende die afgelope boekjaar aan die jaarvergadering voor.
  - (b) Geen saak kan op ’n jaarvergadering in behandeling geneem word nie, tensy die saak vier weke tevore aan die Sekretaris skriftelik meegedeel is, of tensy twee-derdes van die aanwesige lede daarin toestem.
  - (c) Alle ander werksaamhede van die jaarvergadering word deur die Raad bepaal.
22. *Versending van agenda.* — Die agenda van die jaarvergadering moet minstens twee weke tevore aan lede gestuur word.
23. *Vergaderplek.* — Op elke jaarvergadering word bepaal waar die volgende jaarvergadering gehou sal word. Die Raad kan in buitengewone omstandighede van die besluit afwyk, mits aan die Akademielede ten minste vier weke voor die vergadering kennis daarvan gegee word.
24. *Bywoning en stemreg.* —
  - (a) Jaarvergaderinge van die Akademie word bygewoon deur lede en mag bygewoon word deur medewerkers van die Akademie, dog in laasgenoemde geval sonder stemreg of reg van deelname aan die besprekinge.
    - (1) Skrap die woord “medewerkers” en vervang dit met die woord “assessorlede”.
  - (b) Erelede en korresponderende lede mag deelneem aan die besprekinge, dog het geen stemreg nie.
  - (c) Die Raad bepaal wanneer en in hoever die publiek toegang sal hê tot vergaderinge van die Akademie.
25. *Stemreg.* —
  - (a) Tensy anders bepaal in die Akademiewet of in hierdie statute, beslis by ’n stemming die meerderheid van stemme.
  - (b) Oor sake word met opsteking van hande en oor persone met geslote briefies gestem tensy die vergadering anders besluit.
  - (c) By staking van stemme oor ’n saak word die voorstel as verwerp beskou; by staking van stemme oor ’n persoon beslis die lot.
  - (d) ’n Lid kan, met toestemming van die betrokke Fakulteitsraad, ’n lid word van meer as een Fakulteit en het dan ’n stem in elke Fakulteit waarvan hy lid is, maar net een stem op algemene vergaderinge van die Akademie.
26. *Buitengewone vergadering.* —
  - (a) Indien ten minste vyf-en-twintig lede skriftelik hul verlange daartoe aan die Sekretaris te kenne gee, belê die Raad ’n buitengewone vergadering van die Akademie.
  - (b) Die Raad mag ook op eie inisiatief buitengewone vergaderinge belê.
  - (c) Alleen sake waarvoor ’n buitengewone vergadering belê is, mag op sodanige vergadering bespreek of behandel word. Wat betref die voorsitterskap, stemming en die kworum van ’n buitengewone vergadering, geld dieselfde bepalinge as vir die jaarvergaderinge.
  - (d) Lede moet minstens vier weke tevore kennis ontvang van die datum en doel van ’n buitengewone vergadering.

27. *Notule.* — Die notule van ’n algemene vergadering van die Akademie, hetsy jaarvergadering of buitengewone vergadering, word op die eersvolgende Raadsvergadering bekragtig en lê by die eersvolgende algemene vergadering ter insage van die lede.

FAKULTEITE.

28. *Bestuur.* — Elke Fakulteit kies uit sy midde ’n Fakulteitsraad, wat die huishoudelike sake van die Fakulteit reël. Vir elke Fakulteit stel die Akademieraad statute op in oorleg met die betrokke Fakulteit. Wysiginge in sodanige statute kan van tyd tot tyd aangebring word op aanbeveling van die betrokke Fakulteitsraad.
29. *Vergaderinge.* — Die Fakulteite mag meermale in die jaar vergader, maar die jaarvergaderinge van die Fakulteite word gehou ten tyde van die jaarvergadering van die Akademie en op dieselfde plek.

Die Sekretaris van die Akademie het sitting in die Fakulteitsrade met raadgevende stem.

30. *Jaarverslae.* — Aan die einde van elke boekjaar stel die Sekretaris en die Penningmeester van elke Fakulteit ’n skriftelike verslag op, onderskeidelik oor die werksaamhede van die Fakulteit en oor sy geldelike toestand. Afskrifte van hierdie verslae word onmiddellik ná goedkeuring deur die Fakulteitsraad aan die Raad gestuur.

GELDMIDDELE.

31. *Die Algemene Fonds van die Akademie* bestaan uit —
- (a) die ledegelde van die Akademie;
  - (b) vrye gifte van lede of ander persone of van liggame;
  - (c) die storting van lewenslange lede;
  - (d) twintig persent (20%) van medewerkers se jaarlikse bydrae aan die Fakulteite;

(1) Skrap die woord “medewerkers” en vervang dit met die woord “assessorlede”.

(e) intekengelde op die tydskrifte van die Akademie.

32. *Administrasie van Fondse.* —
- (a) Alle ontvange gelde moet onmiddellik deur die Penningmeester op die naam van die Akademie gedeponeer word in ’n bank deur die Raad daartoe aangewys.
  - (b) Uitbetalinge geskied onder naamtekening van ’n lid van die raad en die Sekretaris of Penningmeester.

(1) In artikel 32 (b) vervang die woorde “uitbetalings geskied onder naamtekening van ’n lid van die Raad en die Sekretaris of Penningmeester” deur die woorde “Uitbetalings geskied onder naamtekening van enige twee van die volgende: ’n raadslid, die Sekretaris en die Penningmeester”.

33. *Ledegelde.* —
- (a) Gewone lede dra £2 per jaar by tot die Algemene Fonds van die Akademie. Die helfte van hierdie ledegelde word afgedra aan die betrokke Fakulteit, behalwe waar iemand lid is van meer as een Fakulteit, in watter geval hy £1 aan ledegeld vir elke Fakulteit stort en £1 in die Algemene Fonds.

(3) Skrap artikel 33 (a) en vervang dit deur die volgende nuwe artikel: —
“33 (a) Gewone lede dra £3 per jaar by tot die Algemene Fonds van die Akademie; assessorlede £2 per jaar; ondersteuners 10s per jaar. Hierin is ook ledegelde vir die Fakulteite inbegrepe.

(2) In artikel 33 (a), vervang “£3” deur “£4”, “£2” deur “£3” en “10 s.” deur “£1”.

(b) Gewone lede in die buiteland woonagtig dra £1 per jaar by tot die Algemene Fonds.

(c) Erelede en korresponderende lede is nie verplig tot betaling van ledegelde nie.

34. *Lewensgelde* [sic] *lede* — Désverkiesend kan ’n lid met goedkeuring van die Raad, ná bereiking van die sestigjarige leeftyd, lewenslange lidmaatskap verkry teen betaling van vyftien pond (£15) in een bedrag, mits sy ledegeld tot die einde van die voorafgaande boekjaar opbetaal is. Die helfte van hierdie storting word aan die betrokke Fakulteit afgedra.

- (2) In artikel 34 —
- (a) vervang die woorde “vyftien pond (£15)” met die woorde “twintig pond (£20)”, en
  - (b) skrap die woorde “Die helfte van hierdie storting word aan die betrokke Fakulteit oorgedra.”

35. *Verval van lidmaatskap*. — Wanneer die ledegeld drie jaar agterstallig is, verval die lidmaatskap.
36. *Penningmeester*. — Die Raad benoem ’n Penningmeester en bepaal die duur van sy ampstyd, die bedrag van sy toelaag en die aard van sy pligte.
37. *Ouditeur*. — Die Raad benoem ’n ouditeur wat aan die einde van die boekjaar die boeke en bewysstukke van die Akademie en van die Fakulteite moet nasien, die geldelike state opstel en ’n skriftelike verslag daarvoor aan die Raad voorlê.
38. *Boekjaar*. —
- (a) Die boekjaar eindig op 31 Maart van elke jaar.
  - (b) Aan die begin van elke boekjaar stel die Penningmeester ’n begroting op vir die goedkeuring deur die Raad.
39. *Skenkinge of fondse* waarvan die beheer onmiddellik voor die inwerkingtreding van hierdie statute by die Suid-Afrikaanse Akademie vir Taal, Lettere en Kuns of sy Raad, of by die Fakulteit vir Natuurwetenskap en Tegniek of sy stigtingsraad berus het, bly onderworpe aan en moet aangewend word volgens die voorwaardes van die skenking of fonds.

GEMENGDE BEPALINGE.

40. *Wysiging van statute*. — Die statute kan, met inagneming van die bepalinge van die Akademiewet en die statute, en na voorafgaande skriftelike kennisgewing van agt weke aan die Sekretaris, op ’n jaarvergadering of buitengewone vergadering gewysig, aangevul of herroep word deur twee-derdes van die lede wat op sodanige vergadering teenwoordig is en hul stemme uitbring.
41. *Vertolking van statute*. — In gevalle waarin die statute nie voorsien nie, beslis, met inagneming van die Akademiewet —
- (a) wanneer die Akademie vergader, die vergadering;
  - (b) wanneer die Akademie nie vergader nie, die Raad.

[Dan volg die ledelys van die Fakulteit vir Natuurwetenskap en Tegniek.]

STATUTE VAN DIE FAKULTEIT VIR TAAL, LETTERKUNDE EN KUNS VAN DIE SUID-AFRIKAANSE AKADEMIE VIR WETENSKAP EN KUNS

DOEL.

1. Die doel van die Fakulteit is die bevordering van die Afrikaanse taal en lettere en van die Suid-Afrikaanse geskiedenis en kuns, sowel as van die geesteswetenskappe.
2. Die Fakulteit trag om sy doel te bereik deur —
  - (a) die publiek omtrent taalbelange voor te lig en tot taalstudie en taalbeoefening aan te spoor;
  - (b) openbare eksamens oor die Afrikaanse en/of Nederlandse taal en letterkunde en die Suid-Afrikaanse geskiedenis en kuns af te neem of te laat afneem;
  - (c) prysvrae uit te skryf;
  - (d) oorspronklike en vertaalde werke, geskifte, musikale komposisies en liedere self uit te gee, of die uitgawe van dergelike werke, geskifte, musikale komposisies en liedere deur ander aan te moedig en geldelik te steun;
  - (e) in die algemeen die kuns te bevorder, o.a. deur die toekenning van erepenninge en ander pryse;
  - (f) behulpsaam te wees by die oprigting, instandhouding en uitbreiding van dorps- en skoolbiblioteke;

- (g) in oorleg met ander verenigings te sorg vir beoordeling, bekendmaking en verspreiding van geskikte lektuur en skooluitgawes;
- (h) openbare voordragte en populêre lesings oor aktuele vraagstukke aan te moedig;
- (i) te ywer vir die onderwys en die regte van Afrikaans in alle opsigte, met inagneming van ons Nederlandse verwantskap en taalverband;
- (j) die spelling en die skryfwyse van die Afrikaanse taal te reël;
- (k) daarvoor te ywer dat die onderrig van alle vakke wat aan ons inrigtinge vir hoër onderwys geleer word ook deur middel van die Afrikaanse taal sal geskied;
- (l) werkgemeenskappe te stig in gebiede waar genoeg lede daarvoor woonagtig is
- (m) alle liggame wat 'n dergelike doel het tot samewerking op te wek.

LEDE.

3. Lede van die Fakulteit is die persone wat kragtens artikel 6(a)(i) en (iii) van die Akademie-statute lid geword het.

(1) In artikel 3 voeg na “(iii)” die woorde “en artikel 7”.

4. Die ledetal van die Fakulteit mag nie meer as honderd wees nie.

(2) Skrap artikel 4 en vervang dit deur die volgende nuwe artikel; —
“4. Die getal gewone lede van die Fakulteit mag nie meer as honderd wees nie; die getal assessorlede is onbeperk.”

In artikel 4 vervang die woord “honderd” met die woord “honderd-en-vyftig”.

5. Die verkiesing van lede geskied as volg: —

(3) In artikel 5 voeg in die woord “gewone” voor “lede”.

- (a) Elke lid het die reg om aan die Sekretaris van die Fakulteit met opgaaf van redes vir die aanbeveling, te stuur die naam of name van 'n persoon op persone wat hy vir lidmaatskap van die Akademie wens aan te beveel.
- (b) Die Raad keur die aldus aanbevole persone en dra die goedgekeurde persone voor aan die Akademieraad by wie die eindbeslissing berus

DIE RAAD.

6. (a) Die Raad van die Fakulteit bestaan uit ses lede wat op 'n jaarvergadering uit en deur die lede van die Fakulteit gekies word vir die tyd van drie jaar. Na verstryking van hul dienstryd is hulle herkiesbaar. Tussentydse vakatures in die Raad word deur homself aangevul tot aan die eersvolgende jaarvergadering.

1. Voeg aan die end van artikel 6 (a) die volgende:

“Die Jaarvergadering kies vir sy lede in die Fakulteitsraad *secundi* wat Raadsvergaderings bywoon in die plek van hul *primarii* wanneer laasgenoemdes verhinder word om 'n vergadering by te woon. Die *secundi* sal in alle opsigte gelykgerdig wees met die *primarii*.” Tussentydse vakatures word deur die Raad self aangevul tot aan die eersvolgende Jaarvergadering.

Skrap in artikel 6 (a) die woord “ses” en vervang dit deur “sewe”.

- (b) Die Raad is belas met die bevordering van die Fakulteit se belange en die uitvoering van die Fakulteit se opdragte.
7. Die Raad kies uit sy midde ’n Voorsitter en ’n Ondervoorsitter vir die tyd van drie jaar.
8. Die Raad kies sy Sekretaris uit sy midde of benoem daartoe ’n ander lid van die Akademie, in watter geval die Sekretaris geen stemreg in die Raad het nie. Die dienstyd van die Sekretaris is drie jaar. Die Raad bepaal sy pligte en sy toelaag.

Skrap artikel 8 en vervang dit deur die volgende nuwe artikel: —

“Die raad kies sy Sekretaris uit sy midde of benoem ’n ander persoon. In laasgenoemde geval het die Sekretaris geen stemreg op vergaderings van die Raad nie. Die dienstyd van die Sekretaris is drie jaar. Die Raad bepaal sy pligte en sy toelaag.”

9. Die Raad reël sy eie vergaderinge. Drie lede vorm ’n kworum.
10. Die Raad is bevoeg om tot uitvoering van sy werksaamhede, kommissies te benoem, met byvoeging van nie-lede indien dit raadsaam geag word.

VERGADERINGE.

11. In elke kalenderjaar en by geleentheid van die jaarvergadering van die Akademie word ’n jaarvergadering van die Fakulteit gehou onder voorsitterskap van die Voorsitter of die Ondervoorsitter van die Raad of by afwesigheid van albei ’n ander lid van die Raad. Lede moet minstens ses weke tevore kennis ontvang van die datum van die jaarvergadering.

Vyftien lede vorm ’n kworum. Indien na afloop van ’n halfuur ná die tyd waarvoor die vergadering bepaal is geen vyftien lede aanwesig is nie, dan is die aanwesige lede, mits nie minder as tien nie, geregtig en gevolmagtig om die werksaamhede waarvoor die vergadering opgeroep is, voort te sit; en die besluite dan geneem, sal in alle opsigte ewe wettig en bindend wees asof ’n kworum soos bepaal, aanwesig was.

Geen saak word op ’n jaarvergadering in behandeling geneem nie tensy vier weke tevore aan die Sekretaris skriftelik meegedeel, of tensy twee-derdes van die aanwesige lede daarin toestem.

12. Die Raad mag bowendien buitengewone vergaderinge van die Fakulteit belê.

Vyftien lede vorm ’n kworum. Ten opsigte van voorstelle op sodanige buitengewone vergaderinge te behandel, geld dieselfde bepalinge as vir die jaarvergaderinge. Indien ná afloop van ’n halfuur ná die tyd waarvoor die vergadering bepaal is geen vyftien lede aanwesig is nie, dan is die aanwesige lede, mits nie minder as tien nie, geregtig en gevolmagtig om die werksaamhede waarvoor die vergadering opgeroep is, voort te sit; en die besluite dan geneem, sal in alle opsigte ewe wettig en bindend wees asof ’n kworum, soos bepaal, aanwesig was. Wat betref die voorsitterskap van sodanige vergaderinge geld dieselfde bepalinge vir jaarvergaderinge.

13. Indien ten minste vyftien lede skriftelik hul verlanse daartoe aan die Sekretaris te kenne gee, moet die Raad ’n buitengewone vergadering belê.

Vyftien lede vorm ’n kworum. Indien ná afloop van ’n halfuur ná die tyd waarvoor die vergadering bepaal is geen vyftien lede aanwesig is nie, dan is die aanwesige lede, mits nie minder as tien nie, geregtig en gevolmagtig om die werksaamhede waarvoor die vergadering opgeroep is, voort te sit; en die besluite dan geneem, sal in alle opsigte ewe wettig en bindend wees asof ’n kworum, soos bepaal, aanwesig was.

Geen saak word op sodanige vergadering in behandeling geneem nie tensy daarvan aan die Sekretaris en deur hom vier weke tevore aan die lede kennis gegee is.

14. Tensy anders bepaal, beslis by ’n stemming die meerderheid van stemme.
15. Oor sake word met opsteking van hande en oor persone met geslote briefies gestem, tensy die vergadering anders besluit.

16. By staking van stemme oor 'n saak word die voorstel beskou as verwerp; by staking van stemme oor 'n persoon beslis die lot.

GELDMIDDELE.

17. Die ledegeld van die Fakulteit bedra een pond per jaar totdat hierdie bedrag deur 'n jaarvergadering gewysig word.

(6) Skrap artikel 17 en vervang dit deur die volgende: —

“17. Die ledegelde van die Fakulteit bedra drie pond per jaar vir gewone lede en twee pond per jaar vir assessorlede, onderworpe aan wysigings van hierdie bedrae deur 'n jaarvergadering.”

In artikel 17, vervang “drie” deur “vier” en “twee” deur “drie”.

18. (a) Die Raad benoem 'n Penningmeester en bepaal die duur van sy ampstyd, die bedrag van sy toelaag en die aard van sy pligte.
(b) Alle ontvange gelde moet onmiddellik deur die Penningmeester gedeponeer word in 'n bank deur die Raad daartoe aangewys.
(c) Die tjeks van die Fakulteit moet onderteken word deur 'n lid van die Raad en deur die Sekretaris.
(d) Die Penningmeester se balansstate en jaarverslae word mede-onderteken deur een lid van die Fakulteit, deur die Raad daartoe aangewys en word onmiddellik ter goedkeuring aan die Akademiesraad gestuur.
19. Die boekjaar van die Fakulteit eindig op dieselfde datum as dié van die Akademie.

GEMENGDE BEPALINGE.

20. Aanbevelings tot wysiging, aanvulling of herroeping van hierdie statute word aan die Akademiesraad voorgelê ter goedkeuring, mits minstens twee-derdes van die lede wat op 'n jaarvergadering of buitengewone vergadering aanwesig is, tot sodanige wysiging, aanvulling of herroeping besluit en mits vier weke tevore skriftelik aan die Sekretaris daarvan kennis gegee is.
21. In gevalle waarin die statute nie voorsien nie, beslis, met inagneming van die Akademieswet —
(a) wanneer die Fakulteit vergader, die vergadering;
(b) wanneer die Fakulteit nie vergader nie, die Raad.
22. In hierdie statute beteken —
“Die Akademieswet” Wet No. 23 van 1921 en wysiginge daarvan;
“Akademie” die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns;
“Raad” die raad van die Fakulteit, volgens die statute wettig as sodanig gekies.

[Dan volg die statute van die Fakulteit vir Natuurwetenskap en Tegniek.]

STATUTE VAN DIE SUID-AFRIKAANSE AKADEMIE VIR TAAL, LETTERE EN KUNS soos dit verskyn het in die Staatskoerant van 29 Desember 1967 (kennisgewing no. 2099). Hierdie statute is geldig verklaar met die 1968-Wysigingswet op die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns, wat op 15 Maart 1968 goedgekeur, en in werking getree het op 27 Maart 1968 (kyk bylaag M op bladsy 623).

Hierdie 1967-statute is gewoon in swart gedruk. Veranderinge wat in daaropvolgende statute ingetree het, word kleurgewys soos volg aangedui: veranderinge soos aangekondig in

- die Staatskoerant van 13 Desember 1991 (kennisgewing no. 3033);
- die Staatskoerant van 4 Desember 1992 (No. 3246), en
- die Staatskoerant van 24 Desember 1993 (kennisgewing 2498).

DEPARTEMENT VAN ONDERWYS, KUNS EN WETENSKAP.
DEPARTEMENT VAN ONDERWYS EN KULTUUR

Die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns het kragtens die bevoegdheid hom by artikel [5 / 4]⁷⁹⁸ van die Wet op die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns, 1959 (Wet No. 54 van 1959), soos gewysig, verleen en met die goedkeuring van die [Waarnemende Staatspresident / Minister van Onderwys en Kultuur] onderstaande statuut uitgevaardig: –

SUID-AFRIKAANSE AKADEMIE VIR WETENSKAP EN KUNS
STATUUT

Woordomskrywing.

1. In hierdie statuut het 'n uitdrukking waaraan 'n betekenis in die Wet geheg is, daardie betekenis en tensy uit die samehang anders blyk, beteken –
“die Wet” die Wet op die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns, 1959 (Wet No. 54 van 1959), soos gewysig;
“fakulteit” ’n afdeling van die Akademie soos in paragraaf⁷⁹⁹ 2 bedoel;
“fakulteitslid” ’n persoon wat as sodanig toegelaat is ingevolge die reglemente van die onderskeie fakulteite, maar nie ’n Akademielid is soos bedoel in paragraaf 4 nie; [hierdie woordomskrywing is vanaf 1991 geskrap]
“fakulteitsraad” die raad van ’n fakulteit soos in paragraaf 2 bedoel;
“lid” ’n lid van die Akademie soos in paragraaf 4 bedoel;
“raad” die raad van die Akademie saamgestel soos voorgeskryf in paragraaf 5.

Fakulteite

2. (1) Die Akademie bestaan uit [2 afdelings / twee fakulteite], onderskeidelik die fakulteit vir kuns en geesteswetenskappe en die fakulteit vir natuurwetenskap en tegniek, wat fungeer volgens die in subparagraaf (2) bedoelde reglemente.

(1) Die Akademie bestaan uit drie fakulteite, onderskeidelik die fakulteit vir kuns en geesteswetenskappe, die fakulteit vir natuurwetenskap en tegniek, en die fakulteit vir ekonomiese en bestuurswetenskappe wat fungeer volgens die in subparagraaf (2) bedoelde reglemente.

- (2) Die raad kan reglemente voorskryf betreffende –
  - (a) die bevoegdhede en funksies van fakulteite en die toelating van [fakulteitslede / lede] daartoe;
  - (b) die verkiesing, samestelling en bevoegdhede van die fakulteitsrade en van onderkomitees van sodanige rade en die delegering van magte aan hulle.

---

798 Hierdie 1991-verwysing na artikel 4 is foutief. Dit is ook so herhaal in die statute wat in 1992 en 1993 verskyn het. Dit moet artikel 5 wees (kyk subartikel 2 op bladsy 625).

799 Let daarop dat, waar daar voorheen verwys is na ’n sekere “artikel” in die Statute (kyk bylaag O op bladsy 632), die woord “paragraaf” nou gebruik word. In die Sekretaris van Onderwys, Kuns en Wetenskap se memorandum insake die Akademie se voorlegging van die voorgestelde gekonsolideerde Statute in 1962 (6 Julie 1962; memorandum gedateer 16 Julie 1962), merk hy op dat die woord “artikel” in die voorlegging gebruik word om na ’n paragraaf van die Statuut te verwys, maar dat “artikel” ’n artikel van die Wet beteken en dat daar in die Statute van die woord “paragraaf” gebruik gemaak moet word.

Ledetal.

3. Die Akademie bestaan uit hoogstens vierhonderd lede, wat elk aan 'n besondere fakulteit toegewys word en van wie hoogstens tweehonderd aan 'n besondere fakulteit behoort.

Die ledetal van die Akademie is onbeperk.

Lidmaatskap.

4. (1) Die vereistes vir nuwe lede is –
- (a) onderskrywing van die oogmerke van die Akademie soos in die Wet bepaal;
  - (b) Suid-Afrikaanse burgerskap: Met dien verstande dat die raad in 'n uitsonderlike geval na goeë dunnke iemand wat nie 'n Suid-Afrikaanse burger is nie, tot lid kan verkies;
  - (c) 'n hoë akademiese kwalifikasie of ander prestasie wat na die oordeel van die raad daarmee gelykgestel kan word; en
  - (d) werk van hoë gehalte as uitkoms van eie navorsing in skriftelike vorm of in die vorm van praktiese prestasie; of kunswerk of kulturele of opvoedkundige werk van hoë gehalte.
- (2)
- (a) Voorstelling van nuwe lede geskied op 'n deur die raad voorgeskrewe vorm, gesteun deur [3 / drie] lede van die fakulteit ten opsigte waarvan die persoon voorgestel word.
  - (b) Die voorstel word deeglik gemotiveer en die persoon se werk of prestasie volledig aangegee met 'n aanduiding van die gehalte en omvang daarvan.
  - (c) Die raad verkies 'n voorgestelde persoon na goeë dunnke tot lid.
- (3)
- (a) Lidmaatskap verval wanneer 'n lid meer as [2 / twee] jaar agterstallig is met sy jaarlikse ledegeld, maar hy kan aansoek doen om herstel van lidmaatskap by betaling van die agterstallige [jaarlikse ledegeld / jaargelde] en van alle ander gelde wat hy aan die Akademie verskuldig mag wees.
  - (b) Die raad kan na goeë dunnke die lidmaatskap [van 'n lid of 'n fakulteitslid / van 'n lid] beëindig as hy na die oordeel van die raad die aansien van die Akademie geskaad het, mits hy eers die geleentheid gekry het om hom te verdedig, waarvoor 'n skriftelike antwoord op die hooftrekke van die klagtes teen hom voldoende is.
  - (c) By verval of beëindiging van lidmaatskap kan so iemand se lidmaatskapssoorkonde deur die raad opgeëis word.

Die Raad.

5. (1) Die raad bestaan uit [10 / 12] lede, in die volgende groepe aangewys: –
- (a) Die voorsitter en ondervoorsitter van elk van die [2 fakulteitsrade / fakulteitsrade]:⁸⁰⁰ Met dien verstande dat, indien so 'n lid ophou om voorsitter of ondervoorsitter van sy fakulteitsraad te wees, hy nietemin kan aanbly as lid van die raad, en in so 'n geval word die nuwe voorsitter of ondervoorsitter van die fakulteitsraad nie outomaties lid van die raad nie;
  - (b) [vier / ses] lede, [2 / twee /] uit elke fakulteit, deur die algemene vergadering gekies [; en /];
  - (c) twee lede, [1 / een] uit elke fakulteit, deur die [8 / agt] hierbo bedoelde lede gekoopteer. [Hierdie bepaling het verval.]
- (2)
- (a) Die raad kies 'n voorsitter en 'n ondervoorsitter uit sy midde: Met dien verstande dat die voorsitter en ondervoorsitter nie tot dieselfde fakulteit behoort nie en dat by verstryking van die ampstuur van die raad die voorsitter en ondervoorsitter van die nuut saamgestelde raad tot die ander fakulteit behoort as dié waartoe hul onderskeie onmiddellike voorgangers behoort het.

Die raad kies 'n voorsitter en twee ondervoorsitters – een uit elke fakulteit. Die voorsitterskap roteer tussen die drie fakulteite op 'n basis soos deur die raad bepaal.

- (b) As die stemme staak word daar weer nominasies gevra en as die stemme weer staak beslis die lot.
- (3)
- (a) Die raad kies 'n uitvoerende komitee uit sy midde bestaande uit die voorsitter, die ondervoorsitter en [2 / twee] ander lede, [1 / een] uit elke fakulteit,⁸⁰¹ en 'n sekondus vir elk van die lede.
  - (b) Die uitvoerende komitee kan sake afhandel wat deur die raad na hom verwys is of wat die voorsitter beskou as so dringend dat dit nie tot die eersvolgende raadsvergadering kan oortaan nie.

800 Vanaf 1993 was daar drie fakulteite.

801 Dit moet waarskynlik lees: “... drie ander lede, een uit elke fakulteit”.

- (4) [Tien / **Twaalf**] sekundi vir die lede van die raad word deur die raad aangewys, in die volgende groepe: –
- (a) [Vier / **Ses**], [2 / **twee**] uit elke fakulteitsraad deur die betrokke fakulteitsraad uit sy midde gekies tot sekundi vir die lede in subparagraaf (1)(a) bedoel [; / **en**]
- (b) [vier / **ses**], [2 / **twee**] uit elke fakulteit, synde die persone wat in die verkiesing in die algemene vergadering die meeste stemme gekry het na diegene uit hul eie fakulteit wat tot lede van die raad gekies is, tot sekundi vir die lede in subparagraaf 1(b) bedoel: Met dien verstande dat, indien daar geen of te min ander kandidate was, die raad die ontbrekende sekundi aanstel [; en / **Bepaling (c) hierna verval**]
- (c) twee, [1 / **een**] uit elke fakulteit, tot sekundi vir die [2 / **twee**] gekoöpteerde lede.
- (5) Indien 'n lid 'n vergadering van die raad nie kan bywoon nie, kan die voorsitter van die vergadering 'n sekundus uit die groep en fakulteit waartoe die betrokke lid behoort, uitnooi, en indien niemand in so 'n groep beskikbaar is nie, kan hy na goëddunke 'n ander sekundus uitnooi.
- (6) 'n Tussentydse vakature word na gelang van die geval deur die betrokke fakulteitsraad of deur die raad self aangevul, met inagneming van die gelyke verteenwoordiging van die [2 / **twee** / **drie**] fakulteite.
- (7) Die raad se ampsduur is [2 / **twee**] jaar en lede is herkiesbaar.
- (8) 'n Lid wat van [2 / **twee**] agtereenvolgende vergaderinge van die raad afwesig is sonder voorafgaande kennisgewing, verbeur sy lidmaatskap van die raad.
- (9) [Sewe / **Agt**] lede vorm 'n kworum en die voorsitter het benewens sy gewone stem ook 'n beslissende stem.
- (10) Op 'n vergadering van die raad het 'n sekundus wat uitgenooi is dieselfde status as 'n volle lid van die raad.

*Algemene Vergaderinge / **Algemene vergadering.***

6. (1) In elke kalenderjaar word minstens [1 / **een**] algemene vergadering van lede gehou op 'n datum en plek deur die raad bepaal, onder voorsitterskap van die voorsitter of 'n plaasvervanger vir hom deur die raad daartoe aangewys.
- (2) Die raad bepaal die program van verrigtinge en lê 'n verslag van die werksaamhede van die Akademie gedurende die afgelope diensjaar aan die vergadering voor.
- (3) Fakulteitslede mag die vergadering bywoon en aan die bespreking deelneem maar mag nie stem nie. [**Hierdie bepaling het verval.**]
- (4)/(3) By staking van stemme oor 'n saak word die voorstel as verworpe beskou, maar by staking van stemme oor 'n persoon word weer nominasies gevra en dan oorgestem en indien die stemme weer staak, beslis die lot.
- (5)/(4) [Een-tiende / **Een twintigste**] van die lede vorm 'n kworum. / **Die aanwesige lede vorm 'n kworum.**]
- (6)/(5) [bepaal wanneer en in hoeverre die publiek toegang tot die vergadering het, en mag na goëddunke fakulteitslede van 'n vergadering of deel daarvan uitsluit. / **Die raad kan bepaal wanneer en in hoeverre die publiek toegang tot die vergadering het.**]
- (7)/(6) (a) Indien minstens [een-tiende / **een twintigste**] van die lede 'n skriftelike versoek daartoe aan die voorsitter rig, moet die raad 'n algemene vergadering hou binne [4 / **vier**] weke na ontvangs van die versoek.
- (b) Alleen sake in die versoek genoem en sake deur die raad op die agenda geplaas, mag op so 'n vergadering behandel word.
- (c) Die voorafgaande bepalinge van hierdie paragraaf geld *mutatis mutandis* vir so 'n vergadering.

Herroeping.

7. Goewermenskennisgewing No. 648 van 28 April 1944, No. 1010 van 17 Mei 1946, No. 2041 van 27 September 1946, No. 1046 van 9 Mei 1952, No. 655 van 2 April 1954, No. 38 van 10 Januarie 1958 en No. R.1802 van 22 November 1963⁸⁰² en No. R.2099 van 29 Desember 1967, No. **3033 van 13 Desember 1991** en **No. 3246 van 4 Desember 1992** word hierby herroep.

PROSEDURE BY TOEKENNING VAN DIE HERTZOGPRYS EN DIE AKADEMIEPRYS VIR VERTAALDE WERKE, VERAL SOOS BEPAAL OP DIE RAADSVERGADERINGS VAN DIE FAKULTEIT VIR TAAL, LETTERE EN KUNS VAN 20/9/46 EN 25/9/48.

1. Die waarde van hierdie twee pryse bedra £50 en £25 resp.
2. Die pryse word alleen toegeken vir werk van die hoogste gehalte. By onvoldoende gehalte word geen toekenning gedoen nie.
3. Toekenning vir die twee pryse geskied parallel, altans indien vir albei pryse bekroonbare werke aangewys word.
4. Die Hertzogprys is uitsluitend bedoel vir oorspronklike belletristiese [sic] werk in Afrikaans, die Akademieprys vir vertaalde belletristiese werke in Afrikaans.
5. Bekronings, indien die werk van voldoende gehalte geag word, geskied jaarliks en wel vir een van die volgende afdelings:
  - (a) Poësie.
  - (b) Drama.
  - (c) Verhalende prosa (roman, novelle, kortverhaal, reisbeskrywing).
  - (d) Kritiese prosa en essay.
6. Alleen een van hierdie afdelings kom jaarliks in aanmerking en in die volgorde soos hierbo aangegee.
7. Bekronings vir iedere afdeling gaan oor tydperke van vier jaar en wel vir die vier kalenderjare onmiddellik voorafgaande aan die jaar waarin die bekroning plaasvind.
8. Indien daar vir die betrokke tydperk en die betrokke afdeling geen werk of werke bekroning waardig geag word nie, kan bekroning geskied ten opsigte van 'n skrywer wat nog nie die prys ontvang het nie, maar wie se produksie in die betrokke afdeling, afgesien van die tydperk onder beskouing, genoegsame verdienste besit om 'n toekenning te regverdig.
9. Die onverdeelde prys word nie meer as eenmaal aan dieselfde persoon in dieselfde afdeling toegeken nie.
10. Vir sy leiding, by elke afdeling van die letterkunde soos dit aan die beurt kom, benoem die Raad jaarliks 'n ad hoc-komitee, bestaande uit drie deskundiges op die besondere gebied. Die komitee sal bekend staan as die letterkundige keurkomitee, en sal, met inagneming van bogenoemde reëls van prosedure, die Raad met gemotiveerde advies bedien insake die voorgestelde bekroning. Van die keurkomitee word verwag om:
  - (a) By voorkeur een skrywer, maar hoogstens drie skrywers, aan te beveel, wie se werk die komitee verdienstelik genoeg ag om in aanmerking te kom vir die bedoelde pryse. Ingeval die keurkomitee meer as een persoon se naam noem, staan dit hom vry om rangorde van verdienste aan te dui;
  - (b) Aanbevelings vir verdeling van pryse soveel moontlik te vermy.
11. As praktiese leidraad vir keurkomitees beveel die Raad aan dat elke keurkomitee in die eerste plek 'n lys opstel van werke in die betrokke afdeling oor die betrokke tydperk. Na die komitee vir homself min of meer vasgestel het watter werke binne die kader van die bekroningstandaard val, kan die komitee, indien gewens, deur middel van die Akademiese sekretariaat, uitgewers nader vir eksemplare van die besondere werke vir verdere studie en oorweging deur die komitee.⁸⁰³
12.
  - (a) Indien die keurkomitee meer as een skrywer aanbeveel, ditsy eenstemmig of deur meerderheids- en minderheidsaanbeveling, benoem die Raad 'n breë Kommissie van tien lede, aan wie die name van die betrokke skrywer en werke voorgelê sal word, ewenwel sonder kommentaar en sonder om die bevindinge van die letterkundige keurkomitee te vermeld. (Lede van die Raad is nie benoembaar op die kommissie nie).
  - (b) Elke lid van die Breë Kommissie sal versoek word om sy stem skriftelik uit te bring vir die skrywer(s) wie se werk hy bekroning werd ag, by voorkeur met motivering.
  - (c) Die Raad oorweeg vervolgens die uitgebragte stemme van die Breë Kommissie saam met die verslag van die letterkundige keurkomitee en ken die prys toe al dan nie.

---

803 Later is die bewoording verander na "gratis" eksemplare (FRN 1949:5 Februarie), maar in nóg latere, effens gewysigde inligtingstukke, kom die woord "gratis" nie voor nie.

Onderstaande is die 1946/1948-Hertzogprystoekenningsprosedure soos dit verskyn in die 1957/1958- en 1958/1959-Fakulteitsjaarverslag, en, in vetdruk, die veranderinge wat in 1956 gefinaliseer, en vanaf 1957 geldig was. Die veranderinge in vetdruk word telkens in hoekige hakies met die 1946/1948-bepalings vergelyk.

PROSEDURE BY TOEKENNING VAN DIE HERTZOGPRYS EN DIE AKADEMIEPRYS VIR VERTAALDE WERKE, [VERAL SOOS BEPAAL OP DIE RAADSVERGADERINGS VAN DIE FAKULTEIT VIR TAAL, LETTERE EN KUNS VAN 20/9/46 EN 25/9/48 / **GEFINALISEER IN 1956 EN GELDIG VANAF 1957**].

1. Die waarde van hierdie twee pryse bedra [£50 en £25 / **£75 en £25**] resp.
2. Die pryse word alleen toegeken vir werk van die hoogste gehalte. By onvoldoende gehalte word geen toekenning gedoen nie.
3. Toekennings vir die twee pryse geskied parallel, altans indien vir albei pryse bekroonbare werke aangewys word.
4. Die Hertzogprys is uitsluitend bedoel vir oorspronklike belletristiese [sic] werk in Afrikaans, die Akademieprys vir vertaalde belletristiese werke in Afrikaans.
5. Bekronings, indien die werk van voldoende gehalte geag word, geskied jaarliks en wel vir een van die volgende afdelings:
  - (a) Poësie.
  - (b) Drama.
  - (c) Verhalende prosa (roman, novelle, kortverhaal, reisbeskrywing).
  - (d) Kritiese prosa en essay.
6. Alleen een van hierdie afdelings kom jaarliks in aanmerking en in die volgorde soos hierbo aangegee. **Die Afdelings roteer dus om die vier jaar.**
7. Bekronings vir iedere afdeling gaan oor tydperke van vier jaar en wel vir die vier kalenderjare onmiddellik voorafgaande aan die jaar waarin die bekroning plaasvind.
8. Indien daar vir die betrokke tydperk en die betrokke afdeling geen werk of werke bekroning waardig geag word nie, kan bekroning geskied ten opsigte van 'n skrywer wat nog nie die prys ontvang het nie, maar wie se produksie in die betrokke afdeling, afgesien van die tydperk onder beskouing, genoegsame verdienste besit om 'n toekenning te regverdig.
9. Die onverdeelde prys word nie meer as eenmaal aan dieselfde persoon in dieselfde afdeling toegeken nie.
10. Vir sy leiding, by elke afdeling van die letterkunde soos dit aan die beurt kom, benoem die Raad jaarliks 'n ad hoc-komitee, bestaande uit drie deskundiges op die besondere gebied. Die komitee sal bekend staan as die letterkundige keurkomitee, en sal, met inagneming van bogenoemde reëls van prosedure, die Raad met gemotiveerde advies bedien insake die voorgestelde bekroning. Van die keurkomitee word verwag om:

- (a) By voorkeur een skrywer, maar hoogstens drie skrywers, aan te beveel, wie se werk die komitee verdienstelik genoeg ag om in aanmerking te kom vir die bedoelde pryse. Ingeval die keurkomitee meer as een persoon se naam noem, staan dit hom vry om rangorde van verdienste aan te dui;
- (b) Aanbevelings vir verdeling van pryse soveel moontlik te vermy.
11. As praktiese leidraad vir keurkomitees beveel die Raad aan dat elke keurkomitee in die eerste plek 'n lys opstel van werke in die betrokke afdeling oor die betrokke tydperk. Na die komitee vir homself min of meer vasgestel het watter werke binne die kader van die bekroningstandaard val, kan die komitee, indien gewens, deur middel van die Akademiesekretariaat, uitgewers nader vir eksemplare van die besondere werke vir verdere studie en oorweging deur die komitee. **(Vir die gebruik van keurkomitees word verwys na die Bibliografie van Afrikaanse Boeke deur dr. P.J. Nienaber en die gereelde lyste in Die S.A. Uitgewer en Boekhandelaar, Die Brandwag, maandeliks, en die Kwartaalblad van die S.A. Biblioteek, Kaapstad. Besonder diensbaar is ook die Boekegids, Kumulatiewe Uitgawe, van die Transvaalse Onderwysdepartement, Biblioteekdiens, wat jaarliks verskyn met aanvullende uitgawes.)**
12. (a) Indien die keurkomitee meer as een skrywer aanbeveel, ditsy eenstemmig of deur meerderheids- en minderheidsaanbeveling, benoem die Raad 'n breë Kommissie van tien lede, aan wie die name van die betrokke skrywer en werke voorgelê sal word, ewenwel sonder kommentaar en sonder om die bevindinge van die letterkundige keurkomitee te vermeld. (Lede van die Raad is nie benoembaar op die kommissie nie).
- (b) Elke lid van die Breë Kommissie sal versoek word om sy stem skriftelik uit te bring vir die skrywer(s) wie se werk hy bekroning werd ag, by voorkeur met motivering.
- (c) Die Raad oorweeg vervolgens die uitgebragte stemme van die Breë Kommissie saam met die verslag van die letterkundige keurkomitee en ken die prys toe al dan nie.
13. **Alle besluite tot toekenning van die pryse deur die Raad moet geskied met 'n meerderheid waarby nie meer as twee lede in die minderheid stem nie.**
14. **Waar dusver gepraat is van “die Raad” word bedoel die Raad van die Fakulteit vir Taal, Lettere en Kuns.**
15. **Alle besluite van die Fakulteitsraad is onderworpe aan bekragtiging deur die Akademiesraad van wie die werklike toekenning uitgaan.**

Onderstaande is die 1956/1957-Hertzogprystoekenningsprosedure en, in vetdruk, die veranderinge wat in 1961 gefinaliseer, en vanaf 1962 geldig was. Die veranderinge in vetdruk word telkens in hoekige hakies met die 1956/1957-bepalings vergelyk.

PROSEDURE BY TOEKENNING VAN DIE HERTZOGPRYS EN DIE AKADEMIEPRYS VIR VERTAALDE WERKE, [GEFINALISEER IN 1956 EN GELDIG VANAF 1957 / **SOOS GEFINALISEER IN 1961 EN GELDIG VANAF 1962**]

1. Die waarde van hierdie twee pryse [bedra £75 en £25 resp. / **beloop respektieflik R200 en R50 per jaar**].
2. Die pryse word alleen toegeken vir werk van die hoogste gehalte. By onvoldoende gehalte word geen toekenning gedoen nie.
3. Toekennings vir die twee pryse geskied parallel, altans indien vir albei pryse bekroonbare werke aangewys word.
4. Die Hertzogprys is uitsluitend bedoel vir oorspronklike [belletristiese / **belletristiese**] werk in Afrikaans, die Akademieprys vir vertaalde [belletristiese / **belletristiese**] werk in Afrikaans.
5. Bekronings, indien die werk van voldoende gehalte geag word, geskied jaarliks en wel vir een van die volgende [vier / **drie**] afdelings (in volgorde vanaf [1955 / **1962**]):
  - (a) Poësie
  - (b) Drama
  - (c) Verhalende prosa (roman, novelle, kortverhaal, reisbeskrywing).[Afdeling wat verval: (d) Kritiese prosa en essay. Dit is oorgeskakel na die Stalsprys en ingeskakel by die afdeling letterkunde.]
6. [Alleen / **Slegs**] een van hierdie afdelings kom jaarliks in aanmerking en in die volgorde soos hierbo aangegee. [Die Afdelings roteer dus om die vier jaar. / **Dieselfde afdeling kom dus elke drie jaar aan die beurt.**]
7. Bekronings vir iedere afdeling gaan oor tydperke van [vier / **drie**] jaar en wel vir die [vier / **drie**] kalenderjare onmiddellik voorafgaande aan die jaar waarin die bekroning plaasvind.
8. Indien daar vir die betrokke tydperk en die betrokke afdeling geen werk of werke bekroning waardig geag word nie, kan bekroning geskied ten opsigte van 'n skrywer wat nog nie die prys ontvang het nie[,], maar wie se produksie in die betrokke afdeling, afgesien van die tydperk onder beskouing, genoegsame verdienste besit om 'n toekenning te regverdig.

9. Die onverdeelde prys [word nie meer as een maal aan dieselfde persoon in dieselfde afdeling toegeken nie /**kan meer as een maal aan dieselfde persoon in dieselfde afdeling toegeken word mits 'n duidelik stygende lyn in sy skeppingswerk waarneembaar is**].
10. Vir sy leiding, by elke afdeling van die letterkunde [soos / **al na**] dit aan die beurt kom, benoem die Raad jaarliks 'n ad hoc-komitee, bestaande uit drie deskundiges op die besondere gebied. Die komitee sal bekend staan as die [letterkundige keurkomitee / **Keurkomitee vir Letterkunde**], en sal, met inagneming van bg. reëls van prosedure, die Raad met gemotiveerde advies bedien insake die voorgestelde bekroning. Van die keurkomitee word verwag om
- (a) by voorkeur een skrywer, maar hoogstens drie skrywers, aan te beveel [,] wie se werk die komitee verdienstelik genoeg ag om in aanmerking te kom vir die [bedoelde / **betrokke**] pryse. Ingeval die keurkomitee meer as een persoon se naam [noem / **voorstel**], staan dit hom vry om rangorde van verdienste aan te dui[. / ;]
- (b) [Aanbevelings / **aanbeveling**] vir verdeling van [pryse / **'n prys**] soveel moontlik te vermy.
11. As praktiese leidraad vir keurkomitees beveel die Raad aan dat elke keurkomitee in die eerste plek 'n lys opstel van werke in die betrokke afdeling [oor / **vir**] die betrokke tydperk. [Na / **Nadat**] die komitee vir homself min of meer vasgestel het watter werke binne die [kader van die] bekroningstandaard val, kan die komitee, indien gewens, deur middel van die Akademiesekretariaat[,] uitgewers nader vir eksemplare van die betrokke werke vir verder studie en oorweging deur die komitee.
- (Vir die gebruik van keurkomitees word verwys na die Bibliografie van Afrikaanse Boeke deur [dr. / **prof.** P.J. Nienaber en die gereelde lyste in [Die / **die**] S.A. Uitgewer en Boekhandelaar, Die Brandwag [, maandeliks,] en die Kwartaalblad van die S.A. Biblioteek, Kaapstad. Besonder [diensbaar / **nuttig**] is ook die Boekegids, Kumulatiewe Uitgawe[,] van die Transvaalse Onderwysdepartement, [**Afdeling**] Biblioteek-diens, wat jaarliks verskyn met aanvullende uitgawes.)
12. (a) Indien die keurkomitee meer as een skrywer aanbeveel, [ditsy / **hetsy**] eenstemmig [of deur / **hetsy deur**] meerderheids- en minderheidsaanbeveling, benoem die Raad 'n breë kommissie van tien lede[,] aan wie die name van die betrokke [skrywer / **skrywers**] en werke voorgelê sal word, ewenwel sonder kommentaar en sonder om die bevindinge van die [letterkundige keurkomitee / **letterkunde-keurkomitee**] te vermeld. (Lede van die Raad is nie benoembaar [op / **in**] die kommissie nie.)
- (b) Elke lid van die Breë [Keurkommissie / **Kommissie**] sal versoek word om sy stem skriftelik uit te bring vir die skrywer(s) wie se werk hy bekroning werd ag, by voorkeur met motivering.
- (c) Die Raad oorweeg vervolgens die uitgebragte stemme van die breë kommissie saam met die verslag van die [letterkundige keurkomitee / **letterkunde-keurkomitee**] en ken die prys toe al dan nie.

13. Hierdie pryse word slegs toegeken aan Suid-Afrikaanse burgers wat beslis simpatiek staan teenoor die aspirasies van die Afrikaanse volk.

- [13 / 14]. Alle besluite tot toekenning van die pryse deur die Raad moet geskied met 'n meerderheid waarby nie meer as twee lede in die minderheid stem nie.
- [14 / 15]. Waar dusver gepraat is van “[die / **Die**] Raad”[,], word bedoel die Raad van die [Fakulteit vir Taal, Lettere en Kuns / **Fakulteit Geesteswetenskappe**].
- [15 / 16]. Alle besluite van die Fakulteitsraad is onderworpe aan bekragtiging deur die Akademieraad[,], van wie die werklike toekenning uitgaan.

Onderstaande is die 1961/1962-Hertzogprystoekenningsprosedure en, in vetdruk, die veranderinge wat in 1963 gefinaliseer, en vanaf 1964 geldig was. Die veranderinge in vetdruk word telkens in hoekige hakies met die 1961/1962-bepalings vergelyk.

PROSEDURE BY TOEKENNING VAN DIE HERTZOGPRYS EN DIE AKADEMIEPRYS VIR VERTAALDE WERKE, [SOOS GEFINALISEER IN 1961 EN GELDIG VANAF 1962 / SOOS GEFINALISEER IN 1963 EN GELDIG VANAF 1964]

1. Die waarde van hierdie twee pryse beloop respektieflik [R200 en R50 / **R2 000 en R200**] per jaar.
2. Die pryse word alleen toegeken vir werk van die hoogste gehalte. [1961/1962-bepaling wat verval: “By onvoldoende gehalte word geen toekenning gedoen nie.”]
3. Toekennings vir die twee pryse geskied parallel, altans indien vir albei pryse bekroonbare werke aangewys word.
4. Die Hertzogprys is [uitsluitend / **uitsluitlik**] bedoel vir oorspronklike belletristiese werk in Afrikaans, die Akademieprys vir vertaalde belletristiese werk in Afrikaans.
5. Bekronings, indien die werk van voldoende gehalte geag word, geskied jaarliks en wel vir een van die volgende drie afdelings (in volgorde vanaf [1962 / **1961**]):
  - (a) [Poësie / **Verhalende prosa (roman, novelle, kortverhaal, reisbeskrywing)**]
  - (b) [Drama / **Poësie**]
  - (c) [Verhalende prosa (roman, novelle, kortverhaal, reisbeskrywing) / **Drama**].
6. Slegs een van hierdie afdelings kom jaarliks in aanmerking en in die volgorde soos hierbo aangegee. Dieselfde afdeling kom dus elke drie jaar aan die beurt.
7. Bekronings vir iedere afdeling gaan oor tydperke van drie jaar en wel vir die drie kalenderjare onmiddellik voorafgaande aan die jaar waarin die bekroning plaasvind.
8. Indien daar vir die betrokke tydperk en die betrokke afdeling geen werk of werke bekroning waardig geag word nie, kan bekroning geskied ten opsigte van ’n skrywer wat nog nie die prys ontvang het nie maar wie se produksie in die betrokke afdeling, afgesien van die tydperk onder beskouing, genoegsame verdienste besit om ’n toekenning te regverdig.
9. Die onverdeelde prys kan meer as een maal aan dieselfde persoon in dieselfde afdeling toegeken word mits ’n duidelike stygende lyn in sy skeppingswerk waarneembaar is.
10. Vir sy leiding, by elke afdeling van die letterkunde al na dit aan die beurt kom, benoem die Raad jaarliks ’n ad hoc-komitee, bestaande uit [drie / **vyf**] deskundiges op die besondere gebied. Die komitee sal bekend staan as die Keurkomitee vir Letterkunde en sal, met inagneming van bg. reëls van prosedure, die Raad met gemotiveerde advies bedien insake die voorgestelde bekroning. Van die keurkomitee word verwag om

- (a) by voorkeur een skrywer, maar hoogstens [drie / **twee**] skrywers, aan te beveel wie se werk die komitee verdienstelik genoeg ag om in aanmerking te kom vir die betrokke pryse. Ingeval die keurkomitee meer as een persoon se naam voorstel, [staan dit hom vry om rangorde van verdienste aan te dui / **moet rangorde van verdienste aangedui word**];
- (b) aanbeveling vir verdeling van [’n / **die**] prys soveel moontlik te vermy.
11. As praktiese leidraad vir keurkomitees beveel die Raad aan dat elke keurkomitee in die eerste plek ’n lys opstel van werke in die betrokke afdeling vir die betrokke tydperk. Nadat die komitee vir homself min of meer vasgestel het watter werke binne die bekroningstandaard val, kan die komitee, indien gewens, deur middel van die Akademiesekretariaat uitgewers nader vir eksemplare van die betrokke werke vir verdere studie en oorweging deur die komitee. [**Wat die prys vir vertaalde werk betref, moet daar streng gelet word op die juistheid van die vertaling.**]
- (Vir die gebruik van keurkomitees word verwys na die Bibliografie van Afrikaanse Boeke deur prof. P.J. Nienaber [en die gereelde lyste in die S.A. Uitgewer en Boekhandelaar, Die Brandwag en die Kwartaalblad van die S.A. Biblioteek, Kaapstad / **die Nasionale Bibliografie van S.A., Staatsbiblioteek, Pretoria, en die gereelde lyste in die S.A. Uitgewer en Boekhandelaar, Die Brandwag en Africana Nova, S.A. Biblioteek, Kaapstad.**]. Besonder nuttig is ook die Boekegids, Kumulatiewe Uitgawe van die Transvaalse Onderwysdepartement, Afdeling Biblioteekdiens, wat jaarliks verskyn met aanvullende uitgawes.)
12. (a) Indien die keurkomitee meer as een skrywer aanbeveel, hetsy eenstemmig, hetsy deur meerderheids- en minderheidsaanbeveling, benoem die Raad ’n [breë kommissie / **Breë Komitee**] van tien lede aan wie die name van die betrokke skrywers en werke voorgelê [sal word / **word**], ewenwel [sonder kommentaar en sonder om die bevindinge / **sonder om die bevindinge**] van die [letterkunde-keurkomitee / **Keurkomitee**] te vermeld. (Lede van die Raad is nie benoembaar in die [kommissie / **komitee**] nie.)
- (b) Elke lid van die [Breë Kommissie / **Breë Komitee**] sal versoek word om sy stem skriftelik uit te bring vir die skrywer(s) wie se werk hy bekroning werd ag, by voorkeur met motivering.
- (c) Die Raad oorweeg vervolgens die uitgebragte stemme van die [breë kommissie / **Breë Komitee**] saam met die verslag van die [letterkunde-keurkomitee / **Keurkomitee**] en ken die prys toe al dan nie.
13. Hierdie pryse word slegs toegeken aan Suid-Afrikaanse burgers [die 1961/1962-bepaling “wat beslis simpatiek staan teenoor die aspirasies van die Afrikaanse volk” verval].
14. Alle besluite tot toekenning van die pryse deur die Raad moet geskied met ’n meerderheid waarby nie meer as twee lede in die minderheid stem nie.
15. Waar dusver gepraat is van “Die Raad”, word bedoel die Raad van die Fakulteit Geesteswetenskappe.
16. Alle besluite van die Fakulteitsraad is onderworpe aan bekragtiging deur die Akademierraad, van wie die werklike toekenning uitgaan.

Onderstaande is die weergawe van die **konsep**reglement, asook aanhangsel A (Handleiding vir die Hertzogpryskeurkomitee) en aanhangsel B (Handleiding vir die Breë Letterkundige Komitee), waarop besluit is tydens die Akademieraadsvergadering van 10 September 1965, en wat oorgetik is op 18 Oktober 1965 (ARN 1965: 10 September – bylaag C). Aanhangsel A is gebruik vir die 1966-Hertzogprys vir Drama.

KONSEPREGLEMENT BY DIE TOEKENNING VAN DIE HERTZOGPRYS DEUR DIE AKADEMIE

1. Hierdie reglement word vertolk onderworpe aan die Skenkingsakte van die Hertzogprys, soos gewysig ingevolge 'n brief van genl. Hertzog gedateer 3 April 1928, waarin hy toegestem het tot afsonderlike bekroning van drie verskillende genres van belletristiese werk.
2. Die toekenning van die prys geskied jaarliks om die beurt vir poësie, drama en verhalende prosa, in dié volgorde, beginnende met poësie vir die jaar 1965, met dien verstande as die gehalte onvoldoende is, geen toekenning gemaak word nie.
3. Die Akademieraad benoem jaarliks 'n keurkomitee van drie lede wat met inagneming van die hieraan gehegte handleiding (Aanhangsel A) verslag doen aan die Raad van die Fakulteit Kuns en Geesteswetenskappe, hierna genoem die Fakulteitsraad. Die Akademieraad benoem ook die voorsitter van die komitee.
4. (a) Die Fakulteitsraad oorweeg die verslag van die keurkomitee en doen dan een van die volgende aanbevelings aan die Akademieraad:
  - (i) dat die verslag van die keurkomitee aanvaar word;
of
  - (ii) dat die prys aan iemand anders as deur die keurkomitee voorgestelde persoon toegeken word;
of
  - (iii) waar die keurkomitee verdeling van die prys tussen twee of meer persone voorstel, dat dit net aan een van hulle toegeken word;
of
  - (iv) dat die aanbeveling of 'n bepaalde gesigspunt daarvan opnuut oorweeg word deur 'n hersieningskomitee van tien lede wat bekend sal staan as die Breë Letterkundige Komitee (BLK). Met dien verstande dat as hersiening aanbeveel word, die lede van die komitee teweens voorgestel moet word.
- (b) By ontvangs van die aanbeveling van die Fakulteitsraad, vergesel van die verslag van die keurkomitee, besluit die Akademieraad na goeddunke, en kan hy hersiening laat plaasvind ook al het die Fakulteitsraad dit nie aanbeveel nie.
- (c) As die Akademieraad 'n aanbeveling van hersiening aanvaar of as hyself tot hersiening besluit, benoem hy die ingevolge paragraaf 4(a)(iv) voorgestelde hersieningskomitee met of sonder verandering, of benoem hy 'n eie hersieningskomitee van tien lede, na gelang van die geval.

- (d) Die Akademiesraad gee 'n beperkte opdrag aan die BLK en die komitee, wat handel ooreenkomstig die hieraan gehegte handleiding (Aanhangsel B), doen regstreeks verslag aan die Akademiesraad. Die Akademiesraad besluit dan na goeë dunde oor die toekenning van die prys.
5. 'n Voorstel van die keurkomitee dat die prys tussen twee of meer persone verdeel moet word, is voldoende maar nie dwingende grond vir hersiening.
6. As die Akademiesvoorsitter die saak dringend ag, mag die dagbestuur van die Akademiesraad die nodige stappe vir hersiening doen na raadpleging met soveel ander lede van die raad as wat redelikerwys per telefoon of brief bereik kan word.

Aanhangsel A

HANDLEIDING VIR DIE KEURKOMITEE VIR DIE HERTZOGPRYS

1. Deur lidmaatskap van die keurkomitee te aanvaar, verbind elke lid hom om hierdie handleiding noukeurig in ag te neem.
2. So gou moontlik na aanvaarding van sy benoeming stuur elke lid aan die direkteur van die Akademie 'n lys van werke wat in sy oordeel oorweging vir bekroning verdien. Wanneer al die lyste ontvang is, stel die direkteur die lede in kennis van die werke wat aldus aan die hand gegee is, en van lede word verwag om net dié werke met die oog op bekroning te bestudeer, asook werke in dieselfde genre wat in die lopende kalenderjaar verskyn het maar te laat vir insluiting by die lyste.
3. Behoudens die bepalings van paragraaf 7, kom alleen werke wat in die lopende en die voorafgaande twee kalenderjare verskyn het, in aanmerking.
4. As dit blyk dat lede dit eens is oor 'n aanbeveling, hoef die voorsitter hulle nie te laat vergader nie, maar as daar meningsverskil is, moet hy hulle vir 'n samespreking byeenroep. In dié geval mag lede wat elders woon, reis- en verblyf koste van die Akademie vorder. Die direkteur mag die vergaderings bywoon.
5. Van lede word verwag om te streef na 'n eenparige aanbeveling, selfs al verg dit langdurige beraadslaging, en om in dieselfde gees 'n aanbeveling van verdeling van die prys te probeer vermy.
6. (a) Wanneer in die oordeel van die voorsitter die groots moontlike eenstemmigheid bereik is, stel die komitee 'n verslag op wat die volgende moet bevat:
  - (i) 'n Lys van die werke wat onder oorweging was.
  - (ii) Die aanbeveling van die komitee of 'n meerderheid daarvan, met 'n samevatting van die beweegredes daarvoor.
- (b) Die aanbeveling moet in een van die volgende vorme wees:
  - (i) Dat die prys aan 'n bepaalde skrywer toegeken word, met vermelding van die werk of werke op grond waarvan hy die prys waardig geag word; of

- (ii) dat weens onvoldoende gehalte geen toekenning gedoen word nie; of
  - (iii) dat die prys tussen twee of meer skrywers verdeel word, met vermelding van die betrokke werke, soos in subparagraaf (i) bedoel.
7. Ondanks die bepalinge van paragraaf 3 hiervan, mag die komitee, as hy geen werk bekroningswaardig ag nie, ook werke in aanmerking neem wat voor die dan geldende tydperk verskyn het, en hy kan ook 'n skrywer wat nog nie voorheen bekroon is nie, vir sy hele oeuvre aanbeveel. In dié geval moet in die verslag gemeld word dat werke in aanmerking geneem is wat buite die betrokke tydperk verskyn het.
  8. As geen eenstemmigheid bereik kan word nie, kan die minderheid ook 'n verslag of verslae instuur.
  9. As 'n lid die eindresultaat ondersteun maar sy eie beweegredes wens te gee, mag hy dit in 'n afsonderlike verslag doen.
  10. Die verslag of verslae word onderteken deur die lede wat dit ondersteun, en so gou doenlik aan die direkteur van die Akademie besorg.
  11. Lede onderneem om die verrigtinge van die komitee as vertroulik te behandel.

Aanhangsel B

HANDLEIDING VIR BREë LETTERKUNDIGE KOMITEE

1. Deur benoeming in die BLK te aanvaar, verbind elke lid hom om hierdie handleiding noukeurig in ag te neem.
2. Elke lid word voorsien van die opdrag van die Akademierraad bedoel in paragraaf 4(d) van die reglement en stuur sy bevinding in op die daarvoor uitgereikte vorm.
3. Lede onderneem om die verrigtinge van die komitee as vertroulik te behandel.

Onderstaande is 'n vergelyking tussen die konsepreglement, met aanhangsel A en B, wat die resultaat was van die 10 September 1965-vergadering, oorgetik op 18 Oktober 1965 (ARN 1965: 10 September – bylaag C; kyk bylaag U), en die konsepreglement waarop besluit is tydens die 26 Augustus 1966-Akademieraadsvergadering, oorgetik op 12 Oktober 1966 (ARN 1966: 26 Augustus – bylaag D). Die dele in vetdruk is veranderinge wat aangebring is op die 12 Oktober 1966-weergawe.

KONSEPREGLEMENT BY DIE TOEKENNING VAN DIE HERTZOGPRYS
DEUR DIE AKADEMIE

1. Hierdie reglement word vertolk onderworpe aan die Skenkingsakte van die Hertzogprys, soos gewysig ingevolge 'n brief van genl. Hertzog gedateer 3 April 1928, waarin hy toegestem het tot afsonderlike bekroning van drie verskillende genres van belletristiese werk.
2. Die toekenning van die prys geskied jaarliks om die beurt vir poësie, drama en verhalende prosa [**met inbegrip van essay**], in dié volgorde, beginnende met poësie vir die jaar 1965, met dien verstande [**dat**] as die gehalte onvoldoende is, geen toekenning gemaak word nie.
3. Die Akademieraad benoem jaarliks 'n keurkomitee van drie lede wat met inagneming van die hieraan gehegte handleiding (Aanhangsel A) verslag doen aan die Raad van die Fakulteit Kuns en Geesteswetenskappe, hierna genoem die Fakulteitsraad. Die Akademieraad benoem ook die voorsitter van die komitee.
4. (a) Die Fakulteitsraad oorweeg die verslag van die keurkomitee en doen dan een van die volgende aanbevelings aan die Akademieraad:
  - (i) dat die verslag van die keurkomitee aanvaar word; of
  - (ii) dat die prys aan iemand anders as deur die keurkomitee voorgestelde persoon toegeken word;
of
  - [(i) dat die verslag van die keurkomitee aanvaar of verwerp word; of**
  - (ii) dat die verslag na die keurkomitee terugverwys word vir opheldering of uitbreiding; of**
  - (iii) dat die prys aan iemand anders as die deur die keurkomitee voorgestelde persoon toegeken word; of]**
- [(iii) / (iv)]** waar die keurkomitee verdeling van die prys tussen twee of meer persone voorstel, dat dit net aan een van hulle toegeken word; of
- [(iv) / (v)]** dat die aanbeveling of 'n bepaalde gesigspunt daarvan opnuut oorweeg word deur 'n hersieningskomitee van tien lede wat bekend sal staan as die Breë Letterkundige Komitee (BLK). Met dien verstande dat as hersiening aanbeveel word, die lede van die komitee tewens voorgestel moet word.

- (b) By ontvangs van die aanbeveling van die Fakulteitsraad, vergesel van die verslag van die keurkomitee, besluit die Akademieraad na goeddunke, en kan hy hersiening laat plaasvind ook al het die Fakulteitsraad dit nie aanbeveel nie.
  - (c) As die Akademieraad 'n aanbeveling van hersiening aanvaar of as hyself tot hersiening besluit, benoem hy die ingevolge paragraaf 4(a)(iv) voorgestelde hersieningskomitee met of sonder verandering, of benoem hy 'n eie hersieningskomitee van tien lede, na gelang van die geval.
  - (d) Die Akademieraad gee 'n beperkte opdrag aan die BLK en die komitee, wat handel ooreenkomstig die hieraan gehegte handleiding (Aanhangsel B), doen regstreeks verslag aan die Akademieraad. Die Akademieraad besluit dan na goeddunke oor die toekenning van die prys.
5. 'n Voorstel van die keurkomitee dat die prys tussen twee of meer persone verdeel moet word, is voldoende maar nie dwingende grond vir hersiening [**nie**].
6. As die Akademievoorsitter die saak dringend ag, mag die dagbestuur van die Akademieraad die nodige stappe vir hersiening doen na raadpleging met soveel ander lede van die raad as wat redelikerwys per telefoon of brief bereik kan word.

Aanhangsel A

HANDLEIDING VIR DIE KEURKOMITEE VIR DIE HERTZOGPRYS

1. Deur lidmaatskap van die keurkomitee te aanvaar, verbind elke lid hom om hierdie handleiding noukeurig in ag te neem.
2. So gou moontlik na aanvaarding van sy benoeming stuur elke lid aan die direkteur van die Akademie 'n lys van werke wat in sy oordeel oorweging vir bekroning verdien. Wanneer al die lyste ontvang is, stel die direkteur die lede in kennis van die werke wat aldus aan die hand gegee is, en van lede word verwag om net dié werke met die oog op bekroning te bestudeer, asook werke in dieselfde genre wat in die lopende kalenderjaar verskyn het maar te laat vir insluiting by die lyste.
3. Behoudens die bepalings van paragraaf 7, kom alleen werke wat in die lopende en die voorafgaande twee kalenderjare verskyn het, in aanmerking.
4. As dit blyk dat lede dit eens is oor 'n aanbeveling, hoef die voorsitter hulle nie te laat vergader nie, maar as daar meningsverskil is, moet hy hulle vir 'n samespreking byeenroep. In dié geval mag lede wat elders woon, reis- en verblyfkoste van die Akademie vorder. Die direkteur mag die vergaderings bywoon.
5. Van lede word verwag om te streef na 'n eenparige aanbeveling, selfs al verg dit langdurige beraadslaging, en om in dieselfde gees 'n aanbeveling van verdeling van die prys te probeer vermy.
6. (a) Wanneer in die oordeel van die voorsitter die groots moontlike eenstemmigheid bereik is, stel die komitee 'n verslag op wat die volgende moet bevat:

658 BYLAAG V

- (i) 'n Lys van die werke wat onder oorweging was.
  - (ii) Die aanbeveling van die komitee of 'n meerderheid daarvan, met 'n samevatting van die beweegredes daarvoor.
- (b) Die aanbeveling moet in een van die volgende vorme wees:
- (i) Dat die prys aan 'n bepaalde skrywer toegeken word, met vermelding van die werk of werke op grond waarvan hy die prys waardig geag word; of
  - (ii) dat weens onvoldoende gehalte geen toekenning gedoen word nie; of
  - (iii) dat die prys tussen twee of meer skrywers verdeel word, met vermelding van die betrokke werke, soos in subparagraaf (i) bedoel.
7. Ondanks die bepalinge van paragraaf 3 hiervan, mag die komitee, as hy geen werk bekroningswaardig ag nie, ook werke in aanmerking neem wat voor die dan geldende tydperk verskyn het, en hy kan ook 'n skrywer wat nog nie voorheen bekroon is nie, [vir sy hele oeuvre / **vir al sy werk in die betrokke genre**] aanbeveel. In dié geval moet in die verslag gemeld word dat werke in aanmerking geneem is wat buite die betrokke tydperk verskyn het.
8. As geen eenstemmigheid bereik kan word nie, kan die minderheid ook 'n verslag of verslae instuur.
9. As 'n lid die eindresultaat ondersteun maar sy eie beweegredes wens te gee, mag hy dit in 'n afsonderlike verslag doen.
10. Die verslag of verslae word onderteken deur die lede wat dit ondersteun, en so gou doenlik aan die direkteur van die Akademie besorg.
11. Lede onderneem om die verrigtinge van die komitee as vertroulik te behandel.

Aanhangsel B

HANDLEIDING VIR BREë LETTERKUNDIGE KOMITEE

1. Deur benoeming in die BLK te aanvaar, verbind elke lid hom om hierdie handleiding noukeurig in ag te neem.
2. Elke lid word voorsien van die opdrag van die Akademieraad bedoel in paragraaf 4(d) van die reglement en stuur sy bevinding in op die daarvoor uitgereikte vorm.
3. Lede onderneem om die verrigtinge van die komitee as vertroulik te behandel.

Onderstaande is 'n vergelyking tussen die **konsepreglement**, met aanhangsel A, wat oorgetik is op 12 Oktober 1966 (kyk bylaag V) en die **reglement** met aanhangsel A soos oorgetik op 21 Februarie 1967. Die dele in vetdruk is veranderinge wat aangebring is op die 21 Februarie 1967-weergawe.

[KONSEPREGLEMENT / REGLEMENT] BY DIE TOEKENNING VAN DIE HERTZOGPRYS
DEUR DIE AKADEMIE

1. Hierdie reglement word vertolk onderworpe aan die Skenkingsakte van die Hertzogprys, soos gewysig ingevolge 'n brief van genl. Hertzog gedateer 3 April 1928, waarin hy toegestem het tot afsonderlike bekroning van drie verskillende genres van belletristiese werk.
2. Die toekenning van die prys geskied jaarliks om die beurt vir poësie, drama en verhalende prosa met inbegrip van essay, in dié volgorde, beginnende met poësie vir die jaar 1965, met dien verstande dat as die gehalte onvoldoende is, geen toekenning gemaak word nie.
3. Die Akademiesraad benoem jaarliks 'n keurkomitee van drie lede wat met inagneming van die hieraan gehegte handleiding (Aanhangsel A) verslag doen aan die Raad van die Fakulteit Kuns en Geesteswetenskappe, hierna genoem die Fakulteitsraad. Die Akademiesraad benoem ook die voorsitter van die komitee.
4. (a) Die Fakulteitsraad oorweeg die verslag van die keurkomitee en doen dan een van die volgende aanbevelings aan die Akademiesraad:
  - (i) dat die verslag van die keurkomitee aanvaar of verwerp word; of
  - (ii) dat die verslag na die keurkomitee terugverwys word vir opheldering of uitbreiding; of
  - (iii) dat die prys aan iemand anders as die deur die keurkomitee voorgestelde persoon toegeken word; of
  - (iv) waar die keurkomitee verdeling van die prys tussen twee of meer persone voorstel, dat dit net aan een van hulle toegeken word; of
  - (v) dat die aanbeveling of 'n bepaalde gesigspunt daarvan opnuut oorweeg word deur 'n hersieningskomitee van tien lede wat bekend sal staan as die Breë Letterkundige Komitee (BLK). [Met dien verstande dat as hersiening aanbeveel word, die lede van die komitee tewens voorgestel moet word. / **As hersiening aanbeveel word moet die lede van die komitee tewens voorgestel word.**]
- (b) By ontvangs van die aanbeveling van die Fakulteitsraad, vergesel van die verslag van die keurkomitee, besluit die Akademiesraad na goeddunke, en kan hy hersiening laat plaasvind ook al het die Fakulteitsraad dit nie aanbeveel nie.
- (c) [As die Akademiesraad 'n aanbeveling van hersiening aanvaar of as hyself tot hersiening besluit, benoem hy die ingevolge paragraaf 4(a)(iv) voorgestelde hersieningskomitee met of sonder verandering, of

benoem hy 'n eie hersieningskomitee van tien lede, na gelang van die geval. / **As die Akademieraad tot hersiening besluit benoem hy 'n Breë Letterkundige Komitee en laat hy spesiaal voorbereide stembriewe aan die lede stuur. Hulle word slegs gevra om te stem en nie om redes vir hul standpunt te gee nie.**]

- (d) [Die Akademieraad gee 'n beperkte opdrag aan die BLK en die komitee, wat handel ooreenkomstig die hieraan gehegte handleiding (Aanhangsel B), doen regstreeks verslag aan die Akademieraad. Die Akademieraad besluit dan na goeddunke oor die toekenning van die prys. / **Die Akademieraad bepaal 'n datum wanneer die stembriewe aan die Direkteur terugbesorg moet wees en besluit daarna na goeddunke oor toekenning van die prys, hetsy al die lede van die BLK gestem het of nie.**]
5. 'n Voorstel van die keurkomitee dat die prys tussen twee of meer persone verdeel moet word, is voldoende (maar nie dwingende) grond vir [hersiening nie / **hersiening**].
6. As die Akademievoorsitter die saak dringend ag, mag die dagbestuur van die Akademieraad die nodige stappe vir hersiening doen na raadpleging [met / **van**] soveel ander lede van die raad as wat redelikerwys per telefoon of brief bereik kan word.

Aanhangsel A (Handleiding vir die Keurkomitee vir die Hertzogprys), soos oorgetik op 12 Oktober 1966 (kyk bladsy 657), is onveranderd gelaat in hierdie weergawe, oorgetik op 22 Februarie 1967, behalwe

- in paragraaf 2 waar die woorde “van die werke wat aldus aan die hand gegee is, en van lede word verwag” uitgelaat is, en
- in paragraaf 6(a) waar die woord “groots” oorgetik is as “grootste”.

Aanhangsel B (Handleiding vir Breë Letterkundige Komitee) is nie bygevoeg nie.

Onderstaande is die algemene beginselverklaring soos oorgetik op 21 Februarie 1967. Dit het deel gevorm van:

- bylaag M by die agenda van die 17 April 1967-Fakulteitraadsvergadering;
- bylaag U by die agenda van die 5 Mei 1967-Akademieraadsvergadering, en
- bylaag A by die agenda van die Uitvoerende Komitee se vergadering op 23 Januarie 1968.

Die veranderinge in vetdruk kom voor in die weergawe wat oorgetik is op 13 November 1967 en saam met 'n dokument getiteld “Die Hertzogprys” (kyk bylaag Z) deel gevorm het van:

- bylaag B by die agenda van Uitvoerende Komitee se vergadering op 23 Januarie 1968;
- bylaag B by die Fakulteitsraadagenda van 9 Februarie 1968, en
- bylaag C by die Akademieraadagenda van 9 Februarie 1968.

ALGEMENE BEGINSELVERKLARING

[Die Akademieraad besluit dat geen beperking op die oordeel van die keurkomitee en van die Akademieraad in die Reglement opgeneem word nie, aangesien die volgende fundamentele aspekte daarvan as vanselfsprekend beskou word / **Die Akademieraad benader die Hertzogprys vanuit die volgende standpunt**]:

1. Die Hertzogprys is 'n unieke prys – daarin dat dit in teenstelling met al die ander bestaande literêre pryse in ons land nie deur 'n maatskappy, 'n organisasie of 'n bepaalde persoon geskenk is nie, maar wesenlik deur die Afrikaanse volk self. Uit hulle stoflike armoede het die volk landswyd hierdie geld vir 'n heel besondere doel bymekaar gemaak, nl. die behoud van die Afrikaanse taal, die Afrikaanse gedagte en die Afrikaanse lewensooruiging. Genl. Hertzog[,] wat hom sy lewe lank deur woord en daad met hierdie strewe van sy volk vereenselwig het, moes by die oorhandiging van die geld as literêre prys om die Afrikaanse letterkunde te bevorder, sterk onder die indruk verkeer het dat hy slegs as skenker [namens die Afrikaanse volk / namens die Afrikaanse volk] optree. [Die Hertzogprys, komende direk van die Afrikaanse volk, / **Die Hertzogprys**] is dus in eerste instansie onweerlegbaar 'n volksprys. Die verbintenis tussen die Hertzogprys en die gemeenskap van wie dit 'n geskenk aan sy skrywers was om eie taal en geestesgoedere uit te bou, durf dus nooit by toekenning [ontken, of geïgnoreer / **oor die hoof gesien**] word nie.
2. Die Hertzogprys was in die verlede en moet in die toekoms steeds bly 'n letterkundige prys toegeken volgens die skenkingsakte aan “het beste letterkundige werk van belletristiese aard.” Daarom moet slegs suiwer, onaanvegbare letterkundige norme by die beoordeling van sodanige werke in berekening gebring word.
3. Aangesien dit 'n literêre grondbeginsel is dat geen werk waarin die bose verheerlik word of [die negatiewe / **negatiewe**] tot algemene lewensnorm verhef word, ooit goeie literatuur kan wees nie, volg dit dat boeke met sodanige strekking nooit vir bekroning met die Hertzogprys in aanmerking sal kan kom nie.
4. As uitvoerders van die [Hertzogprys-skenkingsakte / **Hertzogprysskenkingsakte**] glo die Akademieraad dus dat dit [sy opdrag en taak is om, inagnemende die doel en gees van die skenking, sowel as die doelstellings van die SA Akademie soos aanvaar in Julie 1966 deur die jaarvergadering te Stellenbosch, so opreg moontlik te trag om hierdie prys steeds aan die beste Afrikaanse letterkundige werk toe te ken / **sy strewe moet wees om streng volgens letterkundige norme te oordeel**].

Onderstaande weergawe van die algemene beginselverklaring is oorgetik op 18 Mei 1971. Dit toon die volgende ooreenkomste en verskille met die vorige twee weergawes (kyk bylaag X op bladsy 661):

- die aanhef is soos dié van die 21 Februarie 1967-weergawe (“Keurkomitee” word net met ’n hoofletter gespel);
- paragraaf 1 lyk ook soos die verklaring oorgetik op 21-Februarie 1967, met die uitsondering van die volgende sin wat verander is: In die 1967-stuk staan: “ Genl. Hertzog wat hom sy lewe lank deur woord en daad met hierdie strewe van sy volk vereenselwig het, moes by die oorhandiging van die geld as literêre prys om die Afrikaanse letterkunde te bevorder, sterk onder die indruk verkeer het dat hy slegs as skenker namens die Afrikaanse volk optree. ” Dit is verander na: “Genl. Hertzog wat hom sy lewe lank deur woord en daad met hierdie strewe van sy volk vereenselwig het, het dus by die oorhandiging van die geld as literêre prys om die Afrikaanse letterkunde te bevorder, slegs as skenker namens die Afrikaanse volk opgetree. ”
- In paragraaf 2 word die woord “suiwer” weggelaat in die sin wat soos volg gelui het: “Daarom moet slegs suiwer, onaanvegbare letterkundige norme ... in berekening gebring word”.
- Na aanleiding van ’n 9 Februarie 1968-voorstel het die vorige paragraaf 3 verval (kyk voetnota 729 op bladsy 453). ’n Nuwe paragraaf 3 is daargestel.

ALGEMENE BEGINSSELVERKLARING

Die Akademieraad besluit dat geen beperking op die oordeel van die Keurkomitee en van die Akademieraad in die Reglement opgeneem word nie, aangesien die volgende fundamentele aspekte daarvan as vanselfsprekend beskou word:

1. Die Hertzogprys is ’n unieke prys – daarin dat dit in teenstelling met al die ander bestaande literêre pryse in ons land nie deur ’n maatskappy, ’n organisasie of ’n bepaalde persoon geskenk is nie, maar wesenlik deur die Afrikaanse volk self. Uit hulle stoflike armoede het die volk landswyd hierdie geld vir ’n heel besondere doel bymekaar gemaak, nl. die behoud van die Afrikaanse taal, die Afrikaanse gedagte en die Afrikaanse lewensooruiging. Genl. Hertzog wat hom sy lewe lank deur woord en daad met hierdie strewe van sy volk vereenselwig het, het dus by die oorhandiging van die geld as literêre prys om die Afrikaanse letterkunde te bevorder, slegs as skenker namens die Afrikaanse volk opgetree. Die Hertzogprys, komende direk van die Afrikaanse volk, is dus in eerste instansie onweerlegbaar ’n volksprys. Die verbintenis tussen die Hertzog-prys en die gemeenskap van wie dit ’n geskenk aan sy skrywers was om eie taal en geestesgoedere uit te bou, durf dus nooit by toekenning ontken of geïgnoreer word nie.
2. Die Hertzogprys was in die verlede en moet in die toekoms steeds bly ’n letterkundige prys toegeken volgens die skenkingsakte aan “het beste letterkundige werk van belletristiese aard.” Daarom moet slegs onaanvegbare letterkundige norme by die beoordeling van sodanige werke in berekening gebring word.
3. Afgesien van wat egter in (2) hierbo staan, behou die Akademieraad as uitvoerders van die Hertzog-prys-skenkingsakte, hom die reg voor om enige werk wat deur die letterkundige keurkomitee vir bekroning aanbeveel word, maar wat volgens oordeel van die Raad op lewensbeskoulike gronde nie versoenbaar is met die oortuigings uitgespreek in (1) hierbo nie, nie met die Hertzog-prys te bekroon nie.

Onderstaande is die nuwe prosedure by die toekenning van die Hertzogprys soos opgestel deur prof. P.J. Nienaber en voorgelê tydens die vergadering van die Komitee insake ondersoek na die Akademie se bekronings, gehou op Donderdagnmiddag 9 November 1967 in die Engelenburghuis, Pretoria.

NUWE PROSEDURE BY DIE TOEKENNING VAN DIE HERTZOGPRYS

Elkeen wat my boeke [sic] gelees het: Die Hertzogprys Vyftig Jaar (1965), sal bekommerd voel oor die reaksies en polemieke i.v.m. die Hertzogprystoekennings in die verlede. Die Akademiesraad het vanaf 1915 verskillende pogings aangewend om die prosedure by die Hertzogprystoekennings waterdig te maak. Dikwels is die prosedure hersien, en voortdurend is aanpassings gemaak na gelang van ervarings met haakplekke in die prosedure. Die eerste verandering het gekom in 1923; toe 1928, en die mees ingrypende verandering in 1942 met die benoeming van 'n B.L.K. van 15 lede (later 10); daarna weer 1961 toe die bepaling afgeskaf is (en tereg) dat 'n skrywer nie meer as een keer die Hertzogprys kan ontvang nie.

Die Akademiesraad is bewus van die polemieke van 1964, 1966 en 1967. Ons het die stadium bereik waar 'n oplossing gevind moet word om die onheile van die huidige prosedure uit te skakel, en dit is moontlik: Eenvoudig deur 'n minder ingewikkelde stelsel te ontwerp, 'n praktiese stelsel wat die keuring vereenvoudig. Die huidige bekroningsmasjinerie het te lomp en ingewikkeld geraak; die prosedure is te omslagtig en skep die moontlikheid van lekkasies, en lekkasies bring die goeie naam van die Akademie elke keer in gedrang. Die ervaring het geleer dat lekkasies net nie uitgeskakel kan word met die huidige stelsel nie.

Ek het 'n studie gemaak van die bekroningstelsel van die Nederlandse, Vlaamse en Franse Akademies; van die stelsel van die C.N.A. en die jaarlikse C.N.A.-prys, en van die NAROBS-pryse van die Departement O.K.W. [Departement van Onderwys, Kuns en Wetenskap]. Hulle stelsels werk eenvoudig, en nog nooit was daar polemieke i.v.m. die NAROBS- en C.N.A.-pryse. [Kyk eindnota 82 op bladsy 548.]

Die nuwe stelsel wat ek aan u voorlê, het die volgende voordele:

- (1) Die vereenvoudig die huidige lomp stelsel van bekroning.
- (2) Lekkasies word uitgeskakel. Dit staan inderdaad elke lid van die L.K. vry om sy eie lidmaatskap bekend te maak; hy dra die verantwoordelikheid, slegs teenoor homself, en net hy weet hoe hy gestem het. Hy kan selfs sy eie lekkasie veroorsaak en in die koerant publiseer hoe hy gestem het; aan die uitslag gaan dit geen verskil maak nie, en het hy "verkeerd" gestem, doen hy net homself skade aan.
- (3) As gevolg van die grootte van die L.K. (9 lede), kan geen moontlike literêre groepering 'n rol speel nie.
- (4) Geen druk kan op die komiteelede uitgeoefen word deur belanghebbendes of vriende nie.
- (5) Dit vermy die verwyte dat daar op die Akademiesraad nie-letterkundiges (leke) sit.

EERSTE STEM BRIEF.

1. Ek beveel aan dat die Hertzogprys vir 19 ..... toegeken word / nie toegeken word nie.
2. Die volgende werke wat gedurende die afgelope drie jaar verskyn het in die genre ..... is m.i. bekroningswaardig (gerangskik in volgorde van bekroningswaardigheid).
  - 1.
  - 2.
  - 3.
  - 4.

664 BYLAAG Y

3. Ek beveel aan dat ..... bekroon word vir sy hele oeuve in die genre ....., op grond van die volgende werke: ..... (die werke hoef nie noodwendig binne die driejaartydperk te verskyn het nie).
- L.W. (i) Indien daar by 1 negatief aanbeveel word, moet 2 en 3 ooggelaat word.
- (ii) Indien daar by 1 positief aanbeveel word, moet 2 of 3 ingevul word. By 2 mag u een of meer werke noem tot 'n maksimum van 4. Aangesien die Reglement bepaal dat 'n volle oeuve slegs bekroon mag word, indien daar in die voorgestelde tydperk van drie jaar geen bekroningswaardige werke in die betrokke genre verskyn het nie, kan 'n aanbeveling onder 3 slegs gemaak word indien u geen werke onder 2 aanbeveel nie. Slegs in die geval van 'n aanbeveling by 3 word daar 'n motivering van u verwag.

TWEDE RONDTE.

Nadat daar met die eerste stemming van die L.K. van die Akademie waarvan u lid is, geen volstreekte meerderheid t.o.v. die toekenning van die Hertzogprys bereik is nie, word die volgende stembrief aan u gestuur met die versoek om u stem te gebruik (Plaas 'n kruis by die betrokke afdeling).

_____
Geen toekenning

_____
Tristia

_____
Dolosse

_____
Prys verdeel tussen

_____
Boerneef sy digwerk

_____

L.W. 'n Gewone meerderheid t.o.v. bogenoemde werke sal deur die Raad aanvaar word as synde die aanbeveling van die L.K.

VIR DIE AKADEMIERAAD.

1. Die Akademieraad benoem (op aanbeveling van die Fakulteitsraad) 'n L.K. van 9 lede.
2. Die stembrief (aanhangsel) word aan lede gestuur.
3. Ophelderings is klousule 4 van die stembrief:

Die Hoofsekretaris sal, nadat die stembriewe terug ontvang is, die volgende puntestelsel gebruik om t.o.v. aanbevole werke die voorkeur te bepaal:

- (a) Indien die meerderheid t.o.v. klousule 1 negatief antwoord, word daar aanvaar dat die L.K. geen toekenning kan aanbeveel nie;
- (b) Indien die meerderheid werke onder klousule 2 aanbeveel word, sal daar volgens die volgende puntestelsel te werk gegaan word:
Elke keer wat 'n werk eerste aanbeveel word, word 4 (vier) punte aan so 'n werk toegeken. Indien 'n werk tweede in die volgorde geplaas word, word 3 punte aan hom toegestaan; indien 'n werk derde in die volgorde geplaas word, word 2 punte aan hom toegeken; indien 'n werk vierde in die volgorde geplaas word, word 1 punt aan hom toegeken.

Tristia	4
Dolosse	3
Klokkespel	2
Rachel	1

- Indien daar by die eerste stemming meer as 28 punte aan 'n werk toegeken is, aanvaar die Raad dat die L.K. so 'n werk vir bekroning aanbeveel het.
- Indien meer as een werk meer as 25 punt kry, word die L.K. versoek om tussen die twee werke te stem. By 'n staking van stemme kan die Raad die prys verdeel.
- Indien meer as die helfte van die L.K. aanbeveel dat 'n skrywer vir sy hele oeuvre bekroon word, sal die Raad dit aanvaar as synde die aanbeveling van die L.K.
- Die Raad behou hom die reg voor om in sy diskresie deur herhaalde stemmings steeds die moontlikhede te verminder en die L.K. te laat stem totdat daar uitsluitel verkry is oor (i) toekenning; (ii) nie-toekenning; (iii) toekenning hele oeuvre (iv) verdeelde prys.
Enige volstreekte meederheid binne die komitee kan deur die Raad aanvaar word. (In die praktyk sal die toekenning reeds by die eerste rondte gemaak kan word).
- By finale toekenning van 'n prys, word 'n lid van die L.K. aangewys om die motivering op te stel en te lewer.
- Indien 'n derde stemming geen uitsluitel bring nie, kan die Raad in sy diskresie die hele komitee onder 'n voorsitter (deur die Raad aangewys en nie noodwendig uit die L.K.) Laat vergader. Die besluit van so 'n vergadering kan as die L.K. se aanbeveling deur die Raad aanvaar word. Indien daar by so 'n vergadering geen uitsluitel kom nie, kan die Raad die prystoekenning vir daardie jaar opskort, òf 'n nuwe L.K. benoem, òf lede van die L.K. deur ander vervang.
- Die L.K. word so benoem dat hulle die hele Desember en Januarie het om te besluit; die antwoorde moet die kantoor bereik nie later as 15 Februarie van elke jaar nie.

VIR DIE HOOFSEKRETARIS

- Die Kantoor handhaaf algehele stilswye oor die stemming.
- Geen vertroulikheid of geheimhouding word van L.K.-lede verwag nie, alhoewel hulle nie deur middel van die Kantoor met mekaar moet skakel nie.
- Die tellings van stemme word gedoen deur die Akademievoorsitter en die Hoofsekretaris.

Onderstaande is die dokument wat opgestel is deur regter Hiemstra, oorgetik op 13 November 1967, en wat saam met die algemene beginselverklaring, ook oorgetik op 13 November 1967 (kyk bylaag X met tersaaklike dele in vetdruk) deel gevorm het van:

- bylaag B by die agenda van Uitvoerende Komitee se vergadering op 23 Januarie 1968;
- bylaag B by die Fakulteitsraadagenda van 9 Februarie 1968, en
- bylaag C by die Akademiesraadagenda van 9 Februarie 1968.

DIE HERTZOGPRYS

Die Hertzogprys is die vernaamste prestige-prys in die Afrikaanse letterkundige wêreld en heet na die grootste kampvegter vir die Afrikaanse taal, genl. J.B.M. Hertzog. Dit het in 1914 tot stand gekom deur 'n skenking van twaalf honderd pond wat genl. Hertzog vir dié doel gedoen het. Hy was indertyd gewikkel in 'n lastergeding wat voortgevloei het uit sy stryd vir die onderrig van Afrikaans in die Vrystaatse skole. Die geld het oorgebly uit 'n fonds waartoe die Afrikaanse volk bygedra het vir die betaling van genl. Hertzog se gedingskoste en is deur hom onder beheer van die Akademiesraad geplaas vir belegging en aanwending van die rente daarop vir 'n letterkundige prys. Dit is gedoen in 'n notariële skenkingsakte, onder datum 27 Mei 1914. Oorspronklik, soos in die skenkingsakte gesien kan word, was dit 'n wedstrydprys vir ingesonde stukke, maar op 15 Februarie 1923 het genl. Hertzog skriftelik toegestem dat alle uitgegewe boeke vanself in aanmerking mag kom. In 1928 is met genl. Hertzog se toestemming, deur hom uitgedruk in 'n brief van 3 April 1928, besluit om die drie letterkundige kunsvorme prosa, poësie en drama afsonderlik om die beurt te bekroon. Volgens voorskrif van die skenkingsakte self, kon tydens genl. Hertzog se lewe veranderinge in die voorwaardes aangebring word met sy toestemming. Na sy oorlye mag dit geskied by eenparige besluit van die Akademiesraad. Die bedrag van die prys is in 1964 by Akademiesraadsbesluit uit Akademiesfondse verhoog tot R2000, maar in 1966 het die Akademiesraad besluit om terug te keer na die voorskrifte van die skenkingsakte en die prys te beperk tot die rente op die kapitaal.

In 1967 het die Akademiesraad 'n algemene beginselverklaring opgestel wat hy by die toekenning van die prys in ag sal neem. Die raad ontvang ook voorligting van 'n deskundige keurliggaam, saamgestel soos hieronder bepaal. Die bekroningswyse hier voorgeskryf, is in 1967 aanvaar en is gegrond op ondervinding wat deur die jare opgedoen is. Die voorskrifte daarvan moet steeds gelees word onderworpe aan die skenkingsakte (soos gewysig deur die twee bogenoemde verklarings van genl. Hertzog), en onderworpe aan die algemene beginselverklaring. Afskrifte van albei stukke is hierby aangeheg.

VOORSKRIFTE AAN LEDE VAN DIE KEURLIGGAAM

1. Die prys is beperk tot oorspronklike belletristiese werk in Afrikaans en word jaarliks om die beurt toegeken vir poësie, drama en verhalende prosa (roman, novelle, kortverhaal, essay en reisbeskrywing), in dié volgorde, beginnende met poësie in 1968.
2. Die Akademiesraad benoem jaarliks ongeveer in November nege letterkundiges om hom van raad te bedien oor die toekenning wat in die daaropvolgende jaar moet geskied. Te dien einde kan die Akademiesraad 'n aanbeveling van twaalf of meer persone aanvra by die raad van die Fakulteit vir Kuns en Geesteswetenskappe, uit wie die nege gekies kan word.

3. Wanneer nege persone gevind is wat gewillig is om die taak te onderneem, word hierdie voorskrifte aan hulle gestuur vergesel van die skenkingsakte en die algemene beginselverklaring van die Akademiesraad, en word hulle gevra om hulle voor te berei vir 'n samespreking, wat ongeveer in Februarie van die volgende jaar plaasvind.
4. Elke lid van die keurliggaam word net van sy eie benoeming in kennis gestel, maar as lede van mekaar se benoeming te wete kom is daar geen beswaar teen as hulle die saak met mekaar bespreek nie. Hulle word egter, ten einde pogings tot beïnvloeding van buite teen te gaan, gevra om hul lidmaatskap op oordeelkundige wyse so vertroulik moontlik te hou.
5. 'n Samespreking van die nege persone onder voorsitterskap van die Akademievoorsitter of iemand deur hom benoem word gereël om plaas te vind so kort as wat doenlik is voordat die Akademiesraad vroeg in die nuwe jaar byeenkom, en elke lid van die Akademiesraad word gevra om die samespreking by te woon, sonder reg van deelname aan die bespreking of stemming.
6. Die voorsitter laat na goeddunke op 'n vroeë stadium stem oor die boeke wat in aanmerking kom ten einde sover moontlik die bespreking saam te trek op enkele werke wat die meeste steun geniet. Hy moet daarna streef om die vergadering tot eenparigheid te lei en alleen wanneer eenparigheid nie in sig is nie, behoort hy die eindbeslissing by stemming te laat plaasvind. Daar mag ook besluit word om geen toekenning te doen nie.
7. Die werk wat in aanmerking kom, is boeke van hoë gehalte wat verskyn het in die drie kalenderjare wat aan die bekroningsjaar voorafgegaan het, met dien verstande dat indien die vergadering oordeel dat daar vroeër beter werk gelewer is deur 'n skrywer wat nog nie die Hertzogprys ontvang het nie, so iemand bekroon mag word vir al sy ouere werk in die bepaalde kunsvorm wat aan die beurt is.
8. 'n Skrywer wat voorheen die Hertzogprys ontvang het, mag weer bekroon word vir nuwe werk, maar as dit in dieselfde kunsvorm is as dié waarvoor hy voorheen bekroon is, is dit 'n vereiste dat sy nuwe werk 'n stygende lyn teenoor sy ouere moet vertoon.
9. Die Akademiesraad oordeel oor die toekenning van die prys in die lig van die bespreking, wat deur soveel moontlik van sy lede bygewoon word, en owerigens in die lig van mondelinge verslae daaroor, gelewer deur die voorsitter en ander lede wat teenwoordig was. Die Akademiesraad laat hom lei deur die besluit van die keurliggaam, maar is nie daaraan gebonde nie en moet die prys toeken of weerhou met inagneming van die verantwoordelikheid wat in die skenkingsakte deur wyle genl. Hertzog aan hom opgedra is.
10. Die besluit van die Akademiesraad word so gou moontlik bekend gemaak en hoef nie te wag op bekendmaking van ander Akademiepryse nie.

Onderstaande is die Hertzogpryshandleiding, opgestel deur regter V.G. Hiemstra na aanleiding van die 9 Februarie 1968-vergaderings van die Akademie- en Fakulteitsrade (kyk bladsy 453), en oorgetik op 15 Februarie 1968.

HERTZOGPRYS-HANDLEIDING

Die Hertzogprys is die vernaamste prestige-prys in die Afrikaanse letterkundige wêreld en heet na die grootste kampvegter vir die Afrikaanse taal, genl. J.B.M. Hertzog. Dit het in 1914 tot stand gekom deur 'n skenking van twaalf honderd pond wat genl. Hertzog vir dié doel gedoen het. Hy was indertyd gewikkel in 'n lastergeding wat voortgevloei het uit sy stryd vir die onderrig van Afrikaans in die Vrystaatse skole. Die geld het oorgebly uit 'n fonds waartoe die Afrikaanse volk bygedra het vir die betaling van genl. Hertzog se gedingskoste en is deur hom onder beheer van die Akademiesraad geplaas vir belegging en aanwending van die rente daarop vir 'n letterkundige prys. Dit is gedoen in 'n notariële skenkingsakte, onder datum 27 Mei 1914. Oorspronklik, soos in die skenkingsakte gesien kan word, was dit 'n wedstrydprys vir ingesonde stukke, maar op 15 Februarie 1923 het genl. Hertzog skriftelik toegestem dat alle uitgegewe boeke vanself in aanmerking mag kom. In 1928 is met genl. Hertzog se toestemming, deur hom uitgedruk in 'n brief van 3 April 1928, besluit om die drie letterkundige kunsvorme prosa, poësie en drama afsonderlik om die beurt te bekroon. Volgens voorskrif van die skenkingsakte self, kon tydens genl. Hertzog se lewe veranderinge in die voorwaardes aangebring word met sy toestemming. Na sy oorlye mag dit geskied by eenparige besluit van die Akademiesraad. Die bedrag van die prys is in 1964 by Akademiesraadsbesluit uit Akademiesfondse verhoog tot R2000, maar in 1966 het die Akademiesraad besluit om terug te keer na die voorskrifte van die skenkingsakte en die prys te beperk tot die rente op die kapitaal.

Die voorskrifte vir bekroning volg hieronder. Hulle moet noukeurig in ag geneem word en gelees word onderworpe aan die skenkingsakte, waarvan 'n afskrif hierby aangeheg word.

VOORSKRIFTE VIR BEKRONING

1. Die prys is beperk tot oorspronklike belletristiese werk in Afrikaans en word jaarliks om die beurt toegeken vir poësie, drama en verhalende prosa (roman, novelle, kortverhaal, essay en reisbeskrywing), in dié volgorde, beginnende met poësie vir 1968.
2. Die Akademiesraad benoem op aanbeveling van die raad van die Fakulteit vir Kuns en Geesteswetenskappe 'n keurkomitee van drie lede en stel die saamroeper aan.
3. Die werk wat in aanmerking kom, is boeke van hoë gehalte wat verskyn het in die drie kalenderjare wat aan die bekroningsjaar voorafgegaan het, met dien verstande dat indien die komitee oordeel dat daar vroeër beter werk gelewer is deur 'n skrywer wat nog nie die Hertzogprys in die betrokke afdeling ontvang het nie, so iemand bekroon mag word vir al sy ouere werk in die bepaalde kunsvorm wat aan die beurt is.
4. 'n Skrywer wat voorheen die Hertzogprys ontvang het, mag weer bekroon word vir nuwe werk, maar as dit in dieselfde kunsvorm is as dié waarvoor hy voorheen bekroon is, is dit 'n vereiste dat sy nuwe werk 'n stygende lyn teenoor sy ouere moet vertoon.

5. 'n Posthume [sic] bekroning, ook vir sy ouer werk soos in paragraaf 3 bedoel, is geoorloof indien die skrywer oorlede is in die tydperk onder behandeling.
6. Die komitee doen skriftelik verslag aan die Akademieraad, indien moontlik voor op op 31 Maart van die bekroningsjaar, en daarbenewens moet die saamroeper die Akademieraad oor die verslag te woord staan. As die verslag nie eenparig is nie, moet die hele komitee 'n vergadering van die Akademieraad oor die aangeleentheid bywoon.
7. Die komitee hoef nie noodwendig te vergader nie, maar as hy vergader kan die Hoofsekretaris van die Akademie die bespreking bywoon.
8. Die verslag van die keurkomitee word gewoonlik nie gepubliseer nie, maar die Akademieraad kan dit na goeddunke publiseer.

Onderstaande is die Hertzogpryshandleiding en bekroningsvoorskrifte soos oorgetik op 29 Mei 1968 en 19 September 1969. Dit was van toepassing op **die 1969-Hertzogprys vir Drama**. Die dele in vetdruk kom voor in die handleiding soos oorgetik op 16 Oktober 1970 en ter insae verskaf aan die 1970-Hertzogpryssimposiumgangers. Die verandering in bepaling 4 het ingetree ná 'n besluit geneem op 9 Mei 1969 (kyk bladsy 473).

HERTZOGPRYS-HANDLEIDING

Die Hertzogprys is die vernaamste prestige-prys in die Afrikaanse letterkundige wêreld en heet na die grootste kampvegter vir die Afrikaanse taal, genl. J.B.M. Hertzog. Dit het in 1914 tot stand gekom deur 'n skenking van twaalf honderd pond wat genl. Hertzog vir die doel gedoen het. Hy was indertyd gewikkel in 'n lastergeding wat voortgevloei het uit sy stryd vir die onderrig van Afrikaans in die Vrystaatse skole. Die geld het oorgebly uit 'n fonds waartoe die Afrikaanse volk bygedra het vir die betaling van genl. Hertzog se gedingskoste en is deur hom onder beheer van die Akademiesraad geplaas vir belegging en aanwending van die rente daarop vir 'n letterkundige prys. Dit is gedoen in 'n notariële skenkingsakte, onder datum 27 Mei 1914. Oorspronklik, soos in die skenkingsakte gesien kan word, was dit 'n wedstrydprys vir ingesonde stukke, maar op 15 Februarie 1923 het genl. Hertzog skriftelik toegestem dat alle uitgegewe boeke vanself in aanmerking mag kom. In 1928 is met genl. Hertzog se toestemming, deur hom uitgedruk in 'n brief van 3 April 1928, besluit om die drie letterkundige kunsvorme prosa, poësie en drama afsonderlik om die beurt te bekroon. Volgens voorskrif van die skenkingsakte self, kon tydens genl. Hertzog se lewe veranderinge in die voorwaardes aangebring word met sy toestemming. Na sy oorlye mag dit geskied by eenparige besluit van die Akademiesraad. Die bedrag van die prys is in 1964 by Akademiesraadsbesluit uit Akademiesfondse verhoog tot R2000, maar in 1966 het die Akademiesraad besluit om terug te keer na die voorskrifte van die skenkingsakte en die prys beperk tot die rente op die kapitaal.

Die voorskrifte vir bekroning volg hieronder. Hulle moet noukeurig in ag geneem word en gelees word onderworpe aan die skenkingsakte, waarvan 'n afskrif hierby aangeheg word.

VOORSKRIFTE BY BEKRONING

1. Die [beoordelaars / **beoordelaar**] is die Letterkundige Kommissie van die Akademie, wat benewens sy eie reglement ook die onderstaande voorskrifte in ag moet neem.
2. Die prys is beperk tot oorspronklike belletristiese werk in Afrikaans en word jaarliks om die beurt toegeken vir poësie, drama en verhalende prosa (roman, novelle, kortverhaal, essay en reisbeskrywing), in dié volgorde, beginnende met poësie vir 1968.
3. Die werk wat in aanmerking kom, is boeke van hoë gehalte wat verskyn het in die drie kalenderjare wat aan die bekroningsjaar voorafgegaan het, met dien verstande dat indien die Kommissie oordeel dat daar vroeër beter werk gelewer is deur 'n skrywer wat nog nie die Hertzogprys in die betrokke afdeling ontvang het nie, so iemand bekroon mag word vir al sy ouere werk in die bepaalde kunsvorm wat aan die beurt is.
4. 'n Skrywer wat voorheen die Hertzogprys ontvang het, mag weer bekroon word vir [nuwe werk, maar as dit in dieselfde kunsvorm is as dié waarvoor hy voorheen bekroon is, is dit 'n vereiste dat sy nuwe werk 'n stygende lyn teenoor sy ouere moet vertoon / **latere werk**].

5. 'n Posthume [sic] bekroning, ook vir ouer werk soos in paragraaf 3 bedoel, is geoorloof indien die skrywer oorlede is in die tydperk onder behandeling.
6. Die Kommissie doen skriftelik verslag aan die Akademiesraad, indien moontlik voor of op 31 Maart van die bekroningsjaar, en daarbenewens moet die voorsitter van die Kommissie die Akademiesraad oor die verslag te woord staan. As die verslag nie eenparig is nie, kan die Akademiesvoorsitter ook 'n woordvoerder vir die minderheid uitnooi.
7. Die verslag van die Kommissie word gewoonlik nie gepubliseer nie, maar die Akademiesraad kan dit na goeddunke publiseer.

Onderstaande is die eerste weergawe van die reglement vir die Letterkundige Kommissie en in vetdruk die een wat, na aanleiding van die Uitvoerende Komitee se vergadering van 12 Julie 1968 (kyk bladsy 460), oorgetik is op 30 Julie 1968.

REGLEMENT VAN DIE LETTERKUNDIGE KOMMISSIE

1. Die Letterkundige Kommissie word deur die Akademieraad vir drie jaar aangestel op aanbeveling van die Fakulteitsraad vir Kuns en Geesteswetenskappe.
2. Hy bestaan uit [sewe / **hoogstens nege en minstens sewe**] lede van wie een aangestel word vanweë sy besondere kennis van jeuglektuur en een vanweë die besondere bydrae wat hy kan lewer vir die beoordeling van vertaalde werk in Afrikaans.
3. Die voorsitter word deur die Akademieraad uit lede benoem op voorstel van die Fakulteitsraad.
4. [Sewe sekundi / **Net soveel sekundi as lede**] word benoem en as 'n lid 'n vergadering nie kan bywoon nie, besluit die [Fakulteitsvoorsitter / **voorsitter**] watter sekundus uitgenooi moet word.
5. Die Kommissie adviseer die Akademieraad in die algemeen oor letterkundige aangeleenthede en in die besonder oor die volgende toekennings:
  - (a) die Hertzogprys;
  - (b) die Akademieprys vir Vertaalde Werk;
  - (c) die Eugène Marais-aanmoedigingsprys;
  - (d) die Scheepersprys vir Jeuglektuur;
  - (e) die Gustav Preller-prys vir Literatuurwetenskap en Letterkundige Kritiek.
  - (f) voorstelling van nuwe fakulteitslede;**
  - (g) voorstelling van onderwerpe vir temas en referate vir jaarvergaderinge.**
6. By die beoordeling van die toekenning moet die Kommissie die besondere voorskrifte wat vir elke prys bestaan, in ag neem.
7. **Die helfte van die lede vorm 'n kworum**
7. / 8. Die Kommissie kan na goeddunke advies van buite inwin of 'n adviseur na 'n vergadering nooi.
8. / 9. Die voorsitter of die ondervoorsitter van die Fakulteitsraad en die persoon belas met die opstel van reglemente kan vergaderinge van die Kommissie ampshalwe bywoon.

Onderstaande is die reglement vir die Letterkundige Kommissie na aanleiding van die Fakulteitsraadsvergadering van 22 April 1971 (waartydens besluit is om die aantal kommissielede te verklein na sewe – kyk bladsy 489). Dit was van toepassing op **die 1972-Hertzogprys vir Drama**. In vetdruk is die veranderinge soos wat dit neerslag vind in 'n ongedateerde weergawe ná die vergadering van 26 Mei 1972 waartydens besluit is dat die Fakulteitsraad weer seggenskap sal hê in die Hertzogprystoekenningsprosedure (kyk bladsy 491).

REGLEMENT VAN DIE LETTERKUNDIGE KOMMISSIE

1. Die Letterkundige Kommissie word deur die [Akademieraad / **Fakulteitsraad Kuns en Geesteswetenskappe**] vir drie jaar aangestel [op aanbeveling van die Fakulteitsraad vir Kuns en Geesteswetenskappe].
2. Hy bestaan uit sewe lede. Die Kommissie kan i.v.m. enige aangeleentheid wat hy moet behandel advies inwin van persone wat sekundi of nie lede van die Kommissie is nie.
3. Die voorsitter word deur die [Akademieraad / **Fakulteitsraad**] uit die lede benoem [op voorstel van die Fakulteitsraad].
4. Net soveel sekundi as lede word benoem en as 'n lid 'n vergadering nie kan bywoon nie, besluit die voorsitter watter sekundus uitgenooi moet word.
5. Die Kommissie adviseer die Akademieraad [**en die Fakulteitsraad Kuns en Geesteswetenskappe**] in die algemeen oor letterkundige aangeleenthede en in die besonder oor die volgende toekennings:
  - (a) die Hertzog-prys;
  - (b) die Akademieprys vir Vertaalde Werk;
  - (c) die [Eugène Marais-aanmoedigingsprys / **Eugène Marais-prys**];
  - (d) die Scheepers-prys vir Jeuglektuur;
  - (e) die Gustav Preller-prys vir Literatuurwetenskap en Letterkundige Kritiek;
  - (f) die Tienie Holloway-medalje vir Kleuterlektuur
  - (g) voorstelling van nuwe Assessorlede;
  - (h) voorstelling van onderwerpe vir temas en referate vir jaarvergaderings.
6. By die beoordeling van die toekennings moet die Kommissie die besondere voorskrifte wat vir elke prys bestaan, in ag neem.
7. Minstens die helfte van die lede vorm 'n kworum.
8. Die Kommissie kan na goeëddunke advies van buite inwin of 'n adviseur na 'n vergadering nooi.

Onderstaande is die Hertzogpryshandleiding en bekroningsvoorskrifte soos oorgetik op 16 Oktober 1970. Dit was van toepassing op **die 1972-Hertzogprys vir Drama**. Die dele in vetdruk is veranderinge wat ingetree het na aanleiding van besluite geneem op 26 Mei 1972 (kyk bladsy 491) en 28 Junie 1972 (kyk bladsy 491).

HERTZOGPRYS-HANDLEIDING

Die Hertzogprys is die vernaamste prestige-prys in die Afrikaanse letterkundige wêreld en heet na die grootste kampvegter vir die Afrikaanse taal, genl. J.B.M. Hertzog. Dit het in 1914 tot stand gekom deur 'n skenking van twaalf honderd pond wat genl. Hertzog vir die doel gedoen het. Hy was indertyd gewikkel in 'n lastergeding wat voortgevloei het uit sy stryd vir die onderrig van Afrikaans in die Vrystaatse skole. Die geld het oorgebly uit 'n fonds waartoe die Afrikaanse volk bygedra het vir die betaling van genl. Hertzog se gedingskoste en is deur hom onder beheer van die Akademiesraad geplaas vir belegging en aanwending van die rente daarop vir 'n letterkundige prys. Dit is gedoen in 'n notariële skenkingsakte, onder datum 27 Mei 1914. Oorspronklik, soos in die skenkingsakte gesien kan word, was dit 'n wedstrydprys vir ingesonde stukke, maar op 15 Februarie 1923 het genl. Hertzog skriftelik toegestem dat alle uitgewe boeke vanself in aanmerking mag kom. In 1928 is met genl. Hertzog se toestemming, deur hom uitgedruk in 'n brief van 3 April 1928, besluit om die drie letterkundige kunsvorme prosa, poësie en drama afsonderlik om die beurt te bekroon. Volgens voorskrif van die skenkingsakte self, kon tydens genl. Hertzog se lewe veranderinge in die voorwaardes aangebring word met sy toestemming. Na sy oorlye mag dit geskied by eenparige besluit van die Akademiesraad. Die bedrag van die prys is in 1964 by Akademiesraadsbesluit uit Akademiesfondse verhoog tot R2000, maar in 1966 het die Akademiesraad besluit om terug te keer na die voorskrifte van die skenkingsakte en die prys beperk tot die rente op die kapitaal.

Die voorskrifte vir bekroning volg hieronder. Hulle moet noukeurig in ag geneem word en gelees word onderworpe aan die skenkingsakte, waarvan 'n afskrif hierby aangeheg word.

VOORSKRIFTE BY BEKRONING

1. Die beoordelaar is die Letterkundige Kommissie van die Akademie, wat benewens sy eie reglement ook die onderstaande voorskrifte in ag moet neem.
2. Die prys is beperk tot oorspronklike belletristiese werk in Afrikaans en word jaarliks om die beurt toegeken vir poësie, drama en verhalende prosa (roman, novelle, kortverhaal, essay en reisbeskrywing), in dié volgorde, beginnende met poësie vir 1968.
3. Die werk wat in aanmerking kom, is boeke van hoë gehalte wat verskyn het in die drie kalenderjare wat aan die bekroningsjaar voorafgegaan het, met dien verstande dat indien die Kommissie oordeel dat daar vroeër beter werk gelewer is deur 'n skrywer wat nog nie die Hertzogprys in die betrokke afdeling ontvang het nie, so iemand bekroon mag word vir al sy ouere werk in die bepaalde kunsvorm wat aan die beurt is.
4. 'n Skrywer wat voorheen die Hertzogprys ontvang het, mag weer bekroon word vir latere werk.
5. 'n Posthume [sic] bekroning, ook vir ouer werk soos in paragraaf 3 bedoel, is geoorloof indien die skrywer oorlede is in die tydperk onder behandeling.

6. [Die Kommissie doen skriftelik verslag aan die Akademiesraad, indien moontlik voor of op 31 Maart van die bekroningsjaar, en daarbenewens moet die voorsitter van die Kommissie die Akademiesraad oor die verslag te woord staan. As die verslag nie eenparig is nie, kan die Akademiesvoorsitter ook 'n woordvoerder vir die minderheid uitnooi. / **Die Kommissie doen skriftelik verslag aan die Raad van die Fakulteit Kuns en Geesteswetenskappe, wat op sy beurt die Kommissie se verslag aan die Akademiesraad deurstuur met 'n aanbeveling. Die standpuntstelling deur die meerderheid en minderheid in die Kommissie (indien en wanneer daar 'n meerderheid en minderheid is) word ad hoc aan die diskresie van die Akademiesvoorsitter en Fakulteitsvoorsitter onderskeidelik gelaat. Indien moontlik moet die Kommissie sy verslag voor op op 31 Maart van die bekroningsjaar indien.]**
7. Die verslag van die Kommissie word gewoonlik nie gepubliseer nie, maar die Akademiesraad kan dit na goeddunke publiseer.

Onderstaande is die Hertzogpryshandleiding en bekroningsvoorskrifte soos oorgetik op byvoorbeeld 24 Julie 1972 en 18 Januarie 1982. Dit was van toepassing op **die 1975-, 1978-, 1981-, 1984 en 1985-Hertzogprys vir Drama.**

HERTZOGPRYS-HANDLEIDING

Die Hertzogprys is die vernaamste prestige-prys in die Afrikaanse letterkundige wêreld en heet na die grootste kampvegter vir die Afrikaanse taal, genl. J.B.M. Hertzog. Dit het in 1914 tot stand gekom deur 'n skenking van twaalf honderd pond wat genl. Hertzog vir die doel gedoen het. Hy was indertyd gewikkel in 'n lastergeding wat voortgevloei het uit sy stryd vir die onderrig van Afrikaans in die Vrystaatse skole. Die geld het oorgebly uit 'n fonds waartoe die Afrikaanse volk bygedra het vir die betaling van genl. Hertzog se gedingskoste en is deur hom onder beheer van die Akademiesraad geplaas vir belegging en aanwending van die rente daarop vir 'n letterkundige prys. Dit is gedoen in 'n notariële skenkingsakte, onder datum 27 Mei 1914. Oorspronklik, soos in die skenkingsakte gesien kan word, was dit 'n wedstrydprys vir ingesonde stukke, maar op 15 Februarie 1923 het genl. Hertzog skriftelik toegestem dat alle uitgegewe boeke vanself in aanmerking mag kom. In 1928 is met genl. Hertzog se toestemming, deur hom uitgedruk in 'n brief van 3 April 1928, besluit om die drie letterkundige kunsvorme prosa, poësie en drama afsonderlik om die beurt te bekroon. Volgens voorskrif van die skenkingsakte self, kon tydens genl. Hertzog se lewe veranderinge in die voorwaardes aangebring word met sy toestemming. Na sy oorlye mag dit geskied by eenparige besluit van die Akademiesraad. Die bedrag van die prys is in 1964 by Akademiesraadsbesluit uit Akademiesfondse verhoog tot R2000, maar in 1966 het die Akademiesraad besluit om terug te keer na die voorskrifte van die skenkingsakte en die prys beperk tot die rente op die kapitaal.

Die voorskrifte vir bekroning volg hieronder. Hulle moet noukeurig in ag geneem word en gelees word onderworpe aan die skenkingsakte, waarvan 'n afskrif hierby aangeheg word.

VOORSKRIFTE BY BEKRONING

1. Die beoordelaar is die Letterkundige Kommissie van die Akademie, wat benewens sy eie reglement ook die onderstaande voorskrifte in ag moet neem.
2. Die prys is beperk tot oorspronklike belletristiese werk in Afrikaans en word jaarliks om die beurt toegeken vir poësie, drama en verhalende prosa (roman, novelle, kortverhaal, essay en reisbeskrywing), in dié volgorde, beginnende met poësie vir 1968.
3. Die werk wat in aanmerking kom, is boeke van hoë gehalte wat verskyn het in die drie kalenderjare wat aan die bekroningsjaar voorafgegaan het, met dien verstande dat indien die Kommissie oordeel dat daar vroeër beter werk gelewer is deur 'n skrywer wat nog nie die Hertzogprys in die betrokke afdeling ontvang het nie, so iemand bekroon mag word vir al sy ouere werk in die bepaalde kunsvorm wat aan die beurt is.
4. 'n Skrywer wat voorheen die Hertzogprys ontvang het, mag weer bekroon word vir latere werk.
5. 'n Posthume [sic] bekroning, ook vir ouer werk soos in paragraaf 3 bedoel, is geoorloof indien die skrywer oorlede is in die tydperk onder behandeling.

6. Die Kommissie doen skriftelik verslag aan die Raad van die Fakulteit Kuns en Geesteswetenskappe, wat op sy beurt die Kommissie se verslag aan die Akademieraad deurstuur met 'n aanbeveling. Die standpuntstelling deur die meerderheid en minderheid in die Kommissie (indien en wanneer daar 'n meerderheid en minderheid is) word ad hoc aan die diskresie van die Akademievoorsitter en Fakulteitsvoorsitter onderskeidelik gelaat. Indien moontlik moet die Kommissie sy verslag voor op op 31 Maart van die bekroningsjaar indien.
7. Die verslag van die Kommissie word gewoonlik nie gepubliseer nie, maar die Akademieraad kan dit na goeddunke publiseer.

Onderstaande is die Hertzogpryshandleiding en bekroningsvoorskrifte soos oorgetik op byvoorbeeld 15 Julie 1985 na aanleiding van 'n verandering in bepaling 3 waarop besluit is tydens 'n Akademiesraadsvergadering van 26 April 1985. Hierdie voorskrifte was van toepassing op **die 1988-Hertzogprys vir Drama**. 'n Verdere verandering van bepaling 3 het in 1989 ingetree (LKN 1989: 20 April) en word in vetdruk aangedui. **Dit was die voorskrifte vir die 1991-, 1994- en 1997-Dramaprys**. In die weergawes wat oorgetik is in onderskeidelik April 1993 en April 1996 is slegs 'n opmerking in verband met die geldbedrag bygevoeg (dit word onderstreep). Die prys is sedert 1994 met 'n bedrag van R15 000 deur *Rapport* geborg – vandaar die verhoging in die geldbedrag.

HERTZOGPRYS-HANDLEIDING

Die Hertzogprys is die vernaamste prestige-prys in die Afrikaanse letterkundige wêreld en heet na die grootste kampvegter vir die Afrikaanse taal, genl. J.B.M. Hertzog. Dit het in 1914 tot stand gekom deur 'n skenking van twaalf honderd pond wat genl. Hertzog vir die doel gedoen het. Hy was indertyd gewikkel in 'n lastergeding wat voortgevloei het uit sy stryd vir die onderrig van Afrikaans in die Vrystaatse skole. Die geld het oorgebly uit 'n fonds waartoe die Afrikaanse volk bygedra het vir die betaling van genl. Hertzog se gedingskoste en is deur hom onder beheer van die Akademiesraad geplaas vir belegging en aanwending van die rente daarop vir 'n letterkundige prys. Dit is gedoen in 'n notariële skenkingsakte, onder datum 27 Mei 1914. Oorspronklik, soos in die skenkingsakte gesien kan word, was dit 'n wedstrydprys vir ingesonde stukke, maar op 15 Februarie 1923 het genl. Hertzog skriftelik toegestem dat alle uitgegewe boeke vanself in aanmerking mag kom. In 1928 is met genl. Hertzog se toestemming, deur hom uitgedruk in 'n brief van 3 April 1928, besluit om die drie letterkundige kunsvorme prosa, poësie en drama afsonderlik om die beurt te bekroon. Volgens voorskrif van die skenkingsakte self, kon tydens genl. Hertzog se lewe veranderinge in die voorwaardes aangebring word met sy toestemming. Na sy oorlye mag dit geskied by eenparige besluit van die Akademiesraad. Die bedrag van die prys is in 1964 by Akademiesraadsbesluit uit Akademiesfondse verhoog tot R2000, maar in 1966 het die Akademiesraad besluit om terug te keer na die voorskrifte van die skenkingsakte en die prys beperk tot die rente op die kapitaal.

Die prys bestaan uit 'n kontantbedrag van [R2 000 / R17 000] en 'n goue Hertzoggedenkmedalje.

Die voorskrifte vir bekroning volg hieronder. Hulle moet noukeurig in ag geneem word en geles word onderworpe aan die skenkingsakte, waarvan 'n afskrif hierby aangeheg word.

VOORSKRIFTE BY BEKRONING

1. Die beoordelaar is die Letterkundige Kommissie van die Akademie, wat benewens sy eie reglement ook die onderstaande voorskrifte in ag moet neem.
2. Die prys is beperk tot oorspronklike belletristiese werk in Afrikaans en word jaarliks om die beurt toegeken vir poësie, drama en verhalende prosa (roman, novelle, kortverhaal, essay en reisbeskrywing), in dié volgorde, beginnende met poësie vir 1968.

3. [Die volgende kom in aanmerking / **Die volgende kom in aanmerking en moet in hierdie volgorde oorweeg word**]:
  - * / **3.1** Boeke van belletristiese aard wat in die drie kalenderjare wat die bekroningsjaar voorafgegaan het, gepubliseer is.
  - * / **3.2** Die oeuvre van skrywers wat in die voorgeskrewe termyn gepubliseer het, maar wat vroeër beter werk gelewer het.
  - * / **3.3** [Die oeuvre van skrywers wat nie in die betrokke termyn gepubliseer het nie, nog nie die Hertzogprys in die bepaalde genre ontvang het nie, maar wat vroeër beter werk gelewer het. / **Die oeuvre van skrywers wat nie in die betrokke termyn gepubliseer het en nog nie die Hertzogprys in die bepaalde genre ontvang het nie.**]
4. 'n Skrywer wat voorheen die Hertzogprys ontvang het, mag weer bekroon word vir latere werk.
5. 'n Postume bekroning, ook vir ouer werk soos in paragraaf 3 bedoel, is geoorloof indien die skrywer oorlede is in die tydperk onder behandeling.
6. Die Kommissie doen skriftelik verslag aan die Raad van die Fakulteit Kuns en Geesteswetenskappe, wat op sy beurt die Kommissie se verslag aan die Akademieraad deurstuur met 'n aanbeveling. Die standpuntstelling deur die meerderheid en minderheid in die Kommissie (indien en wanneer daar 'n meerderheid en minderheid is) word ad hoc aan die diskresie van die Akademievoorsitter en Fakulteitsvoorsitter onderskeidelik gelaat. Indien moontlik moet die Kommissie sy verslag voor op op 31 Maart van die bekroningsjaar indien.
7. Die verslag van die Kommissie word gewoonlik nie gepubliseer nie, maar die Akademieraad kan dit na goedgekke publiseer.

Gedurende 1998 en 1999 is die Hertzogprysreglement en handleiding hersien. Die volgende bekroningsvoorskrifte, oorgetik in September 1999, was van toepassing op **die Hertzogprys vir Drama in die jaar 2000** (let daarop dat die ontstaansgeskiedenis van die Hertzogprys nie meer ingesluit is soos vroeër nie):

HERTZOGPRYS

VOORSKRIFTE BY BEKRONING

1. Die prys is beperk tot oorspronklike belletristiese werk in Afrikaans en word jaarliks om die beurt toegeken vir poësie, drama en prosa in dié volgorde, beginnende met poësie in 1968.
2. Die volgende kom in aanmerking en moet in hierdie volgorde oorweeg word:
  - 2.1 Enkelwerke wat in die vorige drie kalenderjare gepubliseer is. Indien 'n skrywer meer as een werk in die betrokke periode binne die genre onder oorweging gepubliseer het, kan die prys aan die skrywer toegeken word vir een of meer werke.
  - 2.2 Die oeuvre van skrywers wat in die vorige drie kalenderjare gepubliseer het, maar wat vroeër beter werk gelewer het. Net werke van 'n skrywer in die besondere genre word in ag geneem.
  - 2.3 Indien daar nie 'n toekenning gemaak kan word in terme van 2.2.1 en 2.2.2 nie, kan 'n toekenning oorweeg word in die genre wat volg op die rotasieproses. As daar 'n toekenning in die genre gemaak word, om dié genre nie die jaar daarna weer aan die beurt binne die siklus nie, maar word daar beweeg na die genre wat logies volg op die genre waarbinne daar bekroon is.
3. Enige werk wat nie tydens die periode waarin dit verskyn het bekroon word nie, mag weer, maar eenmalig, in die daaropvolgende bekroningsjaar van dié besondere genre vir die prys oorweeg word.
4. 'n Skrywer wat voorheen die Hertzogprys ontvang het, mag weer bekroon word vir latere werk of werke. 'n Skrywer wat reeds die Hertzogprys binne 'n betrokke genre ontvang het, kan egter nie vir 'n oeuvre-toekenning binne dié genre in aanmerking kom nie.

'n Besluit geneem op 10 April 2001 het die skrapping van punt 2.3 en 3 van die vorige bekroningsvoorskrifte behels. Onderstaande is die voorskrifte wat van toepassing was op **die 2003-Hertzogprys vir Drama**:

HERTZOGPRYS

VOORSKRIFTE BY BEKRONING

1. Die prys is beperk tot oorspronklike belletristiese werk in Afrikaans en word jaarliks om die beurt toegeken vir poësie, drama en prosa in dié volgorde, beginnende met poësie in 1968.
2. Die volgende kom in aanmerking en moet in hierdie volgorde oorweeg word:
  - 2.1 Enkelwerke wat in die vorige drie kalenderjare gepubliseer is. Indien 'n skrywer meer as een werk in die betrokke periode binne die genre onder oorweging gepubliseer het, kan die prys aan die skrywer toegeken word vir een of meer werke.
  - 2.2 Die oeuvre van skrywers wat in die vorige drie kalenderjare gepubliseer het, maar wat vroeër beter werk gelewer het. Net werke van 'n skrywer in die besondere genre word in ag geneem.
3. 'n Skrywer wat voorheen die Hertzogprys ontvang het, mag weer bekroon word vir latere werk of werke. 'n Skrywer wat reeds die Hertzogprys binne 'n betrokke genre ontvang het, kan egter nie vir 'n oeuvre-toekenning binne dié genre in aanmerking kom nie.

Na aanleiding van 'n besluit geneem op 31 Maart 2005 wat 'n verandering in punt 2.2 behels het, was die volgende bekroningsvoorskrifte van toepassing op **die 2006- en 2009 Hertzogprys vir Drama:**

HERTZOGPRYS

VOORSKRIFTE BY BEKRONING

1. Die prys is beperk tot oorspronklike belletristiese werk in Afrikaans en word jaarliks om die beurt toegeken vir poësie, drama en prosa in dié volgorde, beginnende met poësie in 1968.
2. Die volgende kom in aanmerking en moet in hierdie volgorde oorweeg word:
  - 2.1 Enkelwerke wat in die vorige drie kalenderjare gepubliseer is. Indien 'n skrywer meer as een werk in die betrokke periode binne die genre onder oorweging gepubliseer het, kan die prys aan die skrywer toegeken word vir een of meer werke.
  - 2.2 Die oeuvre van skrywers wat in die vorige drie kalenderjare gepubliseer het. Net werke van 'n skrywer in die besondere genre word in ag geneem.
3. 'n Skrywer wat voorheen die Hertzogprys ontvang het, mag weer bekroon word vir latere werk of werke. 'n Skrywer wat reeds die Hertzogprys binne 'n betrokke genre ontvang het, kan [egter / **dus**] nie vir 'n oeuvre-toekenning binne dié genre in aanmerking kom nie.

Veranderinge aan bepaling 3 en 4 (later 2, 3 en 4; nog later 2 en 3) is opsommenderwys die volgende:

Vir die 1972- tot 1985-Hertzogprys vir Drama het onder andere die volgende gegeld (kyk bylae FF en GG op bladsy 674 en 676):

3. Die werk wat in aanmerking kom, is boeke van hoë gehalte wat verskyn het in die drie kalenderjare wat aan die bekroningsjaar voorafgegaan het, met dien verstande dat indien die Kommissie oordeel dat daar vroeër beter werk gelewer is deur 'n skrywer wat nog nie die Hertzogprys in die betrokke afdeling ontvang het nie, so iemand bekroon mag word vir al sy ouere werk in die bepaalde kunsvorm wat aan die beurt is.
4. 'n Skrywer wat voorheen die Hertzogprys ontvang het, mag weer bekroon word vir latere werk.

'n Herskrewe weergawe van bogenoemde bepalings was vir die 1988-Dramatoekenning van toepassing, met verdere veranderinge (in vetdruk) wat gegeld het vir die Dramatoekennings van 1991, 1994 en 1997 (kyk bylaag HH op bladsy 678):

3. [Die volgende kom in aanmerking / **Die volgende kom in aanmerking en moet in hierdie volgorde oorweeg word**]:
  - * / **3.1** Boeke van belletristiese aard wat in die drie kalenderjare wat die bekroningsjaar voorafgegaan het, gepubliseer is.
  - * / **3.2** Die oeuvre van skrywers wat in die voorgeskrewe termyn gepubliseer het, maar wat vroeër beter werk gelewer het.
  - * / **3.3** [Die oeuvre van skrywers wat nie in die betrokke termyn gepubliseer het nie, nog nie die Hertzogprys in die bepaalde genre ontvang het nie, maar wat vroeër beter werk gelewer het. / **Die oeuvre van skrywers wat nie in die betrokke termyn gepubliseer het en nog nie die Hertzogprys in die bepaalde genre ontvang het nie.**]
4. 'n Skrywer wat voorheen die Hertzogprys ontvang het, mag weer bekroon word vir latere werk.

Vir die Dramatoekenning in die jaar 2000 was die bepalings in verband met die siklusvernelling en oordrag van werke van krag (kyk bylaag II op bladsy 680):

2. Die volgende kom in aanmerking en moet in hierdie volgorde oorweeg word:
  - 2.1 Enkelwerke wat in die vorige drie kalenderjare gepubliseer is. Indien 'n skrywer meer as een werk in die betrokke periode binne die genre onder oorweging gepubliseer het, kan die prys aan die skrywer toegeken word vir een of meer werke.
  - 2.2 Die oeuvre van skrywers wat in die vorige drie kalenderjare gepubliseer het, maar wat vroeër beter werk gelewer het. Net werke van 'n skrywer in die besondere genre word in ag geneem.
  - 2.3 Indien daar nie 'n toekenning gemaak kan word in terme van 2.2.1 en 2.2.2 nie, kan 'n toekenning oorweeg word in die genre wat volg op die rotasieproses. As daar 'n toekenning in die genre gemaak

word, om dié genre nie die jaar daarna weer aan die beurt binne die siklus nie, maar word daar beweeg na die genre wat logies volg op die genre waarbinne daar bekroon is.

3. Enige werk wat nie tydens die periode waarin dit verskyn het bekroon word nie, mag weer, maar eenmalig, in die daaropvolgende bekroningsjaar van dié besondere genre vir die prys oorweeg word.
4. 'n Skrywer wat voorheen die Hertzogprys ontvang het, mag weer bekroon word vir latere werk of werke. 'n Skrywer wat reeds die Hertzogprys binne 'n betrokke genre ontvang het, kan egter nie vir 'n oeuvre-toekenning binne dié genre in aanmerking kom nie.

Die siklusversnellingsbepaling en dié vir die oordrag van werke, het verval in die bekroningsvoorwaardes van toepassing op die 2003-Dramatoekenning (kyk bylaag JJ op bladsy 681); in vetdruk die veranderinge wat neerslag vind in die voorwaardes vir die 2006- en 2009-Hertzogprys vir Drama (kyk bylaag KK op bladsy 682):

2. Die volgende kom in aanmerking en moet in hierdie volgorde oorweeg word:
  - 2.1 Enkelwerke wat in die vorige drie kalenderjare gepubliseer is. Indien 'n skrywer meer as een werk in die betrokke periode binne die genre onder oorweging gepubliseer het, kan die prys aan die skrywer toegeken word vir een of meer werke.
  - 2.2 [Die oeuvre van skrywers wat in die vorige drie kalenderjare gepubliseer het, maar wat vroeër beter werk gelewer het./ **Die oeuvre van skrywers wat in die vorige drie kalenderjare gepubliseer het.**] Net werke van 'n skrywer in die besondere genre word in ag geneem.
3. 'n Skrywer wat voorheen die Hertzogprys ontvang het, mag weer bekroon word vir latere werk of werke. 'n Skrywer wat reeds die Hertzogprys binne 'n betrokke genre ontvang het, kan [egter / **dus**] nie vir 'n oeuvre-toekenning binne dié genre in aanmerking kom nie.

*****